

RAPORT O STANIE GMINY MIASTA TORUŃ ZA ROK 2020

**TORUŃ
MAJ 2021**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	4
II. ZARZĄDZANIE I STRUKTURA ORGANIZACYJNA.....	4
III. ROK 2020 – ROKIEM EPIDEMII COVID-19.....	5
Bezpieczeństwo.....	5
Opieka zdrowotna.....	5
Opieka społeczna.....	6
Gospodarka komunalna.....	7
Edukacja w dobie nauki zdalnej.....	8
Sport i kultura.....	8
Toruń dla przedsiębiorców.....	9
Tarcza antykryzysowa.....	10
Inwestycje w mieście.....	10
Praca Urzędu Miasta Torunia	10
Wybory Prezydenta RP w szczególnym okresie epidemii.....	11
Fundusze pomocowe dla jednostek samorządu terytorialnego.....	11
Narodowy Program Szczepień	11
IV. FINANSE.....	12
V. PARTYPACJA SPOŁECZNA I BUDŻET OBYWATELSKI.....	20
Konsultacje społeczne.....	20
Budżet obywatelski.....	20
Spotkania Prezydenta Miasta Torunia z mieszkańcami.....	20
Współpraca GMT z organizacjami pozarządowymi.....	21
Inicjatywy lokalne.....	23
VI. DEMOGRAFIA.....	23
VII. LOKALNY RYNEK PRACY, WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, WSPÓŁPRACA Z UCZELNIAMI WYŻSZYMI.....	23
Bezrobocie na lokalnym rynku pracy.....	23
Program wspierania przedsiębiorczości.....	24
Współpraca z uczelniami wyższymi.....	26
VIII. POLITYKA SPOŁECZNA, DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	27
Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością.....	28
Działania na rzecz seniorów i osób niesamodzielnych.....	30
Działania na rzecz osób i rodzin posiadających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.....	31
Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3.....	32
Pieczna zastępcza.....	32
IX. OCHRONA ZDROWIA.....	33
X. OŚWIATA I WYCHOWANIE.....	35
Toruńska oświata w liczbach.....	35
Realizacja strategii rozwoju edukacji.....	36
Wychowanie przedszkolne	36
Funkcjonowanie placówek pracy pozaszkolnej.....	36
Pozyskanie komputerów i innego sprzętu do nauki zdalnej.....	37
Inwestycje w toruńskiej oświacie.....	37
Realizacja projektów	37
Wyniki egzaminów zewnętrznych.....	38
Stypendia dla uczniów.....	38
XI. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY.....	39

XII. MIESZKALNICTWO	40
Program "Mieszkanie plus"	40
Osiedle "Glinki"	40
Program "Mieszkanie na start"	40
XIII. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	41
Tereny zieleni	42
XIV. KUTURA, OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I TURYSTYKA	43
Muzeum Okręgowe w Toruniu	43
Teatr "Baj Pomorski"	43
Toruńska Orkiestra Symfoniczna	44
Centrum Sztuki Współczesnej	44
Centrum Kultury "Dwór Artusa"	44
Centrum Kultury "Zamek Krzyżacki"	45
Toruńska Agenda Kulturalna	45
Centrum Nowoczesności "Młyn Wiedzy"	45
Europejskie Centrym Filmowe Camerimage	45
Strategia rozwoju kultury miasta Torunia	46
Wydarzenia kulturalne	46
Ochrona dziedzictwa kulturowego	46
Turystyka	47
XV. PROMOCJA I WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	48
Najważniejsze działania i wydarzenia promocyjne	48
100 rocznica powrotu Torunia do wolnej Polski	49
Współpraca z miastami partnerskimi	49
XVI. SPORT I REKREACJA	50
Miejska baza sportowa	50
Rozwój sportu	51
Upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji	51
Stypendia i nagrody sportowe	52
Sport szkolny	52
XVII. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	53
Infrastruktura drogowa	53
Bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów	53
Gospodarka odpadami	54
Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	54
Transport publiczny	55
Informatyzacja	56
XVIII. REWITALIZACJA I ROZWÓJ MIASTA	56
Program rewitalizacji	56
Wdrażanie strategii rozwoju miasta torunia	57
XIX. DZIAŁANIA W OBSZARZE CENTRUM MIASTA (TCM)	58
XX. REALIZACJA UCHWAŁ RMT podjętych w 2020 r.	60
XXI. WYKAZ DOKUMNETÓW STRATEGICZNYCH, PLANÓW I PROGRAMÓW OBOWIĄZUJĄCYCH W GMT	70

I. WSTĘP

Obowiązek przygotowania „Raportu o stanie gminy za 2020 rok” wynika z art. 28 aa ustawy o samorządzie gminnym. Rada Miasta Torunia, uchwałą nr 57/19 z dnia 7 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących raportu o stanie gminy, wyznaczyła obszary działalności Gminy Miasta Toruń, z których w szczególności powinien być składany doroczny raport o stanie gminy:

- 1) zarządzanie i struktura organizacyjna,
- 2) finanse,
- 3) partycypacja społeczna i budżet obywatelski,
- 4) demografia,
- 5) lokalny rynek pracy, współpraca z uczelniami wyższymi,
- 6) polityka społeczna i działania na rzecz rodziny, seniorów i osób niepełnosprawnych,
- 7) ochrona zdrowia,
- 8) oświata i wychowanie,
- 9) bezpieczeństwo i porządek publiczny,
- 10) mieszkalnictwo,
- 11) ochrona środowiska naturalnego,
- 12) kultura, ochrona dziedzictwa kulturowego i turystyka,
- 13) sport i rekreacja,
- 14) infrastruktura techniczna.

Niniejsze opracowanie stanowi syntetyczną informację o działaniach jakie Gminy Miasta Toruń realizowała w 2020 roku w najważniejszych obszarach funkcjonowania miasta.

II. ZARZĄDZANIE I STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Organami Gminy Miasta Toruń jest Rada Miasta Torunia, składająca się z 25 radnych oraz Prezydent Miasta Torunia. Rada, będąca organem stanowiącym, pełni funkcję uchwałodawczą oraz kontrolną. Kontroluje działalność prezydenta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy, poprzez powołaną w tym celu Komisję Rewizyjną. Rozpatruje również skargi na działania prezydenta oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, a także wnioski oraz petycje składane przez mieszkańców miasta (Komisja Skarg, Wniosków i Petycji). Ponadto, Rada na kadencję 2018-2023 powołała 7 innych Komisji, którym zostały przypisane konkretne zakresy zadań, tj. Komisja Rozwoju Miasta; Komisja Kultury, Turystyki i Promocji; Komisja Oświaty i Sportu; Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego; Komisja Zdrowia i Rodziny; Komisja Gospodarki Komunalnej oraz Komisja Budżetu.

Prezydent, stanowiący władzę wykonawczą, reprezentuje miasto na zewnątrz, jest odpowiedzialny za realizację uchwał Rady Miasta oraz zadań przypisanych dla miasta, zgodnie ze statutem Gminy oraz przepisami prawa. Działalność Prezydenta wspomagana jest przez trzech Zastępców, Skarbnika Miasta oraz Sekretarza Miasta.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. zadania Gminy realizowane były przez: 89 jednostek budżetowych, 2 zakłady budżetowe, 8 instytucji kultury, 3 samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, 4 jednostki powiatowej administracji zespolonej (wykaz jednostek – załącznik nr 3 do Regulaminu Organizacyjnego UMT, Zarządzenie PMT nr 378/2013 z dnia 30 października 2013r. z późn. zm.). Ponadto, Gmina posiada 100% udziałów w 7 spółkach prawa handlowego (Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o., Miejski Zakład Komunikacji w Toruniu Sp. z o.o., Toruńskie Wodociągi Sp. o.o., Toruńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., CK Jordanki Sp. z o.o., Urbitor Sp. z o.o., Toruńska Infrastruktura Sportowa Sp. z o.o.) oraz jest kapitałowo zaangażowana w 5 spółkach (Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., Toruńska Agencja Rozwoju

Regionalnego S.A., PGE Toruń S.A., Port Lotniczy Bydgoszcz S.A. oraz KS Toruń Hokejowa S.A.).

III. ROK 2020 – ROKIEM EPIDEMII COVID-19

Najważniejsze daty

- **4 marca 2020 r.** – pierwszy przypadek zakażenia w Polsce;
- **12 marca 2020 r.** – Wojewoda Kujawsko-Pomorski wydał zarządzenie w sprawie zawieszenia organizowania imprez artystycznych i rozrywkowych na terenie województwa;
- **14 marca 2020 r.** – ogłoszenie w Polsce stanu zagrożenia epidemicznego, zwołanie pierwszego posiedzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Urzędzie Miasta Torunia;
- **20 marca 2020 r.** – ogłoszenie stanu epidemii w kraju;
- **23 marca 2020 r.** – pierwszy potwierdzony przypadek zakażenia w Toruniu;
- **3 kwietnia 2020 r.** – pierwszy zgon z powodu zachorowania na COVID-19 w Toruniu.

Bezpieczeństwo

- Gmina rozpoczęła przygotowania do zbliżającego się stanu epidemii od opracowania planu ciągłości działania miasta na podstawie „Planu Zarządzania Kryzysowego GMT i PT”. Obejmuje on m.in. katalog zagrożeń, procedurę reagowania kryzysowego i opis działań podejmowanych w celu zapewnienia działania instytucji istotnych dla funkcjonowania miasta;
- 12 marca 2020 r. Wojewoda Kujawsko-Pomorski zobowiązał GMT do zorganizowania miejsc do kwarantanny zbiorowej. Na ten cel wyznaczono Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży, a 1 kwietnia 2020 r. aktywowano drugie miejsce do kwarantanny zbiorowej – Hotelik w Centrum. Wyłączono je z listy miejsc do kwarantanny zbiorowej w dniu 12 czerwca 2020 r. a w dniu 28 lutego 2021 r. Wojewoda Kujawsko-Pomorski zdecydował o zakończeniu działania miejsca do kwarantanny zbiorowej w MCSM w Toruniu. Koszt pobytu w kwarantannie zbiorowej pokrywał Urząd Wojewódzki na podstawie comiesięcznej faktury;
- pełną gotowość do działania w stanie epidemii zgłosiły wszystkie służby porządkowe – Policja, Straż Miejska, Straż Pożarna, które wykonywały zadania przy zabezpieczeniu jednostek Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego przy ul. Św. Józefa, ul. Krasieńskiego i ul. Konstytucji 3 Maja. Bardzo ważną rolę odegrały także Wojska Obrony Terytorialnej, które zajmowały się zarówno organizacją jak i zabezpieczaniem strategicznych miejsc w mieście (np. punkt pobrań przy Motoarenie);
- Urząd Miasta koordynował i nadzorował działania Państwowej Straży Pożarnej przy budowie namiotów do triazu przy szpitalach (izb przyjęć, w których dokonywano wstępnej selekcji chorych);
- od momentu wejścia w życie obowiązku zakrywania ust i nosa w przestrzeni publicznej Straż Miejska we współpracy z Policją dokonują kontroli wypełniania tego obowiązku przez mieszkańców;
- w zakresie bezpieczeństwa bardzo istotny aspekt stanowiło monitorowanie i zabezpieczanie odbywających się na terenie miasta zgromadzeń publicznych – szczególnie w okresie wyborów, ale także podczas jesiennej fali strajków związanych z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego w sprawie aborcji.

Opieka zdrowotna

- najważniejszym zadaniem było zabezpieczenie ciągłości działania placówek opieki zdrowotnej. W tym celu, pozostając w stałym kontakcie z władzami województwa oraz

Ministerstwem Zdrowia, przystąpiono do programów testowania pracowników ZOZ i jednostek pomocy społecznej. W pierwszej fazie epidemii Szpital Miejski podpisał umowę z Instytutem Genetyki Sądowej w Bydgoszczy, do którego transportowano wymazy w celu badania. W tym transporcie pomagali także pracownicy innych jednostek organizacyjnych Gminy oraz Urzędu Miasta Torunia. Od 1 kwietnia 2020 r. w jednostkach rozpoczęto program badań przesiewowych, wdrażany z różną częstotliwością w zależności od jednostki,

- na początku pandemii koronawirusa jednym z największych wyzwań było pozyskanie odpowiedniej liczby środków ochrony osobistej dla zakładów opieki zdrowotnej i jednostek pomocy społecznej. Najważniejszym źródłem były rezerwy środków zorganizowanych przez Urząd Wojewódzki, Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej i Urząd Marszałkowski. Część środków ochrony osobistej zakupiono z budżetu Gminy Miasta Toruń, wiele z nich otrzymaliśmy także z rąk darczyńców. Stworzyliśmy rezerwę pozwalającą na zabezpieczenie pracowników wszystkich jednostek opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i pozostałych jednostek organizacyjnych GMT oraz Urzędu Miasta Torunia. Miasto zachęcało także mieszkańców do szycia maseczek, znaleziono także podmioty świadczące takie usługi;
- Urząd Miasta Torunia przekazał środki ochrony indywidualnej także do Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego, gdzie zmagano się z falą zakażeń;
- zakłady opieki zdrowotnej musiały dostosować się do panujących warunków epidemicznych aby przyjmować pacjentów w najbezpieczniejszy sposób. Opracowano i wdrożono procedury sanitarne w każdej jednostce;
- toruńskie stowarzyszenia i jednostki miejskie rozpoczęły program świadczeń pomocy psychologicznej dla mieszkańców poprzez telefony zaufania i teleporady;
- Gmina Miasta Toruń zakupiła dla mieszkańców 180 tys. maseczek, których dystrybucja trwała w dniach 16 kwietnia – 20 maja 2020 r. Maseczki dostarczano do skrzynek pocztowych mieszkańców poprzez zarządców nieruchomości i wolontariuszy. Dystrybuowano je do mieszkańców zgodnie z danymi zawartymi w deklaracjach o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Na terenie miasta stanęły także maseczkomaty, w których można kupić maseczki;
- 4 maja 2020 r. w Toruniu powstał pierwszy punkt pobrań zorganizowany przez firmę Vitalabo przy Centrum Targowym Park. W szczytowym okresie w Toruniu działało 8 punktów pobrań, w których można było wykonać refundowane, zlecone skierowaniem lekarskim badanie pod kątem koronawirusa, m.in. Miejska Przychodnia Specjalistyczna zorganizowała punkty wymazowe przy Motoarenie oraz w budynku przychodni;
- Wojewoda Kujawsko-Pomorski zobowiązał Specjalistyczny Szpital Miejski do zabezpieczenia od 23 października 2020 r. łóżek dedykowanych chorym z podejrzeniem zakażenia koronawirusem. Początkowo były to 4 łóżka obserwacyjne a z czasem ich liczba urosła do 18. 13 z nich przeznaczono pacjentom z potwierdzonym zakażeniem koronawirusem (w tym 3 łóżka respiratorowe);
- zgodnie z poleceniem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego wyznaczyliśmy budynek, który w razie konieczności mógłby pełnić rolę szpitala tymczasowego – Centrum Targowe Park przy ul. Bydgoskiej.

Opieka społeczna

- osoby pozostające w samoizolacji lub kwarantannie mogły liczyć na wsparcie wolontariuszy, pracowników Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Fundacji Agencji Służby Społecznej a pomoc tę koordynował Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie;

- do miejsca zamieszkania osób pozostających w samoizolacji trafiały posiłki a wolontariusze dostarczali także zakupy. Posiłki przygotowywały Fundacja Pro Omnis oraz Caritas Diecezji Toruńskiej. Do końca roku 2020 dostarczono ponad 5.300 paczek żywnościowych, przygotowano ponad 20 tys. obiadów dla prawie 800 osób a wolontariusze 400 razy służyli pomocą z zakupami;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie od początku epidemii koordynował działania związane z zabezpieczeniem Domu Pomocy Społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, Rodzinnych Domów Dziecka, mieszkań chronionych, Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn oraz noclegowni;
- wdrożono całodobowy telefon Ośrodka Interwencji Kryzysowej, celem udzielania porad specjalistycznych dla osób przebywających w kwarantannie oraz informowania na temat funkcjonowania służby zdrowia, miejsc kwarantanny czy postępowania w aktualnej sytuacji epidemicznej;
- MOPR koordynował także działania związane z programem „Wspieraj Seniora” dla osób pow. 70 roku życia. Od początku programu tj. 23 października 2020 r. do końca roku zrealizowano 120 zgłoszeń. W tym działaniu MOPR korzystał m.in. ze wsparcia wolontariuszy;
- wolontariusze odegrali istotną rolę w organizacji pomocy społecznej. Warto dodać, że do końca 2020 r. pracę w wolontariacie (dostarczanie zakupów, opieka nad zwierzętami domowymi) świadczyło niemal 420 wolontariuszy a 10 organizacji pozarządowych włączyło się w pomoc w zakresie opieki społecznej;
- 21 października 2020 r. zawieszono działanie środowiskowych domów pomocy, dziennych domów i klubów seniora, klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, centrów integracji społecznej i warsztatów terapii zajęciowej. Pracownicy gminnego Dziennego Domu Pomocy Społecznej wspomagali swoich podopiecznych, utrzymując systematyczny kontakt z nimi, część została oddelegowana do pracy w innych jednostkach;
- na przełomie 2020 i 2021 r. toruńskie stołówki - nieczynne ze względu na częściową naukę zdalną – przygotowywały posiłki (zupy) dla osób potrzebujących – „Zupobusy” zlokalizowane w trzech miejscach w mieście, które wydawały dziennie ok. 30 posiłków. W sumie wydano ponad 1.850 posiłków.

Gospodarka komunalna

- w pierwszej fazie epidemii najważniejszym zadaniem w tej sferze było zabezpieczenie dostaw wody, mediów, kanalizacji, transportu publicznego i odbioru odpadów;
- 9 kwietnia 2020 r. rozpoczęto systematyczną dezynfekcję powierzchni publicznych metodą zamgławiania roztworem podchlorynu sodu. Poddawane jej były przystanki autobusowe, tereny przy szpitalach i przychodniach, dworce autobusowe i kolejowe, przejścia podziemne i popularne ciągi piesze, co stanowiło ok. 33 tys. m² powierzchni. Z biegiem czasu ograniczano jej zakres, a od końca grudnia 2020 r. dezynfekcja nie jest prowadzona w przestrzeni publicznej, ze względu na niewielki wpływ na rozwój sytuacji epidemiologicznej;
- wskutek kolejnych obostrzeń obowiązywały różne limity liczby pasażerów w komunikacji miejskiej. Wprowadzono pomiary liczby pasażerów, systematycznie dostosowywano liczbę i częstotliwość kursów pojazdów komunikacji publicznej do panujących warunków i obostrzeń – szczególnie w okresie szkolnym. W samych pojazdach komunikacji zachowywane były środki ostrożności w postaci częstej dezynfekcji i zamgławiania. W początkowej fazie epidemii podjęto decyzję o wyłączeniu z użycia biletomatów i tzw. ciepłych guzików, a w trosce o bezpieczeństwo zaprzestano sprzedaży biletów przez

-
- kierowców i motorniczych. Z czasem wróciły biletomaty oraz – w okresie silnych mrozów – ciepłe guziki;
- obostrzenia wpłynęły także na targowiska miejskie, gdzie wyłączono możliwość sprzedaży produktów innych niż spożywcze. Działalność targowisk wróciła do normy po kilku tygodniach, jednak cały czas obowiązuje zasada zachowania dystansu społecznego i dezynfekcji;
 - 1 kwietnia 2020 r. wyłączono z użycia Toruński Rower Miejski. Zachęcano także mieszkańców do dezynfekcji dostępnych do wypożyczenia komercyjnych hulajnóg i skuterów przed skorzystaniem z nich. Toruński Rower Miejski uruchomiono ponownie 6 maja 2020 r.

Edukacja w dobie nauki zdalnej

- 12 marca 2020 r. – zamknięto szkoły, przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych a 25 marca 2020 r. rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej rozpoczęto naukę zdalną, którą prowadzono w 66 jednostkach oświatowych (24.392 uczniów w 48 szkołach podstawowych i 4.688 przedszkolaków w 18 przedszkolach miejskich);
- po zamknięciu placówek oświatowych konieczne było m.in. zabezpieczenie budynków szkolnych, zagospodarowanie pracowników a nawet produktów spożywczych ze szkolnych stołówek, które zostały przekazane do DPS i Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn;
- 6 maja 2020 r. – powrót uczniów przedszkoli i oddziałów przedszkolnych do zajęć stacjonarnych w ściśle uregulowanym reżimie sanitarnym (limity powierzchni przypadającej na dziecko lub ucznia);
- przy otwieraniu placówek oświatowych najważniejszym zadaniem było dostosowanie planów zajęć oraz liczebności grup tak, aby wypełnić kryteria sanitarne określone w rozporządzeniach;
- w ostatnim tygodniu maja 2020 r. przeprowadzono cykl badań immunologicznych pracowników żłobków, przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, testy (ok. 800 szt.) zostały sfinansowane przez Gminę Miasta Toruń;
- 8 czerwca 2020 r. - rozpoczęcie sesji egzaminów maturalnych. Przystąpiło do nich 2.412 maturzystów a egzamin zdało ponad 79% (co było wynikiem wyższym o 5 pp. niż średnia ogólnopolska i 8 pp. niż średnia wojewódzka oraz najlepszym spośród wyników w miastach na prawach powiatu województwa kujawsko-pomorskiego);
- 16-18 czerwca 2020 r. – przeprowadzenie egzaminu ósmoklasistów. Przystąpiło do niego 1.683 uczniów z 29 szkół podstawowych z klasami ósmymi i 1 szkoły dla dorosłych;
- 1 września 2020 r. – powrót uczniów do szkół, działania wznowiły wszystkie placówki oświatowe, które zostały wyposażone w środki ochrony osobistej z zasobów Urzędu Wojewódzkiego. Przygotowano wewnętrzne procedury postępowania w przypadku zagrożenia epidemicznego. Do nauki przystąpiło łącznie 29.491 uczniów (4.740 przedszkolaków, 13.749 uczniów szkół podstawowych, 10.513 uczniów szkół ponadpodstawowych, 489 uczniów ogólnokształcących szkół artystycznych) a pracę rozpoczęło łącznie 3.249 nauczycieli;
- 17 października 2020 r. Toruń włączono do “czerwonej strefy” i tym samym toruńskie szkoły ponadpodstawowe powróciły do nauki zdalnej. Już 23 października 2020 r. ogłoszono ponowne zawieszenie stacjonarnych zajęć w klasach IV-VIII szkół podstawowych a od 9 listopada 2020 r. uczniów klas I-III szkół podstawowych;
- w przygotowaniu do przyszłorocznych egzaminów dla maturzystów i ósmoklasistów organizowane były konsultacje z nauczycielami przygotowujące do egzaminów;

- istotnym było pozostawanie w stałym kontakcie z dyrektorami szkół – w roku 2020 odbyły się (w trybie zdalnym) 22 narady przedstawicieli UMT i szkół;
- GMT skorzystała z możliwości jakie oferował program „Polska Cyfrowa”, „Aktywna Tablica”, „Zdalna Szkoła” i „Zdalna Szkoła+” (pozyskano prawie 400 tys. zł) oraz przeprowadziła program „500 zł na sprzęt dla nauczyciela”.

Sport i kultura

- ograniczenia spowodowały odwołanie części imprez sportowych. W okresie poluzowania obostrzeń (tj. w okresie wakacyjnym) udało się jednak zrealizować kampanię „Lato w Toruniu bez nudy 2020” – w jej ramach odbyło się 40 wydarzeń. W trzech lokalizacjach otwarto baseny letnie, przeprowadzono zajęcia z nauki pływania oraz zajęcia na Orlikach, treningi lekkoatletyczne i tańca a także organizowano mini-wydarzenia sportowe tj. Wielka Koszykarska Feta, czy Mistrzostwa Torunia w Pumptracku;
- pomimo ograniczeń nakładanych w ciągu roku udało się zorganizować najważniejsze wydarzenia sportowe tj. Bella Plaża Gotyku (8-14 czerwca 2020 r.), Speedway European Championships – Mistrzostwa Europy na żużlu (2 rundy 2 i 3 października 2020 r.), Indywidualne Międzynarodowe Mistrzostwa Ekstraligi Żużlowej (15 sierpnia 2020 r.), VI Copernicus Cup 2021 (17 lutego 2021 r. bez udziału publiczności).
- w sumie w wyniku obostrzeń w 2020 r. definitywnie odwołano 23 wydarzenia sportowe;
- nie udało się oficjalnie otworzyć w planowanym terminie (6.12.2020r.) zmodernizowanego basenu AquaToruń przy ul. Bażyńskich;
- po pierwszej fali epidemii 4 maja 2020 r. działalność wznowiły instytucje kultury, które z różnymi obostrzeniami były otwarte dla zwiedzających do 7 listopada 2020 r. Instytucje kultury przez cały okres zamknięcia realizowały programy artystyczne – głównie online z transmisjami w portalach społecznościowych lub telewizji. W ten sposób udało się także przeprowadzić: w dniach 17-24 października 2020 r. 18. Międzynarodowy Festiwal Filmowy Tofifest; w dniach 14-21 listopada 27. Międzynarodowy Festiwal Autorów Sztuki Filmowej EnergaCamerimage.

Toruń dla przedsiębiorców

Pakiet działań pomocowych Gminy Miasta Toruń, wprowadzonych w 2020 r., zawiera:

- zwolnienia z zapłaty podatku od nieruchomości;
- przesunięcia terminu płatności rat podatku od nieruchomości,
- 90% obniżki czynszu za wynajem lokali użytkowych;
- 90% obniżki stawek czynszu za najem/ dzierżawę terenu (letnie ogródki gastronomiczne);
- zwolnienia z opłaty za cały rok 2021 za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- obniżki czynszu za najem pomieszczeń w obiektach oświatowych;
- preferencyjna, wynosząca 30 zł na miesiąc opłata za wjazd i całodobowy postój pojazdu na terenie Strefy Płatnego Parkowania;
- możliwość ubiegania się na zasadach ogólnych o udzielenie ulg w spłacie swoich zobowiązań wobec Gminy (bez pobierania odsetek od zobowiązań rozkładanych na raty i opłaty prolongacyjnej).

Ponadto Gmina Miasta Toruń podejmowała szereg innych działań:

- powstała toruńska baza restauracji na wynos i z dowozem;
- zapewniono bezpłatną pomoc prawną dla przedsiębiorców, zorganizowaną przez Centrum Wsparcia Biznesu;

- Toruński Bon Turystyczny – od 30.04.2020 r. we współpracy z Lokalną Organizacją Turystyczną organizowano sprzedaż bonów na usługi hotelarskie, gastronomiczne, wstęp do atrakcji turystycznych itp. które będą mogły zostać wykorzystane po ustabilizowaniu sytuacji epidemicznej;
- w obliczu zamknięcia cmentarzy w związku ze świętem Wszystkich Świętych GMT zaproponowało pomoc przedsiębiorcom zajmującym się handlem kwiatami i zniczami - przedsiębiorcy, którzy uzyskali wcześniej decyzje pozwalające na zajęcie pasa drogowego, aby prowadzić handel pod cmentarzami i z nich nie skorzystali, mogli wnioskować o zwrot wniesionej opłaty. Inną formę akcji pomocowej zaproponowała Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która zakupiła od przedsiębiorców kwiaty, które następnie zdołały ozdobić nasze miasto;
- Wigilia Miejska 2020 r. przybrała nieco inny charakter – dla najbardziej potrzebujących w mieście przygotowano paczki żywnościowe (ok. 1.700 szt.), które zakupiło miasto od toruńskich restauratorów;
- wdrożono akcje promujące lokalny rynek oraz wspierające toruńską branżę gastronomiczną (np. #kupujlokalniewspierajToruń).

Tarcza antykryzysowa

Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia wdrożył w 2020 r. działania pomocowe z rządowej Tarczy Antykryzysowej, a wśród nich:

- niskoprocentowana pożyczka z Funduszu Pracy;
- dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla MŚP;
- dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającą pracowników;
- dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla organizacji pozarządowych;
- niskoprocentowana pożyczka z Funduszu Pracy dla organizacji pozarządowych;
- dotacje dla mikro i małych przedsiębiorstw określonych branż;
- łącznie PUP w 2020 r. od początku pandemii wypłacił w ramach wszystkich działań ponad 100 mln zł w odpowiedzi na 15 tys. pozytywnie ocenionych wniosków.

Inwestycje w mieście

- brak opóźnień w realizacji najważniejszych inwestycji miejskich;
- zakończone zadania:
 - modernizacja i rozbudowa budynku basenu przy ul. Bażyńskich;
 - rozbudowa ZPO im. ks. J. Popiełuszki;
 - remont i przebudowa hali sportowej w ZSPS i VIII LO;
 - rewitalizacja Parku Tysiąclecia;
 - zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne terenów na osiedlu Jar;
 - przebudowa ul. Płaskiej i ul. Długiej;
- najważniejsze trwające inwestycje:
 - przebudowa układu torowo - drogowego w ulicach Chopina, Wały Gen. Sikorskiego i al. Jana Pawła II wraz z budową pasa tramwajowo-autobusowego;
 - modernizacja torowisk tramwajowych (ul. Bydgoska, pl. Daszyńskiego do ul. Śląskiego, pl. Niepodległości do ul. Reja);
 - rozbudowa Mostu im. J. Piłsudskiego.

Praca Urzędu Miasta Torunia

- 27 lutego 2020 r. - pierwsze spotkanie Zespołu ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania SARS-CoV-2. Skład zespołu tworzą: Kierownictwo UMT oraz dyrektorzy działów UMT i jednostek organizacyjnych Gminy, zgodnie z kompetencjami właściwymi do podejmowania działań względem zapobiegania i zwalczania skutków pandemii a także służby medialne i obsługa prawna. Intensywna praca zespołu odbywała się do końca 2020 r., w zależności od sytuacji epidemicznej także w weekendy i święta. Regularne spotkania zespołu odbywają się nadal,
- większość spotkań i narad organizowanych przez UMT w 2020 r. odbywała się zdalnie, w tym 9 sesji Rady Miasta Torunia;
- w 2020 r. organizację pracy Urzędu dostosowywano do zmieniających się warunków epidemicznych kilkunastokrotnie, w cyklach kilkutygodniowych;
- Urząd Miasta Torunia nie został zamknięty dla mieszkańców – przez cały okres epidemii możliwe było osobiste załatwianie spraw po uprzednim zgłoszeniu telefonicznym lub internetowym w wybranych działach;
- we wszystkich budynkach Urzędu zaprowadzono rejestr interesantów oraz odbywa się pomiar temperatury i obowiązek dezynfekcji rąk, monitorowany przez pracowników firmy ochroniarskiej;
- w celu sprawnej i bezpiecznej obsługi interesantów poszerzono zakres działania systemu kolejkowego, wprowadzono urny podawcze dla korespondencji przychodzącej oraz więcej możliwości załatwiania spraw elektronicznie – ePUAP, mail, telefon, poczta tradycyjna, w grudniu 2020 r. uruchomiono usługę czatu z urzędnikiem;
- od pierwszych dni pandemii częściej niż zwykle organizowane były konferencje prasowe, z uwzględnieniem danych epidemicznych oraz najważniejszych informacji dotyczących kolejnych działań i szczegółowych statystyk oraz sytuacji w jednostkach organizacyjnych gminy. Działania komunikacyjne rozszerzono o prężnie działającą i zawsze aktualną stronę internetową, portal Facebook a w najważniejszych sprawach także komunikację tradycyjną – plakaty i ulotki wrzucane mieszkańcom do skrzynek pocztowych.

Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w szczególnej sytuacji pandemii

- I tura wyborów miała odbyć się pierwotnie 10 maja 2020 r.;
- Gmina Miasta Toruń nie przekazała Poczcie Polskiej danych wyborców ze względu na niedopełnienie warunków formalno-prawnych;
- 28 czerwca i 12 lipca 2020 r. przeprowadzono I i II turę głosowania. Frekwencja w Toruniu oscylowała wokół 70% uprawnionych do głosowania (148 tys.);
- zadaniem GMT była organizacja 123 komisji obwodowych, w skład każdej weszło 6-9 pracowników (w sumie ponad 900 osób);
- pracowników komisji wyposażono w niezbędne środki ochrony osobistej, które zapewniał Urząd Wojewódzki;
- osobom niepełnosprawnym zapewniono możliwość transportu do lokalu wyborczego (z czego skorzystało w sumie 70 osób);
- pierwszy raz na tak dużą skalę zorganizowano wybory częściowo korespondencyjne. Z tej możliwości głosowania skorzystało 947 osób w I turze i 1.095 w II turze;
- obsługę organizacji wyborów zapewniali także pracownicy UMT.

Fundusze pomocowe dla jednostek samorządu terytorialnego

- Toruń otrzymał ponad 29 mln zł z Funduszu Inwestycji Samorządowych. Środki mogą

zostać wykorzystane tylko i wyłącznie na inwestycje własne gminy do grudnia 2022 r.;

- Krajowy Plan Odbudowy - rozpoczynając procedurę wnioskowania zgłosiliśmy 27 projektów na łączną kwotę ok. 4,4 mld zł. Samorząd Województwa przekazał do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej 10 toruńskich projektów o łącznej wartości 1,5 mld zł;
- do Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych złożono cztery wnioski, żaden z nich nie uzyskał dofinansowania w pierwszym naborze. W drugim naborze złożono wnioski dotyczące zadań w zakresie zwiększenia dostępności do świadczeń medycznych oraz rozbudowy mostu im. J. Piłsudskiego;
- udało się pozyskać dofinansowanie dla instytucji samorządowych prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki i tańca tj. Funduszu Wsparcia Kultury, z którego skorzystały Toruńska Orkiestra Symfoniczna (191 tys. zł) i Teatr Baj Pomorski (310 tys. zł).

Narodowy Program Szczepień

- pod koniec 2020 r. Toruń rozpoczął przygotowania do realizacji Narodowego Programu Szczepień, w tym działania propagujące ideę szczepień;
- pierwsze szczepienia mieszkańców Torunia odbyły się 28 grudnia 2020 r.

IV. FINANSE

Rok 2020 był bezprecedensowym rokiem dla całej gospodarki światowej i w większości krajów upłynął na podejmowaniu działań ukierunkowanych na łagodzenie negatywnych skutków ekonomicznych pandemii Covid-19. Nagłe ograniczenie produkcji i konsumpcji spowodowało gwałtowny spadek przychodów zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym. Wsparcie przedsiębiorców oraz zapobieganie wzrostowi bezrobocia było głównym kierunkiem interwencji rządów wielu państw, co dodatkowo pogłębiło spadek dochodów sektora publicznego i jednocześnie zwiększyło jego wydatki. W ślad za Bankiem Światowym, w celu pobudzenia gospodarki, banki centralne państw radykalnie obniżyły stopy procentowe, co spowodowało niższe koszty kredytów. Wszystkie ww. determinanty życia gospodarczego widoczne były także w polskim systemie finansowym, w tym również w budżecie miasta Torunia.

Wprowadzony w Polsce z dniem 20.03.2020r. stan epidemii i związane z nim ograniczenia administracyjne spowodowały w 2020 roku znaczny ubytek dochodów bieżących miasta. Okresowe zakazy prowadzenia działalności gospodarczej oraz placówek oświatowych, wychowawczych, opiekuńczych, a także ograniczenia mobilności osób i obowiązek zachowania dystansu społecznego wpłynęły przede wszystkim na spadek wpływów miasta z udziału w podatku PIT, ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej, opłat za pobyt dzieci w przedszkolach, żłobkach, z opłaty miejscowej, sprzedaży biletów wstępu do Ogrodu Zoobotanicznego, czy dochodów Ośrodka Informacji Turystycznej. Inicjatywy Rady Miasta i Prezydenta Miasta podejmowane w celu łagodzenia negatywnych skutków ekonomicznych epidemii dla lokalnej przedsiębiorczości przełożyły się na niższe dochody z tytułu podatku od nieruchomości, podatku od środków transportowych, najmu, dzierżawy, użytkowania wieczystego, czy opłat ze strefy płatnego parkowania. Mniejsza aktywność ekonomiczna mieszkańców spowodowała spadek wpływów z opłat za rejestrację pojazdów, podatku od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowej, podatku od darowizn. Obawa o poziom dochodów, stały monitoring ich realizacji i poszukiwanie możliwości rekompensowania ich ubytku były jednym z podstawowych obszarów aktywności toruńskiego samorządu w roku 2020. Po raz pierwszy w historii miasta, w celu

niedopuszczenia do nadmiernego spadku nadwyżki operacyjnej warunkującej utrzymanie zdolności kredytowej miasta, a także w celu ograniczenia poziomu zadłużenia, wykorzystano uregulowany art. 260 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, mechanizm okresowego blokowania wydatków. Pierwszą blokadę wprowadzono zarządzeniem nr 67 Prezydenta Miasta z dnia 22 kwietnia 2020 r., kolejną zarządzeniem nr 167 z dnia 3 sierpnia 2020 r., blokując łącznie kwotę 56.800 tys. zł, z czego 35.500 tys. zł w ramach wydatków bieżących, 21.300 tys. zł w ramach wydatków inwestycyjnych. Pogłębiający się z każdym miesiącem realny spadek dochodów był przyczyną, dla której uchwałami Rady Miasta z dnia 10 września 2020 r. oraz 17 grudnia 2020 r., okresowo zablokowane wydatki, na stałe zdjęto z budżetu miasta.

Dodatkowym problemem roku 2020 były skutki ustawowych zmian w podatku dochodowym od osób fizycznych, wprowadzone przez Sejm RP w IV kwartale 2019 roku, które przełożyły się na kolejny spadek dochodów bieżących (szacowany w planie na rok 2020 na 30,6 mln zł, w rzeczywistości wynoszący ok. 40 mln zł).

Dla zobrazowania niekorzystnych zmian w systemie finansów samorządów-**strukturę dochodów** należy przedstawić w podziale na dochody bieżące i majątkowe. Te ostatnie (dotacje inwestycyjne i sprzedaż majątku) służyć powinny inwestycjom, natomiast w grupie dochodów bieżących przeważająca część to środki otrzymywane z budżetu państwa w formie dotacji i subwencji oświatowej, które należy wydatkować na ściśle określone cele. Do dyspozycji miasta pozostają 2 grupy dochodów:

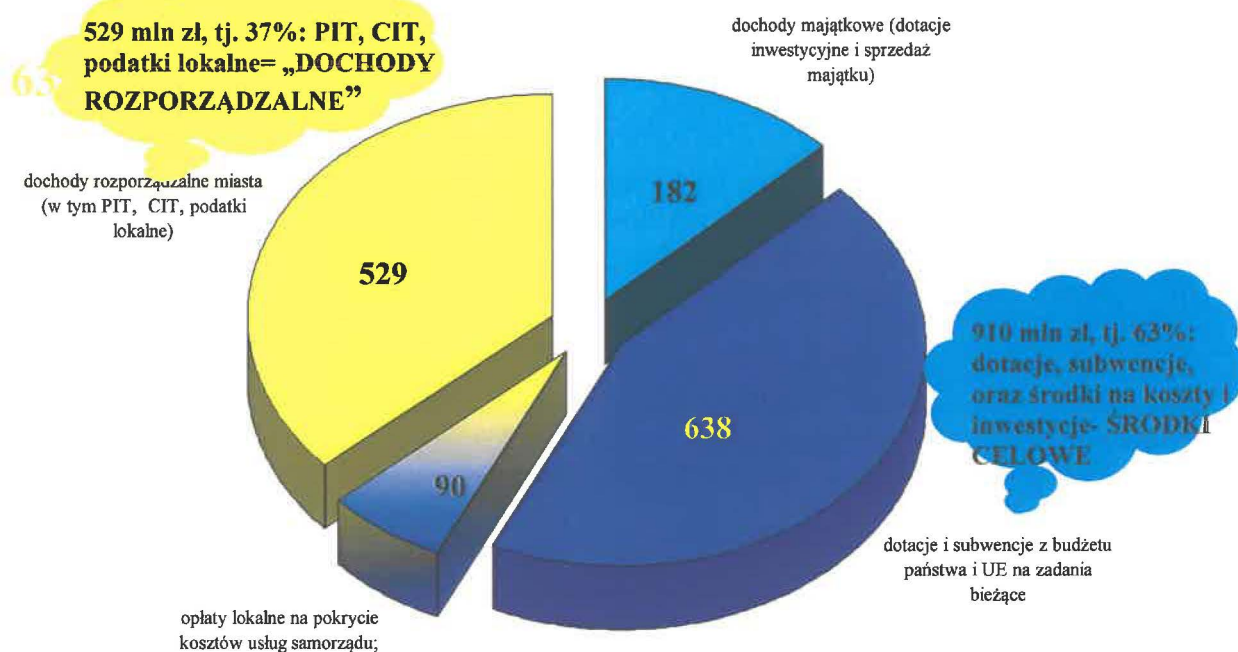
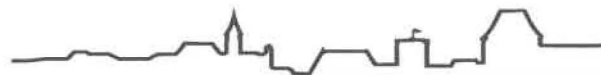
- wpływy z opłat wnoszonych przez mieszkańców i przedsiębiorców na częściowe pokrycie kosztów realizowanych przez samorząd usług (typu bilety komunikacji miejskiej pokrywające ok. 40% kosztów przewozów, opłaty komunikacyjne, z których finansowany jest zakup druków czy tablic rejestracyjnych, opłaty za zajęcie pasa drogowego w całości przeznaczone na utrzymanie infrastruktury drogowej, czy opłaty tzw. „śmieciowe” finansujące koszt zagospodarowania odpadów),

- wpływy z podatku od nieruchomości, podatku od środków transportowych, pcc, opłaty skarbowej, podatku od spadków i darowizn, opłaty za użytkowanie wieczyste, czynsze najmu i dzierżawy oraz udziały we wpływach do budżetu państwa z tytułu podatku PIT i CIT.

W praktyce wyłącznie ta ostatnia grupa dochodów bieżących stanowi jedyne źródło finansowania niedostatecznie pokrytych subwencją oświatową kosztów utrzymania szkół i przedszkoli, wydatków na zadania własne w sferze pomocy i polityki społecznej, ochrony zdrowia, uzupełnienie środków na utrzymanie dróg i terenów zieleni, wsparcie działalności klubów sportowych, instytucji kultury, działań promocyjnych, czy utrzymania administracji. W ramach tej puli, wg ustawowych reguł finansów publicznych, samorząd wygospodarować powinien środki na obsługę długu (raty kredytów i odsetki), a także na wkład własny do inwestycji (ponad pozyskane dotacje inwestycyjne i sprzedaż majątku).

Struktura dochodów, wg podziału opisanego wyżej, na przykładzie roku 2020 (w mln zł):

STRUKTURA DOCHODÓW ZA ROK 2020: łącznie 1.439 mln zł

Analiza poziomu dochodów za lata poprzednie wskazuje, że udział dochodów rozporządzalnych w dochodach ogółem każdego roku maleje: w roku 2017 stanowiły one 42% dochodów ogółem, w roku 2020: 37%.

Ponadto, o ile kwota dochodów ogółem miasta w okresie od roku 2017 do 2020 wzrosła o 349 mln zł, to w grupie dochodów rozporządzalnych zaledwie o 68 mln zł. Negatywne skutki epidemii Covid-19 oraz ustawowych zmian w podatku PIT spowodowały największy spadek dochodów w roku 2020, w stosunku do planu, właśnie w tej grupie (-28 mln zł) oraz w dochodach z opłat pobieranych na pokrycie kosztów (-13 mln zł). Uwzględniając dodatkowo fakt, że plan na rok 2020 przewidywał utratę wpływów z PIT na skutek zmian ustawowych na poziomie 30,6 mln zł - **łącznie ubytek dochodów bieżących miasta w roku 2020 wyniósł ok. 71 mln zł.**

Struktura dochodów w latach 2017-2020 w tys. zł

lp	źródła dochodów	2017	2018	2019	plan 2020	2020	dynamika 2020/2017
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Środki celowe razem, w tym:	628 438	699 639	759 933	848 113	909 744	145%
1	dochody majątkowe, w tym:	73 413	111 332	98 252	156 191	182 110	248%
a	środki na inwestycje	22 543	58 141	66 473	119 921	116 920	519%
b	sprzedaż majątku, przekształcenia, inne	50 870	53 191	31 779	36 270	65 190	128%
2	dotacje i subwencje, w tym:	453 061	486 600	560 964	589 134	637 436	141%
a	dotacje i subwencje celowe z budżetu państwa	208 844	213 840	265 603	263 037	320 851	154%

b	subwencja oświatowa i wpłaty za przedszkola	239 425	244 835	269 729	283 816	291 484	122%
c	dotacje z UE na projekty "miękkie"	4 792	27 925	25 632	42 281	25 101	524%
3	opłaty lokalne na pokrycie kosztów usług samorządu, w tym:	101 964	101 707	100 717	102 788	90 198	88%
a	opłata za zagospodarowanie odpadów	21 920	21 931	21 869	24 700	21 990	100%
b	sprzedaż biletów komunikacji miejskiej	38 993	37 937	37 493	36 000	25 170	65%
c	opłaty za zajęcie pasa drogowego, za pobyt w żłobkach, dps, zezwolenia na sprzedaż alkoholu, mandaty Straży Miejskiej, dochody OIT, Ogrodu Zoobot, itp	41 051	41 839	41 355	42 088	43 038	105%
II	dochody rozporządzalne	460 953	497 334	528 706	551 487	529 280	115%
a	PIT	262 826	291 861	316 297	329 000	306 847	117%
b	CIT	19 745	22 533	22 522	23 500	29 057	147%
c	podatek od nieruchomości i środków transportowych, pcc, opłata skarbową, karta podatkowa, podatek od spadków i darowizn, subwencja równoważąca	159 120	163 522	171 733	181 054	175 472	110%
d	użytkowanie wieczyste, najem, dzierżawa, dywidendy, odsetki	19 262	19 418	18 154	17 933	17 904	93%
III	dochody ogółem	1 089 391	1 196 973	1 288 639	1 399 600	1 439 024	132%

W strukturze wydatków budżetu miasta, podobnie jak w dochodach, wyodrębnić można wydatki bieżące i inwestycyjne. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych wydatki bieżące – związane z zapewnieniem bieżącego funkcjonowania miasta i jego jednostek organizacyjnych – finansowane mogą być wyłącznie z dochodów bieżących i dochodów ze sprzedaży majątku. Wydatki inwestycyjne finansowane mogą być z dwóch ww. źródeł, a ponadto dotacjami inwestycyjnymi, a także kredytami i pożyczkami. Polityka finansowa Torunia prowadzona jest w taki sposób, aby dochody ze sprzedaży majątku służyły jego powiększaniu, a zatem przeznaczane były na inwestycje.

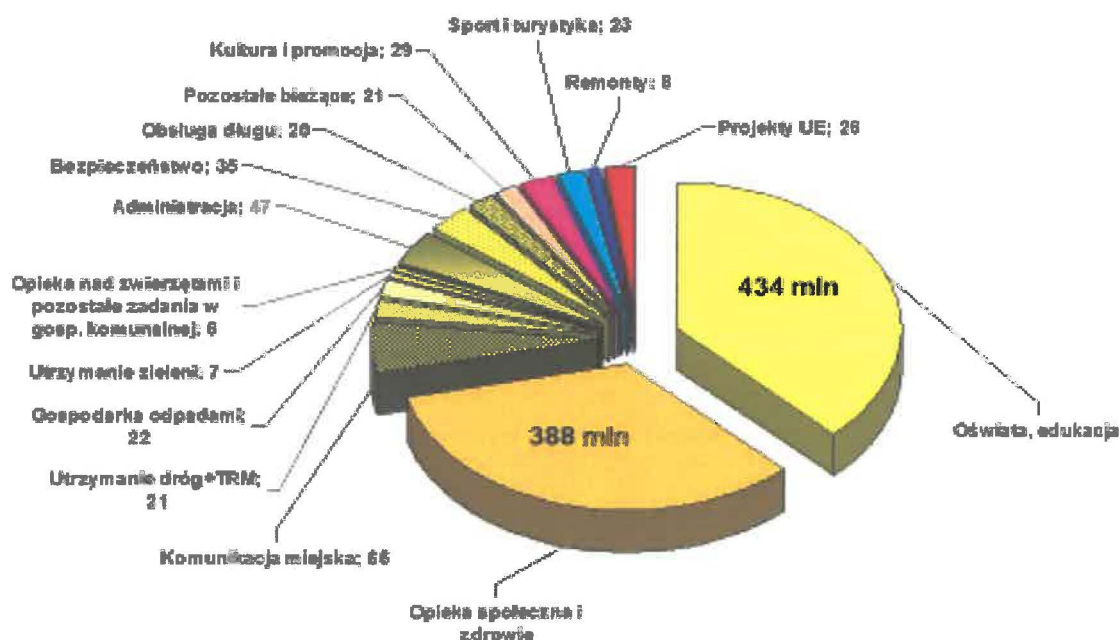
W strukturze wydatków Torunia, podobnie jak w innych miastach kraju, wydatki bieżące stanowią ok. 80% wydatków ogółem. W wydatkach bieżących największy udział mają wydatki na utrzymanie systemu oświaty (w roku 2020 w 70% finansowane środkami budżetu państwa), następnie na zadania z zakresu pomocy społecznej, polityki społecznej i ochrony zdrowia, a w dalszej kolejności – na utrzymanie systemu komunikacji miejskiej; utrzymanie, oświetlenie i oczyszczanie dróg; odbiór i zagospodarowanie odpadów; utrzymanie zieleni, terenów miejskich; utrzymanie administracji; obsługę długu; kulturę; sport; promocję, remonty. Około 85% wydatków bieżących to tzw. „wydatki sztywne” związane z realizacją zadań obligatoryjnie nałożonych na samorząd ustawami. W celu niedopuszczenia do znacznego spadku nadwyżki operacyjnej (różnicy pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi), z uwagi na spadek dochodów, od kwietnia 2020 roku podejmowano działania zmierzające do ograniczenia wydatków bieżących. Okresowe blokowanie wydatków

w trakcie roku i stały monitoring realizowanych zadań pozwoliły na podjęcie przez Radę Miasta uchwał ws. zmian w budżecie zmniejszających poziom wydatków bieżących o 36.180 tys. zł, inwestycyjnych o 23.795 tys. zł. W kwocie zmniejszonych wydatków bieżących 10.392 tys. zł stanowiły wynagrodzenia w jednostkach organizacyjnych gminy (w tym w Urzędzie Miasta: 4.355 tys. zł), których ograniczenie uzyskano poprzez: rezygnację z zaplanowanych systemowych podwyżek płac, rezygnację w części jednostek z wypłaty premii i nagród w II kwartale roku, ograniczenia poziomu premii wypłacanych w pozostałej części roku max. do 10% wynagrodzeń zasadniczych, zmniejszanie zatrudnienia poprzez decyzje o niezatrudnianiu pracowników w miejsce osób odchodzących na emeryturę, oszczędności z tytułu absencji i nieobecności w związku ze sprawowaniem opieki nad dziećmi. Zmniejszenie wydatków bieżących innych, niż wynagrodzenia, obejmowały przede wszystkim oszczędności powstałe w trakcie realizacji zadań, a także niewydatkowane środki wynikające z ograniczenia zakresów rzeczowych w związku z obostrzeniami sanitarnymi i obowiązkiem zachowania dystansu społecznego (przede wszystkim w zakresie kultury, sportu, rekreacji, promocji, komunikacji publicznej).

Jedyną sferą wydatków, w której nie wygospodarowano oszczędności, a przeciwnie - zwiększono poziom wydatków bieżących, była sfera oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej. Wydatki na te dziedziny (bez remontów i zakupu wyposażenia) zaplanowano na początek roku w kwocie 408 mln zł. W związku z koniecznością sfinansowania ustawowej 6% podwyżki płac dla nauczycieli od września 2020 r., wydatki do końca roku w tej sferze uległy zwiększeniu o 13,5 mln zł, z czego 7,8 mln zł pokryła zwiększona subwencja oświatowa, 5,7 mln zł dopłata z dochodów własnych miasta. Ogółem dopłata ze środków własnych miasta do systemu oświaty (ponad subwencję) wyniosła 133,8 mln zł, co stanowi całość wpływów z podatku od nieruchomości uzupełnioną o dochody z podatku od środków transportowych.

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH W R. 2020 (1.153 MLN ZŁ)

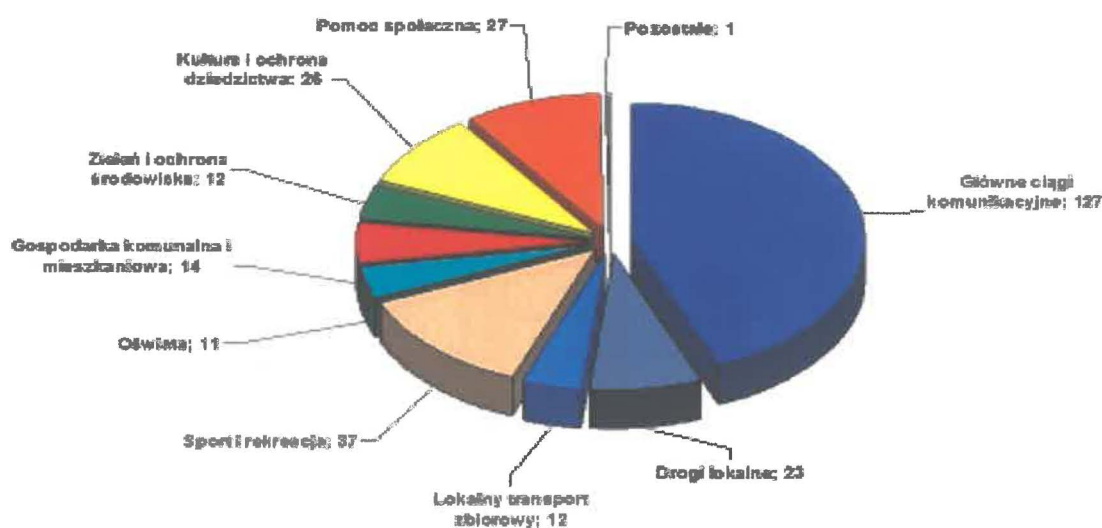

Plany zamierzeń inwestycyjnych Torunia ustalane są w oparciu o uchwalone przez Radę Miasta *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Torunia* określające główne kierunki rozwoju oraz o pozostałe dokumenty planistyczne i programowe opisane w niniejszym raporcie. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe polskich samorządów, w planach Torunia priorytetowo traktowane są te inwestycje, które mogą uzyskać wsparcie ze środków Unii Europejskiej lub wpisują się w programy rządowe gwarantujące dofinansowanie ze źródeł krajowych. Kwota wydatkowanych środków na inwestycje zdeterminowana jest w dużej mierze poziomem pozyskanych środków zewnętrznych na ich realizację. Od lat Toruń stara się inwestować corocznie w każdą dziedzinę życia miasta zapewniając mu tym samym zrównoważony rozwój.

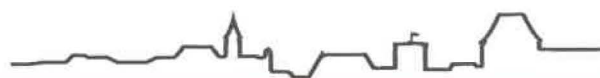
Inwestycje, poza poprawą miejskiej infrastruktury, wpływają także korzystnie na ogólny rozwój gospodarczy tworząc łańcuch dostaw i wpływając tym samym na utrzymanie i zwiększanie miejsc pracy. Z tego też względu, pomimo konieczności zmniejszania wydatków miasta, w trakcie 2020 roku zmiany planu w tej dziedzinie wynikały przede wszystkim z oszczędności lub przesunięć części wydatków na rok 2021 w związku z aktualizacją harmonogramów ich realizacji.

W 2020 roku w fazę realizacyjną wkroczyły prace związane z rozbudową mostu drogowego im. J. Piłsudskiego. Z uwagi na znaczny koszt tego zadania udział inwestycji drogowych stanowił 52% puli wydatków inwestycyjnych.

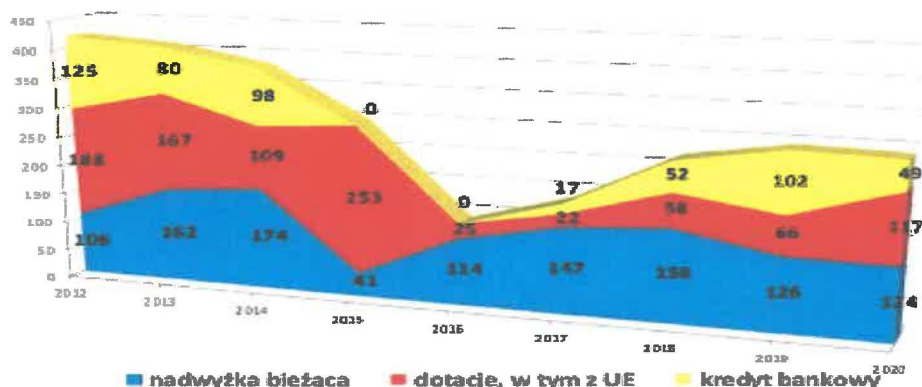
KIERUNKI INWESTOWANIA W ROKU 2020 (290,2 mln zł)

Źródłami finansowania inwestycji w Toruniu są środki własne, pozyskane dotacje oraz kredyty. Możliwość pozyskania dotacji inwestycyjnych z UE uzależniona jest od priorytetów ustalonych przez Komisję Europejską dla wspierania inwestycji w państwach członkowskich, a także od celów i programów operacyjnych na poziomie krajowym. Środki europejskie wspierają także inwestycje realizowane przez miejskie spółki, w tym przede wszystkim w zakresie rozwoju transportu publicznego, sieci wod-kan, gospodarki odpadami. W 2020r. Gmina Miasta Toruń otrzymała dodatkowe środki na inwestycje, pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19, w kwocie 29,3 mln zł.

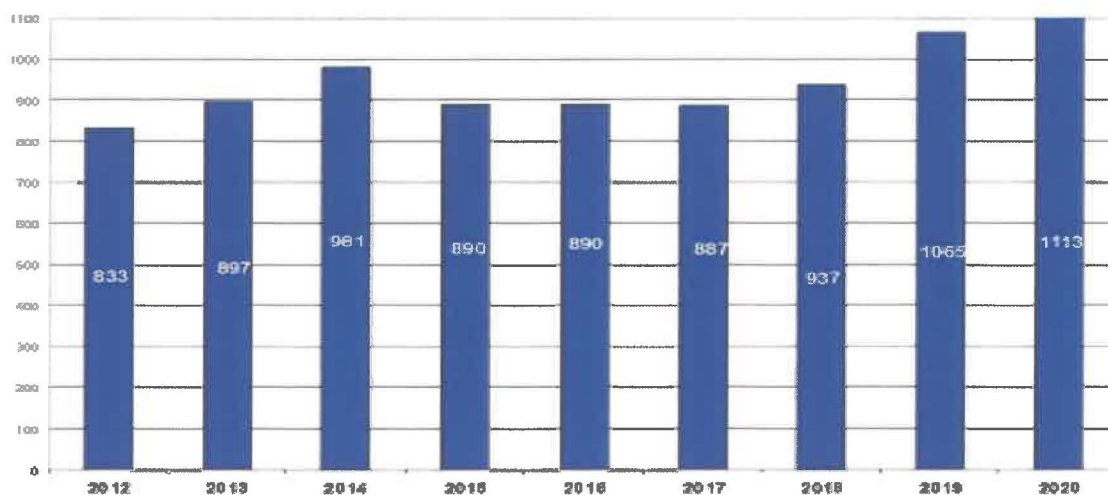

STRUKTURA FINANSOWANIA INWESTYCJI W LATACH 2012-2020

W ciągu prezentowanych lat **kredyty bankowe** stanowiły średniorocznie ok. 20% źródeł finansowania inwestycji. Dla obniżenia kosztów ich obsługi Toruń poszukuje najtańszych źródeł zadłużenia i w tym celu skutecznie współpracuje od wielu lat z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, oferującym kredyty spłacane w okresie 25 lat z preferencyjnym oprocentowaniem- niższym, niż kredyty krajowe o ok. 1% rocznie. Na ogólną kwotę długu wynoszącą na koniec 2020 roku 1.112,7 mln zł, 57% pochodziło z tego źródła (637 mln zł). W roku 2020, po raz pierwszy w historii miasta, dla sfinansowania planowanego deficytu, wyemitowano obligacje komunalne w ramach planu obligacji 30 letnich. Wykorzystanie tego instrumentu dłużnego pozwoli na zmniejszenie rocznych wydatków na obsługę zadłużenia i tym samym poprawę wskaźników zdolności kredytowej.

ZADŁUŻENIE MIASTA W LATACH 2012-2020 (mln zł)

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych, od roku 2014, miernikiem dopuszczalnego poziomu zadłużenia miasta nie jest (stosowany przed 2014 rokiem) wskaźnik udziału nominalnej kwoty długu w dochodach ogółem, a indywidualnie dla każdego samorządu obliczany wskaźnik rocznej obsługi zadłużenia. Wskazuje on, jaki procent dochodów miasta może być corocznie przeznaczany na wydatki związane ze spłatą rat

kapitałowych i odsetek. Wskaźnik obliczony dla Torunia w roku 2020 wynosił 16,56%, co oznacza, że miasto mogło w roku 2020 przeznaczyć na obsługę zadłużenia 151 mln zł. W rzeczywistości wydatkowano 20 mln zł na odsetki i 68 mln zł na spłaty rat kapitałowych, co po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, stanowi 50% dopuszczalnego limitu i oznacza wysoki poziom bezpieczeństwa finansowego miasta.

Podsumowując rok 2020 należy wskazać, że był to rok bezprecedensowy dla finansów miasta. Pokażny ubytek dochodów bieżących, na skutek epidemii Covid-19 oraz ustawowych zmian w podatku PIT, wymusił podejmowanie zdecydowanych działań na rzecz ograniczania wydatków bieżących. Presji na oszczędzanie i dbałość o wpływy trzeba było przeciwstawić obowiązek realizacji obligatoryjnych zadań miasta, ponoszenia zwiększonych kosztów na poprawę bezpieczeństwa sanitarnego, czy wsparcie lokalnej przedsiębiorczości. Dzięki systematycznemu monitorowaniu stanu gospodarki, otoczenia prawnego, finansów miasta i ścisłej współpracy z Radą Miasta, te pozornie sprzeczne interesy udało się pogodzić i miasto zakończyło rok wynikiem finansowym lepszym, od pierwotnie planowanego aż o 102 mln zł. Rzeczywisty ubytek dochodów bieżących wyniósł 35 mln zł, a z uwzględnieniem przewidzianego już w pierwotnym planie ubytku PIT – ok. 75 mln zł. Konsekwentnie prowadzona polityka optymalizacji wydatków oraz częściowo brak możliwości realizacji części zadań na skutek obostrzeń sanitarnych pozwoliły na wygospodarowanie oszczędności w wydatkach bieżących na poziomie 78 mln zł. Starania miasta o uzyskanie statusu miasta atrakcyjnego dla inwestorów zaowocowały rekordowymi wpływami ze sprzedaży nieruchomości, bo wynoszącymi aż 57 mln zł (o 27 mln zł więcej, niż planowano). Poprawę wyniku finansowego uzyskano także dzięki środkom otrzymanym z budżetu państwa w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wys. 29 mln zł, które zostaną przeznaczone na kontynuację remontu mostu im. J. Piłsudskiego w roku 2021.

Informację o wynikach uzyskanych na poszczególnych działalnościach miasta przedstawia tabel (w tys. zł):

lp	dochody i wydatki wg struktury	plan 2020	2020	różnica plan/ wykonanie
1	dochody rozporządzalne i z opłat pobieranych na pokrycie kosztów realizowanych zadań	654 275	619 478	-34 797
2	wydatki bieżące finansowane środkami z poz. 1	593 366	515 417	-77 949
3	wynik (1-2)	60 909	104 061	43 152
4	dotacje i subwencje	589 134	637 436	48 302
5	wydatki z dotacji i subwencji	589 134	637 436	48 302
6	wynik (4-5)	0	0	0
7	dochody majątkowe	156 191	182 110	25 919
8	wydatki inwestycyjne (majątkowe)	323 100	290 220	-32 880
9	wynik (7-8)	-166 909	-108 110	58 799
10	razem dochody (1+4+7)	1 399 600	1 439 024	39 424
11	razem wydatki (2+5+8)	1 505 600	1 443 073	-62 527
12	wynik = deficyt (10-11)	-106 000	-4 049	101 951

Dobłą sytuację finansów miasta po roku 2020, pomimo bardzo trudnego otoczenia gospodarczego, potwierdzają coroczne badania renomowanej agencji ratingowej Fitch Ratings SA, która w lutym 2021 roku po raz kolejny nadała Toruniowi międzynarodowy rating na poziomie BBB ze stabilną perspektywą.

V. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA I BUDŻET OBYWATELSKI

Konsultacje społeczne

„Plan konsultacji społecznych na 2020 r.” został zatwierdzony uchwałą 326/20 z dnia 16 stycznia 2020 r. i zmieniony uchwałą nr 533/20 Rady Miasta Torunia z dnia 17 grudnia 2020 r. W roku sprawozdawanym Urząd Miasta Torunia przeprowadził łącznie 17 procesów konsultacyjnych, w tym procedurę budżetu obywatelskiego na 2021 r. Ich tematyka obejmowała: zagospodarowanie przestrzeni (5 tematów), problematykę społeczną (4 tematy), ruch piesz i drogowy (2 tematy), politykę zdrowotną (2 tematy), ochronę środowiska (2 tematy), współpracę Gminy z organizacjami pozarządowymi (1 temat).

Pośród przeprowadzonych konsultacji 8 dotyczyło dokumentów programowych i projektów aktów prawnych, a 9 kwestii praktycznych, takich jak zagospodarowanie przestrzeni, ruch drogowy, itp. Łącznie w 2020 r. w konsultacjach społecznych wzięło udział ok. 10.880 osób, z czego ok. 620 – w konsultacjach dokumentów programowych, strategicznych i projektów aktów prawnych, a ok. 10.260 – w konsultacjach dotyczących szczegółowych rozwiązań praktycznych, w tym w procedurze budżetu obywatelskiego.

14 maja 2020 r. Rada Miasta Torunia podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie Regulaminu konsultacji społecznych (uchwała nr 381/20). W związku z ograniczeniami wprowadzonymi w ramach przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii wirusa SARS-Cov-2 nie było możliwe prowadzenie konsultacji społecznych w trybie zgodnym z regulaminem obowiązującym w Gminie Miasta Toruń (každorazowo - organizowanie otwartych spotkań, dyżurów lub warsztatów z udziałem mieszkańców). Zmiana regulaminu polegała na wprowadzeniu możliwości realizacji spotkań otwartych, dyżurów lub warsztatów w trybie on-line, z użyciem środków komunikacji elektronicznej na odległość i pozwoliła organizować te spotkania zdalnie, w trybie „na żywo”, z transmisją obrazu i dźwięku oraz możliwością zadawania pytań w czasie transmisji.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji „Planu konsultacji społecznych na 2020 r.” zawiera odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

Budżet obywatelski

Budżet obywatelski jest szczególną formą konsultacji społecznych, w których miasto zachęca mieszkańców do składania własnych propozycji działań i zobowiązuje się wykonać zadania wybrane przez mieszkańców w głosowaniu. W 2020 r. procedura odbyła się po raz ósmy – wybrano w niej zadania do realizacji w 2021 r. Torunianie decydowali o sposobie wydania 7,58 mln zł. Złożono 156 projektów, z czego 104 zostało poddanych pod głosowanie. Głosujący wybrali do realizacji 53 zadania, które zostały wpisane do budżetu miasta na 2021 r.

W 2020 r. pierwotnie realizacji podlegały 73 projekty wybrane przez mieszkańców w głosowaniu, dodatkowo w ramach oszczędności realizacyjnych wprowadzono do budżetu 6 zadań – łącznie 79 zadań, spośród których:

- 70 wykonano w roku budżetowym 2020;
- 5 ujęto w wykazie wydatków niewygasających z terminem realizacji do 30.06.2021 r.;
- 1 zadanie zostało zapisane w budżecie miasta na 2021 r.;
- ze względu na ograniczenia wynikające z trwającej pandemii nie było możliwe wykonanie 3 zadań.

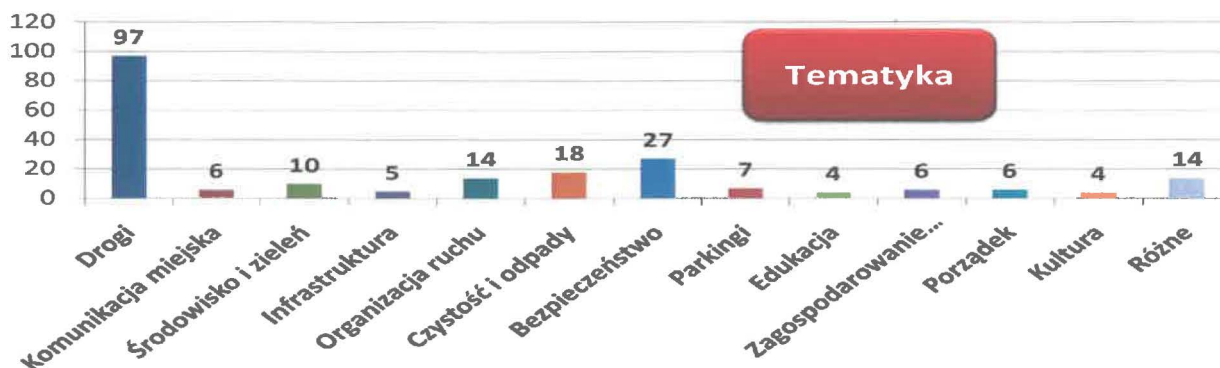
Spotkania Prezydenta Miasta Torunia z mieszkańcami

W 2020 r. odbył się osiemnasty cykl spotkań Prezydenta Miasta Torunia z mieszkańcami. W ramach spotkań zaplanowano 13 zebrań osiedlowych, po jednym

w każdym okręgu – jednostce pomocniczej Gminy. Z uwagi na pandemię COVID-19 cykl spotkań został przerwany w trakcie realizacji – spotkania odbyły się na 8 osiedlach: Bielawy–Grębocin, Czerniewice, Jakubskie-Mokre, Kaszczorek, Rubinkowo, Rudak, Skarpa, Stawki. Ze względu na bezpieczeństwo mieszkańców, pozostałe spotkania odwołano. Podczas przeprowadzonych 8 spotkań mieszkańcy zgłosili 218 zagadnień/uwag/propozycji/wezwań do działania. Wszystkie zostały poddane analizie pod kątem zasadności i możliwości realizacji w nowej sytuacji pandemicznej. Znaczna część uwag została uwzględniona w bieżących działaniach miasta jeszcze w 2020r., niektóre stały się podstawą do planowania budżetowego na kolejne lata.

Spotkania PMT z mieszkańcami w 2020 r.

Współpraca Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi

Przy realizacji zadań publicznych Gmina podejmuje współpracę z organizacjami działającymi w zakresie pożytku publicznego, tj. fundacjami, stowarzyszeniami oraz klubami sportowymi. Na koniec 2020 r. w Toruniu było zarejestrowanych 1.261 organizacji, w tym:

- fundacje zarejestrowane w KRS – 366;
- stowarzyszenia zarejestrowane w KRS – 716;
- stowarzyszenia zwykłe bez osobowości prawnej zgłoszone do ewidencji prowadzonej przez Prezydenta Miasta – 53;
- kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej – 100;
- uczniowskie kluby sportowe – 26.

Status organizacji pożytku publicznego posiadało 91 organizacji. Współpraca odbywała się na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dokumentów strategiczno-programowych miasta oraz rocznego programu współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi pn. „Program współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2020 r.”, który przyjęty został uchwałą RMT nr 240/19 z dnia 10 października 2019 r.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji programu podlega przedłożeniu Radzie Miasta Torunia, jako odrębna informacja, zgodnie z procedurą.

Sektor NGO jest dla Gminy Miasta Toruń ważnym partnerem, realizującym wiele istotnych zadań własnych Gminy służących mieszkańcom. Podstawową i najbardziej powszechną formą współpracy Gminy z podmiotami pozarządowymi było zlecenie realizacji zadań publicznych zmierzających do rozwoju miasta i poprawy jakości życia jego mieszkańców. W 2020 r. Gmina ogłosiła 45 otwartych konkursów ofert na wykonanie zadań publicznych przez organizacje pozarządowe. Przy wsparciu finansowym Gminy ok. 350 organizacji pozarządowych zrealizowało ok. 450 projektów na rzecz mieszkańców naszego

miasta. Szacuje się, że liczba odbiorców działań zrealizowanych na zlecenie miasta przez sektor pozarządowy w 2020 r. wyniosła blisko 580.000 osób. Łącznie w 2020 r. Gmina przeznaczyła ponad 36 mln zł na finansowanie zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe.

W okresie pandemii wirusa SARS-CoV-2 realizacja zadań publicznych przez NGO była utrudniona. Wszelkie ograniczenia, nakazy i zakazy ustalone w związku z wystąpieniem stanu epidemii miały znaczący wpływ na rodzaj, zakres i formy współpracy międzysektorowej, w tym m.in. w zakresie organizacji wydarzeń o charakterze promocyjnym, kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym. Wprowadzono szereg rozwiązań mających na celu wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych, m.in. poprzez bieżące analizowanie możliwości realizacji zadań oraz konieczności podjęcia ewentualnych nowych uzgodnień w zakresie terminu i harmonogramu zadania. Do blisko 450 umów dotacyjnych podpisanych w 2020 r. ponad 315 aneksów. Realizatorzy zadań powiadomieni zostali ponadto o możliwości przedłużenia terminu na złożenie sprawozdania z wykonania zleconego zadania publicznego oraz rozliczenia udzielonej dotacji.

W 2020 r. wprowadzone zostały także nowe formy wsparcia, dotąd niefunkcjonujące, jak specjalny konkurs na propozycje artystycznych aktywności internetowych, tj. przedstawienie i zrealizowanie pomysłu na artystyczne działanie do przeprowadzenia w całości za pośrednictwem Internetu.

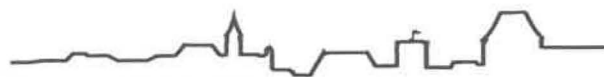
W kwietniu 2020 r. wdrożony został dodatkowy sposób składania dokumentów w otwartych konkursach ofert oraz naborach w trybie art.19a – na realizację zadań publicznych Gminy Miasta Toruń przez organizacje pozarządowe. Zmieniona (rozszerzona) procedura pozwoliła na dostarczenie przygotowanego kompletu dokumentów także za pomocą poczty elektronicznej lub platformy ePUAP. Ułatwiło to NGO-som przekazywanie dokumentów konkursowych w okresie zagrożenia epidemiologicznego.

Pomimo utrudnionej sytuacji związanej ze stanem pandemii, z nieznaczną przerwą, w 2020 r. funkcjonowało **Toruńskie Centrum Aktywności Lokalnej 2. Piętro**, które oferowało fundacjom i stowarzyszeniom przestrzeń do prowadzenia działalności statutowej przy zachowaniu obostrzeń sanitarnych. Mieszkańcy Torunia planujący powołanie organizacji mogli także skorzystać z adresu i zasobów „2. Piętra”, zarejestrować się pod adresem Centrum (ul. Konopnickiej 13) i prowadzić tam swoją działalność. W roku sprawozdawczym podpisane zostały 62 porozumienia (ok. połowa mniej niż w roku poprzednim) o współpracy z organizacjami chcącymi korzystać z tego mini inkubatora dla NGO. W 2020 r. odbyły się tam ponad 172 różnego rodzaju spotkania i wydarzenia.

Prowadzona była także **Toruńska Baza Wolontariatu**, w której zarejestrowanych było łącznie 19 wydarzeń lub pomiotów poszukujących wolontariuszy oraz 124 wolontariuszy wyrażających gotowość do zaangażowania się w działania lokalne.

W Toruniu kolejny rok rozwijana była sieć **Centrów Aktywności Lokalnej**, czyli lokalnych miejsc spotkań, otwartych na pomysły mieszkańców. Z roku na rok zwiększa się więc liczba CAL-i, których operatorami są organizacje pozarządowe. W 2020 r. funkcjonowało już 8 lokalnych miejsc spotkań, tj. o 2 więcej niż w 2019 r. (miasto przeznaczyło na ten cel w 2020 r. – 945 tys. zł). Zlecono realizację CAL-i (w latach 2020–2022) w następujących częściach miasta Torunia: Bielawy, Bydgoskie Przedmieście, Czerniewice, Na Skarpie, Stawki, Stare Miasto, Wrzosey, Chełmińskie Przedmieście.

Dodatkowo miasto wynajmowało organizacjom pozarządowym gminne lokale użytkowe na zasadach preferencyjnych, bezprzetargowo, często stosując dodatkowe wysokie zniżki czynszu. Każda organizacja wynajmująca od miasta lokal może złożyć wniosek o odroczenie lub rozłożenie na raty tych opłat z uwagi na aktualną sytuację finansową (spadek przychodów z działalności statutowej). W 2020 r. z gminnych lokali użytkowych korzystało prawie 60 organizacji, a łączna kwota udzielonych obniżek czynszu wyniosła ok. 600 tys. zł.

Inicjatywy lokalne

Na podstawie art. 19 b ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 24 kwietnia 2003 r. mieszkańcy Torunia, lokalne społeczności oraz stowarzyszenia, organizacje pozarządowe mogą składać wnioski i ubiegać się o środki finansowe na działania budujące sąsiedzkie więzi i społeczeństwo obywatelskie. W 2020 r. wpłynęły 23 wnioski, z których uwzględnionych zostało 18. W sumie zrealizowanych zostało 11 inicjatyw lokalnych na łączną kwotę prawie 20 tys. zł, z czego 2 umowy zostały podpisane z organizacjami pozarządowymi.

VI. DEMOGRAFIA

Na dzień 31.12.2020 r. w Toruniu było zameldowanych 185.154 mieszkańców; w tym 179.204 stanowiły osoby zameldowane na pobyt stały, a 5.950 zameldowane na pobyt czasowy. W stosunku do 2019 r. ubyło 4.047 zameldowanych mieszkańców (było 189.201 osób, w tym 181.031 zameldowanych na pobyt stały i 8.170 osób zameldowanych na pobyt czasowy). Wśród mieszkańców Torunia 54% stanowią kobiety, 46% to mężczyźni. W naszym mieście w 2020 r. zameldowało się 1.858 cudzoziemców (o 189 cudzoziemców więcej niż w 2019 r.), w tym 52 (w 2019 r. – 333) zameldowanych na pobyt stały, a 1.806 na pobyt czasowy (w 2019 r. – 1.336). W 2020 r. 850 osób zgłosiło wyjazd za granicę na pobyt czasowy powyżej 6 miesięcy (o 29 osób mniej niż w 2018 r.), 25 osób zgłosiło wyjazd za granicę na pobyt stały (o 43 osoby więcej wyjechało na stałe w 2019 r.), tylko 16 osób zgłosiło powrót z pobytu czasowego poza granicami kraju (o 96 osób mniej niż w 2019 r.).

W 2020 r. w Toruniu zarejestrowano 3.335 urodzeń, 2.850 zgony oraz 720 małżeństw.

VII. LOKALNY RYNEK PRACY, WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, WSPÓŁPRACA Z UCZELNIAMI WYŻSZYMI

Bezrobocie na lokalnym rynku pracy

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy dla Miasta Torunia zarejestrowanych było 4.398 osób bezrobotnych, w tym 2.466 kobiet (56 %). Było to o 524 osoby (11,9 %) więcej niż na koniec 2019 r. W końcu 2020 r. wskaźnik osób zarejestrowanych z prawem do zasiłku wyniósł 638 (14,5%) i w porównaniu z rokiem wcześniejszym odnotowano wzrost o 56 osób (8,8%). Po raz pierwszy zarejestrowało się 1.071 osób (w tym 617 kobiet), po raz kolejny 3.755 (w tym 2.014 kobiet). Ponad 77,8 % stanowiły osoby ponownie rejestrujące się w Urzędzie.

Stopa bezrobocia w mieście na koniec grudnia 2020 r. wyniosła 4,6%, w województwie natomiast 8,9%. Dla porównania – na koniec 2019 r. w Toruniu było to 4,1% w województwie 7,8%. W 2020 r. stopa bezrobocia kształtowała się na średnim poziomie 4,4% (najniższy zanotowano w marcu 2020 r. – 4,1%), z kolei w województwie wskaźnik ten wyniósł 8,5% (najniższy również w marcu 2020 – 7,9%). W końcu grudnia 2020 r. w PUP dla MT pozostawało łącznie 215 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Stanowiły one 4,9% ogółu zarejestrowanych (wskaźnik w stosunku do poprzedniego roku uległ zwiększeniu o 0,8%). W 2020 r. zarejestrowano w tutejszym Urzędzie:

- 4.826 osób (w tym 2.631 kobiet stanowiących 54,5%) – 93,8% było osobami poprzednio pracującymi,
- 322 osoby w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (w tym 203 kobiety) – w końcu 2020 r. liczba ich wyniosła 96 (w tym 60 kobiet),
- 21 cudzoziemców (w tym 16 kobiet), z których 2 posiadały prawo do zasiłku.

Znaczny odsetek osób bezrobotnych w rejestrach PUP dla MT stanowiły osoby z wiodących grup (bezrobotni do 30 roku życia, bezrobotni do 25 roku życia, długotrwale

bezrobotni, powyżej 50 roku życia, posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia lub dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, niepełnosprawni). Na koniec grudnia 2020 r. było to 3.520 osób, stanowiących 80% ogółu bezrobotnych. Dla porównania - na koniec 2019 r. zanotowano ich 3.112 (80,3% ogółu zarejestrowanych).

PUP dla MT w 2020 r. realizował aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, na które wydatkowano środki Funduszu Pracy w wysokości ponad 1.900 tys. zł. W szczególności działania urzędu skierowane były na realizację staży, dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, skierowanie bezrobotnych do odbycia szkoleń zawodowych, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

PUP dla MT korzysta z możliwości pozyskiwania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, które skierowane są zarówno do osób bezrobotnych i toruńskich pracodawców. Projekty realizowane były zarówno samodzielnie jak i w partnerstwie z toruńskimi instytucjami lokalnego rynku pracy. Pozyskane środki przeznaczone na działania aktywizacyjne w postaci staży, szkoleń, a także dofinansowań na różnego rodzaju pomoc w tworzeniu nowych miejsc pracy czy doposażaniu istniejących już stanowisk, prace interwencyjne, bony na zasiedlenie. Ponadto Urząd korzysta ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, jako instrumentu adresowanego zarówno do pracowników, jak i pracodawców chcących skorzystać z różnych form kształcenia ustawicznego. W 2020 r. podpisano 88 umów z pracodawcami, w ramach których objęto wsparciem 384 osoby (z kursów skorzystało 380 osób, ze studiów podyplomowych – 4 osoby).

W 2020 r. realizowano projekty własne: „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Toruniu (IV)”, „Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w Toruniu (IV)”, „Aktywna Kobieta”, „Młodzież aktywna społecznie”, „Nowe możliwości” oraz partnerskie „Wspieramy mamy”, „Aktywna Stokrotka” III i IV – programy reintegracji w ramach Centrum Integracji Społecznej, „Stokrotka przyszłość” – program reintegracji w ramach Centrum Integracji Społecznej, „Wspieranie przechodzenia ze szkoły na rynek pracy – innowacyjne modele współpracy publicznych służb zatrudnienia ze szkołami zawodowymi”, „Aktywna mama, aktywny tata”.

Rok 2020 zdominowany był również przez działania związane ze stanem epidemii. Zgodnie z ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (...) i w ramach Tarczy Antykryzysowej realizowane były nowe instrumenty wsparcia. W 2020 r. PUP dla MT rozpatrzył 17.160 wniosków. Łącznie zawarł 14.982 umowy. Suma wypłaconych pieniędzy to ponad 100.325 tys. zł.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji „Miejskiego programu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy do 2020 r.” zawiera odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

Program wspierania przedsiębiorczości

W ramach „Programu wspierania przedsiębiorczości na lata 2014–2020”, przyjętego uchwałą Rady Miasta Torunia nr 631/13 z dnia 24 października 2013 r., realizowano:

A. Cel strategiczny I – Toruń – miastem przyjaznym lokalnym przedsiębiorcom:

- poprzez wsparcie finansowe dla osób zakładających firmy z wybranych grup. W okresie sprawozdawczym udzielono 210 poręczeń (Toruń - 83). Korzystające z nich podmioty zadeklarowały utworzenie 332 miejsc pracy (Toruń - 152). Wartość udzielonych poręczeń wyniosła prawie 17.746 tys. zł (Toruń - ponad 5.724 tys. zł), a wartość poręczonych kredytów - prawie 35.518 tys. zł (Toruń - prawie 8.932 tys. zł);
- w ramach diagnozowania perspektywicznych kierunków prowadzenia działalności

- odnotowano w 2020r. ilość wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych: 2.239, w tym sektora publicznego – 440, sektora prywatnego – 26.361, a liczba aktywnych przedsiębiorstw wpisanych do bazy CEIDG wyniosła 17.564;
- w ramach rozwoju systemu ulg, w ramach zwolnień w podatkach i opłatach, celem aktywizacji przedsiębiorczości zwolnienia w podatku od nieruchomości w roku sprawozdawczym wyniosła na łączną kwotę ponad 3.414 tys. zł dla 69 podmiotów. Nowych miejsc pracy na bazie tych działań utworzonych został 23, natomiast utrzymano miejsc pracy z poprzednich lat – 107;
 - w ramach wsparcia procesu komercjalizacji badań podmiotom mającym siedzibę w Toruniu udzielone zostały 23 patenty (instytuty badawcze – 6, szkoły wyższe – 11, sektor gospodarki – 6);
 - w ramach wsparcia merytorycznego osób rozpoczynających działalność gospodarczą Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu zorganizowało skierowane do przedsiębiorców oraz osób które planują założyć własną działalność gospodarczą m.in.: warsztaty „Wsparcie na starcie” – 2 edycje, 13. edycja Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości: 11 wydarzeń, 350 uczestników, cykl dwudniowych szkoleń w ramach projektu pn. „torun.direct – dobre połączenie z biznesem” – 2 szkolenia, 24 uczestników, „Lekcje przedsiębiorczości w praktyce” dla ponad 60 słuchaczy z 3 klas. Prowadzone było doradztwo w procesie zakładania działalności gospodarczej dla 130 osób zainteresowanych jej prowadzeniem;
 - w ramach upowszechniania i promocji dostępnych form wsparcia realizowanych przez UMT: kontynuowano program „Sport to dobry biznes” – podtrzymanie współpracy z klubami sportowymi: Twarde Pierniki, KST, Budowlani Toruń, Energa Katarzynki, zrealizowano cykl promocyjny „Invest in Toruń” – pokazujący najciekawsze inwestycje biznesowe w Toruniu oraz „Starówka Mistrzów” – 2 sezony wywiadów wideo przedstawiający działalność rzemieślników działających na terenie toruńskiego zespołu staromiejskiego.
 - utworzona została baza firm: „Toruńska baza restauracji na wynos i z dowozem” w ramach akcji #Zostańwdomu, będąca wsparciem promocyjnym dla przedsiębiorców z zespołu staromiejskiego. Dystrybuowane były materiały promocyjne w ramach „Tak się robi biznes” – edycja specjalna;
 - poprzez tworzenie instrumentów umożliwiających powstanie funduszy i sieci: „Aniołów Biznesu”, funduszy załączkowych i funduszy „venture capital”, inicjatyw typu crowdfunding. Wspieranie warunków działania tych sieci (Program U-Space, konkurs dla startupów, Dronetech Poland 5th World Meeting);
 - zorganizowano konkurs dla usług i produktów toruńskich firm (MSP) odznaczających się wysoką jakością - „Made in Toruń” – projekt, którego celem jest wyróżnienie znakiem „Made in Toruń” toruńskich przedsiębiorców. W 2020 r. odbyły się 2 gale wręczenia certyfikatów „Made in Toruń”, podczas których nagrodzono 49 firmy. Na dzień 31.12.2020 r. łączna ilość przedsięwzięć biznesowych certyfikowanych znakiem „Made in Toruń” wyniosła 183;
 - organizację wspólnych akcji promocyjnych przedsiębiorców i UMT, poprzez udział w kongresach i targach, tj. Welconomy Forum in Toruń; targi krajowe, np. Kujawsko-Pomorskie Targi Inwestycyjne Invest-Tor 2020 w Toruniu; inne wydarzenia, np. udział CWB w seminarium naukowo-technicznym "Fotowoltaika sposobem na oszczędność energii i ochronę środowiska", czy targi zagraniczne (w ramach projektu Invest in Bit City 2). Z uwagi na redukcję działań projektowych w kontekście obostrzeń epidemicznych zadania przeniesione z lat poprzednich, jak również część zadań zaplanowanych do realizacji w 2020 r. (targi MIPIM w Cannes, targi Expo Real w Monachium, targi

CEMAT w Hannoverze, konferencja ABSL, konferencja ASPIRE, konferencja promująca sektor BPO, wykonanie materiałów promocyjno-informacyjnych, organizacja własnych wydarzeń promocyjnych), nie zostały zrealizowane. Ich realizacja planowana jest w kolejnych latach projektowych;

- działania upowszechniające wiedzę dotyczącą podstawowych aspektów prowadzenia działalności gospodarczej, poprzez m.in. aktywizację strony torun.direct, media społecznościowe, mailing, portale internetowe, warsztaty i szkolenia;
- działania upowszechniające wiedzę na temat dostępnych form wsparcia przedsiębiorców - przedsiębiorcy uzyskali w 2020 r. wsparcie na kwotę ponad 1.032 tys. zł, a 128 podmiotów uzyskało również pomoc w zakresie doradztwa prawno-podatkowego. Ponadto informacje o wsparciu dla przedsiębiorców były rozpowszechniane poprzez: lokalne, regionalne, ogólnopolskie media; obsługę usługi Toruń Biznes SMS; czy organizowane warsztaty i szkolenia;
- działania promujące kształcenie techniczne na poziomie ponadpodstawowym poprzez promocję szkolnictwa branżowego (wybrane projekty), w tym związaną z naborami do szkół, przygotowaniem i dystrybucją materiałów promocyjnych zawierających ofertę toruńskich szkół branżowych i technicznych: katalogu, ulotek, plakatów, w mediach społecznościowych i na nośnikach elektronicznych w przestrzeni publicznej (np. ekranach na dworcu Toruń Główny). Przygotowano spot radiowy i emisję w Radiu Gra i Radiu Eska oraz kampanię Google Adwords dotyczącą szkół branżowych. Miasto współorganizowało IV Toruńskie Forum Zawodowców. W efekcie działań 3.800 uczniów, których zapoznano z ofertą edukacyjną toruńskich szkół branżowych i technicznych;
- w ramach promocji inwestycyjnej reklamowano potencjał gospodarczy i tereny inwestycyjne (wybrane projekty) oraz postępowania przetargowe (ilość sprzedanych terenów inwestycyjnych i ich wartość) - działania informacyjne skierowane do przedsiębiorców przez CWB doprowadziły do sprzedaży 18 działek inwestycyjnych na kwotę prawie 29.500 tys. zł;
- w ramach obsługi inwestorów i przedsiębiorców: w 2020 r. pracownicy CWB spotkali się ze 130 osobami zainteresowanymi prowadzeniem działalności gospodarczej, obsłużyli 152 inwestorów. Przygotowanych zostało ponad 150 spersonalizowanych ofert inwestycyjnych dla podmiotów gospodarczych. Kontakt z przedsiębiorcami utrzymywany jest także poprzez system informacji Toruń SMS Biznes, gdzie przekazywane są aktualne oferty przetargów na miejskie działki oraz najważniejsze wydarzenia związane z biznesem. Z usługi tej korzysta obecnie ok. 820 przedsiębiorców. Pełną ofertę inwestycyjną skierowano do 208 największych podmiotów gospodarczych w skali międzynarodowej i krajowej – ogólnopolskich. W 2020 r. pozyskano łącznie 16 nowych inwestorów.

B. Cel strategiczny – Toruń – dobrym miejscem do inwestowania w nowoczesne usługi realizowano poprzez promocję inwestycyjną potencjału gospodarczego miasta.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014–2020” – odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

Współpraca z uczelniami wyższymi

Na terenie Torunia funkcjonuje 5 uczelni wyższych: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Wyższa Szkoła Bankowa, Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej, Kolegium Jagiellońskie – Toruńska Szkoła Wyższa oraz Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Toruńskiej. Toruńscy seniorzy mogą poszerzać swoją wiedzę na Toruńskim Uniwersytecie

Trzeciego Wieku. Uniwersytet Mikołaja Kopernika jest największą, jedyną publiczną, placówką szkolnictwa wyższego w naszym mieście. W 2020 r. na uczelni kształciło się łącznie ponad 19 tys. studentów, na 16 wydziałach (13 w Toruniu, 3 w Bydgoszczy) oraz Interdyscyplinarne Centrum Nowoczesnych Technologii, a zatrudnionych było ponad 4,3 tys. pracowników (w tym: ponad 2,2 tys. nauczycieli akademickich i ponad 2 tys. pracowników obsługi administracyjnej). Gmina od wielu lat współpracuje z wszystkimi toruńskimi uczelniami i szkołami wyższymi, skutecznie realizując przy tym różnorodne działania i programy, m.in. w zakresie: tworzenia nowych kierunków studiów, wspólnej realizacji projektów finansowanych środkami Unii Europejskiej, wspierania rozwoju przedsiębiorczości, wspierania przedsięwzięć naukowych (konferencje, kongresy, sympozja), kulturalnych, sportowych i promocyjnych. Gmina Miasta Toruń wraz z uczelniami wyższymi przy jednoczesnym wsparciu finansowym z Unii Europejskiej realizuje także różnorodne programy. W 2020 r. w ramach współpracy z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika trwały prace nad m.in.:

- projektem YUFE, czyli Młode Uniwersytety dla Przyszłości Europy (Young Universities for the Future of Europe). YUFE to jedno z 41 konsorcjów wybranych przez Komisję Europejską do budowy i testowania modelu Uniwersytetu Europejskiego – otwartego, nieelitarnego i integrującego różne środowiska, a także promującego innowacyjność, interdyscyplinarność oraz najwyższą jakość w badaniach i edukacji. W lipcu 2020 r. UMK został pełnoprawnym członkiem konsorcjum Young Universities for the Future of Europe (YUFE);
- projektem „Toruńska szkoła ćwiczeń dla województwa kujawsko-pomorskiego w ramach POWER 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty”. Dzięki realizacji tego projektu tworzone są szkoły ćwiczeń dla nauczycieli i studentów.

Gmina wspiera studentów uczelni wyższych realizując **„Miejski program stypendialny dla studentów toruńskich uczelni wyższych”**. Łączna kwota stypendiów wypłaconych w 2020 r. wyniosła 341,2 tys. zł i objęła 141 studentów UMK i WSKSiM. Ponadto 150 uczniów Uniwersyteckiego Liceum Ogólnokształcącego otrzymało stypendium Prezydenta Miasta Torunia. Łączna kwota wypłaconych stypendiów dla uczniów ULO w 2020 r. wyniosła ponad 195,4 tys. zł. W ramach programu **„Mieszkanie dla absolwenta”** (w celu zatrzymania w Toruniu najzdolniejszych absolwentów) miasto przydzieliło w 2020 r. kolejnych 5 mieszkań.

VIII. POLITYKA SPOŁECZNA, DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Toruń jest miastem wspierającym rodzinę oraz dążącym, w oparciu o partnerstwo publiczno-społeczne, do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom poprzez ich aktywizację i integrację. Taką misję formułuje, przyjęta w 2013 r., **„Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Torunia na lata 2014-2020”**.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Strategii zawiera odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie objął pomocą 4.150 rodzin o liczbie osób 6.926, w tym: 334 (o liczbie osób 5.834) rodzin w formie świadczeń pieniężnych oraz 1.551 rodzin (o liczbie osób 3.008) w formie świadczeń niepieniężnych. Spośród wszystkich osób korzystających w roku sprawozdawczym z różnych form pomocy i wsparcia, 1.483 stanowiły osoby w wieku emerytalnym (1.086 kobiet po 60 roku życia i 397 mężczyzn w wieku po 65 roku życia). W 2020 r. wśród najczęstszych powodów ubiegania się o pomoc wymieniana się: długotrwałą chorobę (2.257 środowisk), niepełnosprawność (1.397 środowisk)

i bezrobocie (1.035 środowisk). W całym 2020 r. pracownicy socjalni w odniesieniu do 2.652 rodzin realizowali działania w ramach szeroko pojętej pracy socjalnej, w tym również dla 864 rodzin niekorzystających ze wsparcia materialnego.

Celem realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia niekorzystnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia.

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością

Działania Gminy na rzecz osób z niepełnosprawnością realizowane były w roku sprawozdawczym zgodnie z założeniami, przyjętego w 2013 r. (ze zmianami w 2019 r.) „Programu działań miasta Torunia na rzecz osób z niepełnosprawnością na lata 2014–2020”, kontynuowanego przyjętym w dniu 21.11.2019 r. przez Radę Miasta Torunia „Programem działań miasta Torunia na rzecz osób z niepełnosprawnością na lata 2014–2023. Aktualizacja”.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Programu zawiera odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

Pomoc osobom z niepełnosprawnościami odbywa się w głównej mierze poprzez pozyskiwanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z przeznaczeniem na rehabilitację zawodową i społeczną. W 2020 r. na rehabilitację zawodową przeznaczono ponad 512 tys. zł, a na rehabilitację społeczną prawie 4.685 tys. zł.

W zakresie rehabilitacji społecznej osoby z niepełnosprawnością skorzystały z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (200 osób), likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych (169 osób), zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (871 osób) oraz z usług tłumacza migowego (11 osób). W ramach dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych zrealizowany został 1 wniosek organizacji pozarządowej (z dofinansowania skorzystało 30 osób). Ponadto z ww. środków finansowany był udział 125 osób niewidomych oraz niepełnosprawnych intelektualnie w warsztatach terapii zajęciowej. W 2020 r. na ogólną liczbę 1.508 złożonych wniosków o wsparcie w zakresie rehabilitacji społecznej pozytywnie rozpatrzono 1.252 wnioski. Ponadto ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych realizowany był także moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”, w ramach którego wsparcie na łączną kwotę 1.024 tys. zł otrzymały 552 osoby niepełnosprawne.

W ramach obsługi komunikacyjnej osób z niepełnosprawnościami w 2020 r. wykonano 110.624 km efektywnych przebiegów pojazdów (6 samochodów) i przewieziono 8.380 osób z niepełnosprawnością. Przewozy finansowane są w 90% ze środków Gminy, w 2020 r. koszt realizacji zadania wyniósł 371 tys. zł. Osoby z niepełnosprawnością korzystały również z uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów komunikacją miejską.

W ramach likwidacji barier architektonicznych w 2020 r. Gmina otrzymała z PFRON środki w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” na budowę windy przy budynku Urzędu Miasta Torunia przy ul. Batorego 40 w Toruniu (dofinansowanie – 135,6 tys. zł) oraz na budowę platformy schodowej przy budynku Szkoły Podstawowej nr 23 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Toruniu (dofinansowanie – ponad 11 tys. zł).

Ponadto wydawano Toruńską Kartę Osoby z Niepełnosprawnością, która upoważnia beneficjentów do korzystania ze zniżek i ulg udzielanych przez partnerów programu. Na koniec grudnia 2020 r. wydano 1.586 kart, podpisano 47 umów partnerskich z przedsiębiorcami oferującymi posiadaczom Toruńskiej Karty Osoby z Niepełnosprawnością swoje produkty i usługi.

W ramach resortowego programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „**Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej**” edycja 2019-2020 wsparciem w postaci usług asystenckich objęto 68 osób niepełnosprawnych (w tym 55 osób ze znacznym i 13 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności).

W mieście prowadzone są również działania m.in. na rzecz seniorów z zakresu opieki instytucjonalnej, w tym opieki zdrowotnej długoterminowej i w ramach pomocy społecznej. W 2020 r. opieka instytucjonalna realizowana była (m.in. na rzecz seniorów) poprzez:

1. Całodobowe placówki opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi, w tym:

- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy – 141 miejsc w opiece stacjonarnej i 45 miejsc w opiece dziennej. W 2020 r. zakończono rozbudowę i modernizację infrastruktury Zakładu w celu zwiększenia dostępności do usług zdrowotnych w zakresie opieki długoterminowej. Dzięki czemu liczba miejsc zwiększyła się o 33,
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Fundacji „Światło” – 46 miejsc,
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy prowadzony przez ZCMBB „Serafitki” – 85 miejsc.

2. Opieka całodobowa długoterminowa (3 podmioty, 222 miejsca):

- Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Gminę (174 miejsca),
- Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych prowadzony przez Fundację im. Brata Alberta (35 miejsc dla osób z niepełnosprawnością intelektualną),
- miejsca całodobowe okresowego pobytu prowadzone przez parafię rzymskokatolicką pw. Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny (13 miejsc);

3. Opieka dzienna (3 podmioty, 160 miejsc):

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Gminę (85 miejsc),
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez parafię rzymskokatolicką pw. Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny (37 miejsc),
- Dzienny Dom Pobytu dla Seniorów prowadzony przez Toruńskie Centrum Caritas (38 miejsc).

Uzupełnieniem opieki instytucjonalnej były usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, z których w 2020 r. skorzystało 867 osób (ok. 265 tys. godzin) oraz realizacja opieki wytchnieniowej i programu „Wspieraj seniora”.

Świadczenie usługi opieki wytchnieniowej było realizowane w ramach programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „**Opieka wytchnieniowa**” edycja 2020, współfinansowanego ze środków państwowego funduszu celowego pn. Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Celem głównym programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami zależnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienie swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami. Program realizowany był w dwóch formach:

- w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej - skorzystały 54 osoby (w tym 4 dzieci) z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami niepełnosprawnymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności, możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji /rehabilitacji / dietetyki w miejscu zamieszkania – skorzystało 35 osób (w tym 8 dzieci) z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W/w usługi realizowane były przez organizacje pozarządowe wyłonione w trakcie otwartego konkursu ofert.

We wrześniu 2020 r. powołano koordynatora ds. osób ze szczególnymi potrzebami, który obejmie swoimi działaniami obszary z zakresu dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej. Spektrum aktywności koordynatora dotyczyć będzie wypełnienia wymagań określonych w standardach dostępności dla polityki spójności Unii Europejskiej. Powołano zespół do wsparcia koordynatora, którego zadaniem będzie m.in. dokonanie inwentaryzacji obiektów budowlanych oraz określenie minimalnych wymagań obiektów w zakresie dostępności, identyfikację osób ze szczególnymi potrzebami, wykonanie analizy stanu zapewnienia dostępności, przygotowanie planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności, prowadzenie działań na rzecz promocji dostępności oraz zasad projektowania uniwersalnego. Powyższe działania odnosić się będą także do podnoszenia standardów usług świadczonych przez UMT.

W 2020 r. Toruńskie Centrum Świadczeń Rodzinie udzieliło w ramach realizacji programów rządowych 4.405 osobom z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunom świadczeń na łączną kwotę prawie 25.000 tys. zł, z których skorzystało 3.129 osób z niepełnosprawnościami (z tytułu zasiłku pielęgnacyjnego) oraz 1.276 opiekunów osób z niepełnosprawnościami (z tytułu świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego).

Rodziny wychowujące dzieci z niepełnosprawnościami, mieszkające na terenie Torunia, otrzymały też wsparcie z toruńskiego programu „Pomagamy”. Z tej formy pomocy skorzystało 1.009 dzieci, na łączną kwotę 1.134 tys. zł.

W ramach rządowych programów mieszkańcy Torunia otrzymali też świadczenia dla dzieci, tj. z programu „Dobry start” – są to środki na pokrycie kosztów związanych z rozpoczęciem przez dzieci roku szkolnego, w wysokości 300 zł (płatne jednorazowo) – z tej formy pomocy skorzystało 14.391 rodzin na łączną kwotę prawie 5.900 tys. zł oraz świadczenie wychowawcze (500 plus) otrzymało ok. 20.610 rodzin na łączną kwotę ponad 189.500 tys. zł.

Działania na rzecz seniorów i osób niesamodzielnych

Realizacja programu „Wspieraj seniora” była odpowiedzią na potrzeby osób w wieku 70 lat i więcej, w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Polski. Strategicznym celem programu było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów, którzy z racji epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu i nie byli w stanie poprzez wsparcie innych (rodziny, znajomych) zabezpieczyć sobie artykułów podstawowej potrzeby. Na terenie Gminy Miasta Toruń usługa wsparcia w ramach programu była realizowana poprzez ścisłą współpracę pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Toruniu z wolontariuszami, którzy zgłaszali swój akces do niesienia pomocy poprzez ogólnopolską infolinię uruchomioną w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów lub bezpośrednio w siedzibie urzędowania w MOPR.

Na terenie Gminy Miasta Toruń w okresie od 12 marca do 31 grudnia 2020r. usługa wsparcia dla seniorów realizowana była również w ramach „Całodobowego Telefonu Wsparcia dla Mieszkańców Torunia”. Przyjmowano także zgłoszenia osób znajdujących się w kryzysie z powodu nałożonej przez PSSE kwarantanny, izolacji i innych ograniczeń. Udzielano porad specjalistycznych i informacji w zakresie pracy służby zdrowia, miejsc kwarantanny, postępowania w sytuacji epidemicznej. Przyjęto zgłoszenia 185 seniorów i innych mieszkańców Torunia. Telefonicznie swoją pomoc dla mieszkańców Torunia zgłosiło 414 wolontariuszy. Koordynowano wsparcie dla ponad 160 seniorów w postaci dostarczania bezpłatnych ponad 3.200 obiadów przygotowywanych przez Caritas, 133 osób otrzymujących posiłki ze środków Gminy oraz osób odbywających kwarantannę nałożoną przez PSSE.

Wyzwania wynikające z procesu starzenia się społeczeństwa wymagają podjęcia wielokierunkowych działań, których celami głównymi są: zapewnienie godnego starzenia się, poprzez poprawę jakości i poziomu życia oraz tworzenie warunków do aktywności zawodowej i społecznej osób starszych. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom, w 2016 r. uchwalony został program „**Rodzina razem – Toruń dla pokoleń**”.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji program zawiera odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

W ramach programu wydawana jest m.in. Toruńska Karta Seniora, która upoważnia beneficjentów do korzystania ze zniżek i ulg udzielanych przez partnerów programu. Na koniec grudnia 2020 r. z Toruńskiej Karty Seniora korzystało 9.047 osób. Do programu przystąpiło 136 partnerów oferujących zniżki na swoje produkty i usługi.

W roku sprawozdawczym przyznane zostały dotacje dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych skierowanych do seniorów na łączną kwotę 140 tys. zł. Ze względu na pandemię koronawirusa wiele organizacji ograniczyło swoje działanie. Wykorzystanie środków wyniosło 120 tys. zł. Pomimo trwających obostrzeń stacjonarnie, hybrydowo lub zdalnie prowadzono punkt informacyjny dla seniorów, kawiarenkę senioralną, bank czasu seniorów, organizowane były wydarzenia kulturalne, inicjowany był udział seniorów w życiu publicznym i społecznym miasta; odbywały się zajęcia informatyczne, ruchowe i edukacyjne dla seniorów. Ogółem z powyższych działań skorzystało ok. 16.900 seniorów.

Do osób starszych i niepełnosprawnych/niesamodzielnych skierowane były również działania projektów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanych przez MOPR:

1. Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w Gminie Miasta Toruń” – zakres wsparcia: usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania seniora (110 osób), usługi asystenckie (asystenta osoby niepełnosprawnej) dla 45 osób z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz klub samopomocy dla 14 uczestników i 12 osób z ich otoczenia.

2. „Rozwój usług opiekuńczych w Gminie Miasta Toruń” – zakres wsparcia: 4 Kluby Samopomocy: na lewobrzeżu (ul. Poznańska 49, ul. Kujawska 1), na Chełmińskim Przedmieściu (ul. Podgórna 14), na Bielawach (ul. Olsztyńska 20C), na Bydgoskim Przedmieściu (ul. Bydgoska 62),

3. „Skoordynowana opieka środowiskowa skierowana do osób z chorobą otępienną i ich opiekunów” – zakres wsparcia: zacieśnienie współpracy pomiędzy podmiotami świadczącymi usługi na rzecz osób z chorobami otępiennymi i ich opiekunów, koordynacja usług – pomoc w uzyskaniu właściwego wsparcia oraz prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych, zwiększających poziom świadomości społeczeństwa na temat chorób otępiennych. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym,

4. „Aktywny senior” – zakres wsparcia: utworzenie 4 Dziennych Domów Pobytu dla 30 osób każdy (w 2020 r. utworzono 2), utworzenie 1 klubu seniora (utworzony w 2020 r.) dla 30 osób oraz 60 mieszkań w ramach programu „Mieszkania na wynajem dla osób starszych i niepełnosprawnych” przy ul. Watzenrodego 15 i 15A. (w 2020 r. zasiedlono 48 mieszkań). Na wyposażenie lokali pozyskano środki z funduszy UE.

Działania na rzecz osób i rodzin posiadających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci

W ramach realizacji programu „**Rodzina razem – Toruń dla pokoleń**” wydawana jest Toruńska Karta Dużej Rodziny, dedykowana toruńskim rodzinom wielodzietnym, posiadającym na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. W 2020 r. przyznano 490 Toruńskich

Kart Dużej Rodziny. Ponadto w budżecie Gminy Miasta Toruń w 2020 r. przeznaczono 330 tys. zł na zlecenie zadań publicznych w ww. zakresie organizacjom pozarządowym, w tym m.in. na prowadzenie Punktu Informacji dla Dużych Rodzin, prowadzenie działań edukacyjnych, organizację przedsięwzięć związanych z uczestnictwem dzieci i młodzieży w kulturze i rekreacji (warsztaty tematyczne dla dzieci, wydarzenia sportowe, mecze i rozgrywki sportowe), organizację zajęć nauki języka angielskiego dla dzieci i młodzieży czy warsztatów i czasu wolnego dla rodziców. W 2020 r. z uwagi na COVID-19 wiele zajęć odbywało się z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

W 2020 r. w ramach działań prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, udzielona została pomoc w projektach: „Wspieramy Mamy” – 79 uczestników, „Aktywna mama, aktywny tata” – 352 uczestników. Oba projekty realizowane są w ramach RPO WK-P 2014-2020 oś priorytetowa 8.

Od 2011 r., czyli od wejścia w życie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, systematycznie zwiększa się w Toruniu liczba miejsc opieki nad tą grupą wiekową. Istotny wpływ na taką sytuację ma fakt, że Gmina Miasta Torunia przeznacza miesięcznie, w postaci dotacji celowej, 400 zł na dziecko lub 500 zł na dziecko z niepełnosprawnością zapisane do żłobka niepublicznego. Na koniec 2020 r. w Toruniu funkcjonowało 35 żłobków niepublicznych, w których łączna liczba miejsc wyniosła 1.606, 1 klub dziecięcy liczący 10 miejsc oraz 2 dziennych opiekunów, mogących łącznie objąć opieką 10 dzieci, a w przypadku sprawowania wspólnie opieki z 1 rodzicem liczba ta mogła wzrosnąć do 16.

W 2020 r. liczba dostępnych miejsc w żłobkach miejskich zwiększyła się o 220, dając łącznie 502 miejsca opieki dla dzieci. Gmina Miasta Toruń pozyskała fundusze unijne oraz przeznaczyła środki gminne na wkład własny na rozbudowę 3 miejskich żłobków (po 25 miejsc w każdym) oraz na budowę nowego żłobka miejskiego. Żłobek Miejski nr 4 zlokalizowany przy ul. Andersa 21 - to pierwsza tego typu placówka w lewobrzeżnej części Torunia i zarazem największa w mieście, ponieważ zapewnia 145 miejsc opieki.

Podsumowując – na koniec 2020 r. w Toruniu funkcjonowały 42 placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w których dostępnych było łącznie 2.134 miejsca. Wykorzystanie miejsc w żłobkach publicznych – 88%, a w żłobkach niepublicznych – ok. 70%. Poziom wykorzystanych miejsc w placówkach ściśle powiązany był ze stanem trwającej epidemii.

Pieczą zastępczą

Dzieci pozbawione opieki biologicznych rodziców mogą liczyć na pomoc Gminy, organizowaną w systemie instytucjonalnej lub pozainstytucjonalnej pieczy zastępczej. Działania realizowane są w ramach „**Programu Gminy Miasta Toruń na rzecz wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2019–2021**”, przyjętego uchwałą nr 180/19 Rady Miasta Torunia z dnia 25 lipca 2019 r. W 2020 r. Gmina:

- prowadziła 9 instytucjonalnych placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i 1 placówkę niepubliczną „Insieme–Razem”, dysponujących łącznie 106 miejscami dla dzieci (1 placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego została zlikwidowana z dniem 22 lipca 2020 r.),
- finansowała 13 rodzinnych domów dziecka i 11 zawodowych rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 149 dzieci,
- wspierała finansowo 71 niezawodowych rodzin zastępczych i 219 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których opieką objętych było łącznie 364 dzieci.

Ponadto w ramach prowadzonych w tym zakresie działań Gmina zatrudnia koordynatorów pieczy zastępczej, finansuje wypoczynek letni dla dzieci oraz udziela świadczeń dla osób usamodzielniających się.

W 2020 r., z uwagi na ograniczenia związane z pandemią COVID-19, dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo wychowawczych objęte zostały projektem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. Głównym celem projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze pieczy zastępczej poprzez:

1. Zakup wyposażenia na cele realizowania zadań w trybie zdalnego nauczania:
 - 73 fabrycznie nowych komputerów przenośnych o przekątnej ekranu 15,6” typu notebook wraz z oprogramowaniem, myszką i torbą do przechowywania;
 - 10 fabrycznie nowych zestawów komputerowych (stacja robocza, monitor, słuchawki z mikrofonem, klawiatura i mysz przewodowa, kabel zasilający) wraz z oprogramowaniem;
2. Zakup środków ochrony indywidualnej (maseczek, rękawiczek, środków dezynfekcyjnych).

W projekcie wzięło udział: 49 rodzin zastępczych spokrewnionych, 12 rodzin zastępczych niezawodowych, 8 rodzin zastępczych zawodowych, 13 rodzinnych domów dziecka.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Toruniu na dzień 31.12.2020 r. zatrudnionych było 11 asystentów rodziny (w ramach umowy o pracę), którzy pracowali łącznie z 212 rodzinami (546 dzieci).

IX. OCHRONA ZDROWIA

Miasto jest organem założycielskim dla trzech samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej:

- Specjalistycznego Szpitala Miejskiego im. M. Kopernika,
- Miejskiej Przychodni Specjalistycznej,
- Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego im. ks. J. Popiełuszki.

W 2020 r., w celu zapewnienia właściwego poziomu usług Specjalistycznego Szpitala Miejskiego, Gmina pokryła stratę szpitala za 2019 r., wynikającą z udzielanych świadczeń zdrowotnych ponad limit finansowany przez NFZ, w kwocie ponad 9.750 tys. zł. Ponadto, wszystkie miejskie zakłady opieki zdrowotnej uzyskały wsparcie Gminy w zakresie finansowania prac remontowych i modernizacyjnych oraz zakupu specjalistycznego sprzętu i aparatury medycznej. W 2020 r., przy wsparciu funduszy unijnych, zakończono termomodernizację trzech budynków szpitala oraz budowę nowego, czterokondygnacyjnego budynku w celu zwiększenia dostępności usług medycznych związanych z leczeniem udarów i przeszczepem szpiku. Zakończona została także nadbudowa obiektu Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego (zwiększenie ilości miejsc o 33 w opiece długoterminowej).

Informacje z zakresu działań szp-ów w okresie pandemii – w pierwszej części opracowania „Rok 2020 – rokiem epidemii COVID-19”.

W 2019 r. Gmina Miasta Toruń przyjęła do realizacji, podjętą na podstawie uchwały RMT nr 177/19 z dnia 25 lipca 2019 r. „**Politykę zdrowotną dla miasta Torunia na lata 2019–2025**”. Określa ona zasady stanowiące ogólne wytyczne, kryteria i granice podejmowania decyzji w różnych obszarach ochrony zdrowia. Polityka odnosi się również do sposobów inicjowania, koordynowania i wspierania przez miasto działań wszystkich podmiotów ochrony zdrowia, także tych które nie podlegają miastu.

W 2020 r. w Toruniu realizowanych było 5 programów polityki zdrowotnej:

1. Program promocji zdrowia wśród toruńskiej młodzieży – realizowany był na terenie 45 szkół w wymiarze 762 godziny/miesiąc przez dodatkowo zatrudnioną kadrę medyczną, którego realizację zakończono w marcu w związku z epidemią która uniemożliwiła jego kontynuację. Koszt projektu realizowanego w okresie styczeń – marzec wyniósł prawie 141 tys. zł.

2. Program profilaktyki i leczenia wad postawy pn. „Postawa to podstawa” – zbadano 154 uczniów, a 43 z nich uczestniczyło w indywidualnych zajęciach korekcyjnych. Z programu skorzystało również 111 osób dorosłych aktywnych zawodowo ze schorzeniami kręgosłupa. Obowiązujące zasady reżimu sanitarnego i tryb nauczania zdalnego spowodowały, że program nie dotarł do szerokiego grona uczniów. Koszt realizacji projektu wyniósł 122,6 tys. zł.

3. Program szczepień ochronnych przeciw HPV – drugą dawką zaszczepiono 275 dziewczynek – rocznik 2006 (I dawka została podana w drugiej połowie 2019 r.). Koszt realizacji – ponad 67 tys. zł.

4. Program profilaktyki próchnicy i urazów zębów mlecznych i stałych skierowany do dzieci i młodzieży, ich rodziców i opiekunów oraz pracowników oświaty pt. „Toruń olśniewa uśmiechem” – wykonano ponad 4.600 świadczeń, za kwotę 140 tys. zł.

5. Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Torunia po 65 roku życia (w tym pensjonariuszy domów pomocy społecznej i zakładów opieki długoterminowej w Toruniu) – planowano zaszczepić 5.000 osób, jednak ze względu na brak szczepionek na rynku zaszczepiono 666 osób. Koszt realizacji prawie 40 tys. zł.

Gmina Miasta Toruń z dofinansowania otrzymanego z Ministerstwa Zdrowia realizowała w ramach Narodowego Programu Zdrowia program „Tworzenie grup wsparcia dla osób z otyłością”, w którym udział wzięło 60 uczestników (40 osób dorosłych i 20 dzieci). Koszt dofinansowania programu wyniósł ponad 101 tys. zł

W partnerstwie z samorządem województwa kujawsko-pomorskiego realizowano również:

1. Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dorosłych w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom w województwie kujawsko-pomorskim – obejmujący szczepienia osób po 65 roku życia będących mieszkańcami Torunia. W ramach programu zaszczepiono 92 osoby. Koszt realizacji prawie 14 tys. zł.

2. Program zapobiegania upadkom dla seniorów w województwie kujawsko-pomorskim – przeprowadzono badania kwalifikacyjne oraz 21 godzin zajęć aktywizujących na rzecz 20 seniorów. Koszt realizacji ponad 4 tys. zł. Ze względu na zawieszenie zajęć zrealizowano połowę z zaplanowanych spotkań.

3. Program wykrywania zakażeń WZW B i C w województwie kujawsko-pomorskim – u 166 mieszkańców Torunia wykonano badania laboratoryjne (ag HBs i anty HCV) oraz zorganizowano szkolenie dla mieszkańców. Koszt realizacji prawie 2 tys. zł.

Opracowano również kolejny program polityki zdrowotnej: wczesnego wykrywania wad wzroku u dzieci w wieku 5 lat zamieszkałych na terenie miasta Torunia na lata 2020–2025 pn. „Toruń ma oko na dzieciaki” oraz zaktualizowano program dotyczący szczepień przeciw HPV skierowany do 13-letnich dziewcząt i chłopców pn. „HPV – odporni w Toruniu”. Oba programy uzyskały pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w Warszawie oraz Wojewody Kujawsko-Pomorskiego i zostały przyjęte przez RMT uchwałami nr 407/20 i 406/20 z dnia 18.06.2020 r.

Istotnym wątkiem są działania profilaktyczne oraz naprawcze podejmowane przez Gminę w związku z problemem używania środków psychoaktywnych. Działania te ujmowane są w rokrocznie przyjmowanym przez Radę Miasta Torunia dokumencie pn. „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz innych uzależnień”. W ramach Programu w 2020 r. przekazano środki (pochodzące z opłat

za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w kwocie prawie 3.700 tys. zł) 27 organizacjom pozarządowym statutowo działającym w przedmiotowym obszarze, na realizację często całorocznych projektów. W związku ze stanem epidemii wywołanym przez wirusa SARS-CoV-2, realizacja zadań dotyczących profilaktyki uzależnień była znacznie utrudniona. Znaczna część z nich była wykonywana w formie zdalnej a w przypadku konieczności działań bezpośrednich – z zachowaniem ścisłych zasad reżimu sanitarnego. Działania w ramach programu w 2020 r. skierowane zostały do ok. 69 tys. mieszkańców Torunia.

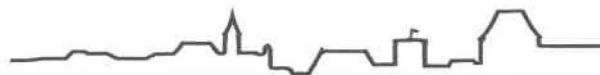
Szczegółowe sprawozdanie z realizacji „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz innych uzależnień” zawiera odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

W celu rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasta Toruń, Rada Miasta Torunia podjęła uchwałę nr 471/16 z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie „**Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Toruniu na lata 2017–2020**”. Podstawowe działania w zakresie realizacji celów przyjętych w Programie realizował Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, powoływany przez Prezydenta Miasta Torunia. Realizowano m.in. akcje informacyjne o zjawisku przemocy w rodzinie oraz o możliwościach uzyskania pomocy; bezpłatne poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, socjalne i rodzinne); konsultacje lekarzy psychiatrów i lekarzy rodzinnych oraz terapeutów rodzinnych i psychoterapeutów, a także prowadzono statystykę ujawnianych przypadków przemocy w rodzinie na terenie miasta Torunia i badania ilościowe dotyczące procedury „Niebieskiej Karty”.

X. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Toruńska oświata w liczbach: liczba uczniów, oddziałów; typy szkół; zatrudnienie

Typ placówki	W okresie od I do VI 2020			W okresie od IX do XII 2020		
	Liczba jednostek oświatowych	Liczba oddziałów	Liczba uczniów w	Liczba jednostek oświatowych	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Przedszkole miejskie	18	140	3 324	18	142	3 353
Oddział przedszkolny w szkole podstawowej	20	57	1 375	18	55	1 304
Oddział przedszkolny w szkole specjalnej	2	8	44	2	8	40
Szkoła podstawowa	26	614	13 405	26	611	13 435
Klasy dotychczasowego gimnazjum	0	0	0	0	0	0
Szkoła ponadpodstawowa/ponadgimnazjalna (bez szkół specjalnych)	24	355	10 169	24	359	10 406
Szkoły dla dorosłych (+ realizacja kursów zawodowych)	3	17	1 333	3	14	1 082
Szkoła specjalna	3	56	287	3	60	293
Szkoła artystyczna	4	47	678	4	44	707
Razem uczniów			30 615			30 620

Etaty	Ostatni aneks w 2019/2020	Aneks wrześniowy w 2020/2021
Nauczyciele	3561,58	3455,1
AiO	1100,42	1050,88

Źródło danych dla okresu od I do VI 2020: ostatni aneks obowiązujący w roku szkolnym 2019/2020.

Źródło danych dla okresu od IX do XII 2020: aneks wrześniowy obowiązujący w roku szkolnym 2020/2021.

Realizacja strategii rozwoju edukacji

Rok 2020 był czwartym rokiem realizacji „Strategii rozwoju edukacji miasta Torunia na lata 2016–2023” przyjętej w 2016 r. przez Radę Miasta Torunia. Ze względu na pandemię COVID-19 rok ten różnił się od poprzednich, był nietypowy i trudny. Był ogromnym wyzwaniem także dla edukacji. Od 25 marca 2020 r. jednostki systemu oświaty realizowały zadania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Aby ograniczyć niebezpieczeństwo związane z rozprzestrzenianiem się koronawirusa, Ministerstwo Edukacji Narodowej w połowie marca 2020r. zdecydowało o zawieszeniu tradycyjnych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, a następnie wprowadziło obowiązek kształcenia na odległość. Epidemia COVID-19 spowodowała nie tylko zawieszenie tradycyjnych zajęć w szkołach i placówkach oświatowych, ale wymusiła również zmianę harmonogramu egzaminów. Ze względów bezpieczeństwa podczas egzaminów uczniów i nauczycieli obowiązywały szczegółowe wytyczne sanitarne opracowane przez MEN, CKE i GIS. Ponadto, aby ograniczać kontakty i minimalizować ryzyko zagrożenia, egzamin maturalny w 2020 r. został przeprowadzony wyłącznie w formie pisemnej.

Strategia rozwoju edukacji realizowana była przez wszystkie jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę Miasta Toruń we współpracy z partnerami toruńskiej oświaty.

Wychowanie przedszkolne

Szczegółne zasady funkcjonowania przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w okresie pandemii:

- od 12.03.2020 r. - czasowe zawieszenie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej wszystkich jednostek systemu oświaty,
- od 25.03.2020 r. – realizacja zadań z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość,
- 18, 21 i 25 maja 2020 r. – wznawianie działalności poszczególnych placówek. Uruchomienie pracy przedszkoli było poprzedzone odpowiednimi przygotowaniami, w tym zapewnieniem bezpieczeństwa sanitarnego dzieciom, pracownikom i rodzicom. Placówki stosowały się do wytycznych opracowanych przez Ministra Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego oraz opracowały własne procedury funkcjonowania zgodne z wytycznymi MEN i GIS,
- skrócenie przerwy wakacyjnej w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych do 2 tygodni, odstąpienie w tym okresie od organizowania tzw. „przedszkoli zastępczych”,
- działania wspomagające jednostki oświatowe (również przedszkola) w utrzymaniu reżimu sanitarnego: dystrybucja środków ochrony osobistej, płynów dezynfekujących, termometrów bezdotykowych.

Funkcjonowanie placówek pracy pozaszkolnej

Na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia w placówkach oświatowo-wychowawczych w 2020 r. uczęszczało:

- Ognisko Pracy Pozaszkolnej Dom Harcerza - prawie 2.600 uczestników zajęć

- Młodzieżowy Dom Kultury – ponad 2.400 uczestników.

Dopełnieniem oferty edukacyjnej Gminy Miasta Toruń była działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, w której w 2020 r. zatrudnionych było 14 pedagogów, 20 psychologów i 1 logopeda (w tym: oligofrenopedagodzy, surdopedagodzy, tyflopapedagodzy, specjaliści diagnozujący zaburzenia ze spectrum autyzmu, logopedzi, neurologopedzi, doradcy zawodowi, psychoterapeuci, terapeuci pedagogiczni, socjoterapeuci, terapeuci integracji sensorycznej, specjaliści wczesnego wspomagania rozwoju). Poradnia prowadziła swoją działalność niezmiennie przez cały czas trwania pandemii (tylko w okresie od 6 kwietnia do 3 maja 2020 r. działalność stacjonarna była zawieszona). Od marca do grudnia 2020 r. zostało zgłoszonych 1.696 dzieci, na badania lub terapię psychologiczną przyjęto 1.613 osób. W tym okresie nieprzerwanie funkcjonował Zespół Orzekający. Wydano 548 orzeczeń, w tym o potrzebie kształcenia specjalnego oraz o potrzebie indywidualnego nauczania, 465 opinii w tym 120 opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Ze wsparcia psychologicznego, w formie psychoterapii skorzystało 123 podopiecznych. Udzielono 2.862 porad i konsultacji.

Oferta zajęć przesyłana była do szkół i przedszkoli oraz zamieszczana na stronie internetowej: www.ppp.torun.pl. Realizowane były konsultacje telefoniczne, online lub indywidualne spotkania w poradni, wizyty w przedszkolach i szkołach.

Pozyskanie komputerów i innego sprzętu do nauki zdalnej

Gmina Miasta Toruń pozyskała środki z budżetu państwa na wsparcie nauki zdalnej w wysokości:

- „Zdalna szkoła”: prawie 100 tys. zł. Sprzęt zakupiony w ramach programu jest udostępniany uczniom oraz nauczycielom: 34 laptopy oraz 17 modemów Internetu bezprzewodowego,
- „Zdalna szkoła+”: ponad 164 tys. zł. Sprzęt zakupiony w ramach programu na zasadzie użyczenia jest udostępniany uczniom i nauczycielom niedysponującym własnym sprzętem komputerowym: 69 laptopów w zestawie z modemami Internetu bezprzewodowego oraz przejściówkami USB,
- „Aktywna tablica”: 126 tys. zł. Doposażono 9 szkół prowadzonych przez GMT w sprzęt komputerowy i elektroniczny (I LO, IV LO, ZSPS i VIII LO, X LO, ZSE, ZST, ZSS, ZSIŚ). Zakupiono: 22 laptopy, 7 projektorów, 10 interaktywnych monitorów bezdotykowych, 2 głośniki.

Inwestycje w toruńskiej oświacie

- Wydatki na inwestycje: ponad 7.663 tys. zł
- Wydatki na inwestycje z UE: prawie 3.025 tys. zł
- Dochody – dotacje inwestycyjne z UE: prawie 393 tys. zł
- Remonty obiektów oświatowych: prawie 1.135 tys. zł
- Modernizacja obiektów oświatowych:
 - Szkoła Podstawowa nr 1 – modernizacja budynku i pomieszczeń, wymiana oświetlenia,
 - Szkoła Podstawowa nr 11 – termomodernizacja budynku,
 - Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego i VIIIO – remont i przebudowa hali sportowej.

Realizacja projektów

- Wydatki – projekty UE: prawie 8.143 tys. zł,
- Dochody – dotacje na projekty UE: prawie 11.229 tys. zł

Toruńskie szkoły i placówki w 2020 r. brały udział w projektach unijnych oraz w programach edukacyjnych: „Bliżej pracodawcy”, „Wszystkie dzieci równe są”, „Nauka – to takie proste”, „Wszechstronny absolwent z uprawnieniami zawodowymi”, „Wszechstronny absolwent 2”, „Spełnimy Twoje zawodowe marzenia” (dwie edycje), „Twoja przyszłość w nowoczesnej szkole zawodowej”, „Poszerzamy horyzonty”, „Nowoczesne pracownice zawodowe kluczem innowacyjnego kształcenia w Toruniu”, „Nauczanie przez działanie”, „Samochodziarze na zawodowym starcie”, „Dobry zawód – dobry staż”, „Lepszy start toruńskich uczniów”.

Wyniki egzaminów zewnętrznych

Ze względu na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19 egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny odbyły się w czerwcu 2020 r., a nie jak pierwotnie zakładano w kwietniu i maju 2020 r.

A. Egzamin ósmoklasisty:

- wyższe wyniki uczniów z Torunia od wyników uczniów z kraju i województwa kujawsko-pomorskiego z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego (słabszy wynik z języka niemieckiego od wyniku w kraju),
- język niemiecki w Toruniu zdawało tylko 44 uczniów, zaś język angielski – 1.768,
- wyższy wynik uczniów z Torunia od wyniku uczniów z miast powyżej 100 tys. mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim, ale słabszy od wyniku uczniów takich miast w kraju,
- wyższe wyniki z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego i języka niemieckiego wśród uczniów z Torunia od wyników uczniów z pozostałych miast na prawach powiatu w województwie kujawsko-pomorskim.

B. Wyniki egzaminu maturalnego:

- wyższa zdawalność absolwentów w Toruniu od zdawalności absolwentów w kraju i województwie kujawsko-pomorskim,
- 21 szkół GMT (12 LO, 1 OSM II st., 8 T), zdających 2122, zdawalność 81,2%,
- w liceach ogólnokształcących GMT zdawalność 84,3%,
- w technikach zdawalność 72,5%.

C. Egzamin zawodowy

Egzaminy potwierdzające kwalifikacje w zawodzie odbywały się w zawodach, które nauczane są w technikach i szkołach branżowych I stopnia prowadzonych przez GMT. W technikach młodzież uczy się w 29 zawodach i w szkołach branżowych I stopnia w 10 zawodach. Wyniki zdawalności egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie są zróżnicowane w zależności od szkoły i kwalifikacji w obrębie tego samego zawodu.

Stypendia dla uczniów

W 2020 r. na podstawie uchwały nr 107/19 Rady Miasta Torunia z dnia 11 kwietnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania świadczeń pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym uczniom uczęszczającym do szkół w Toruniu (...) wypłacano stypendia w 2020 r. w łącznej kwocie 500 tys. zł:

- w okresie od stycznia do czerwca 2020 r. 250 osobom (Toruński Omnibus 216 uczniów, Toruński Fachowiec 21 uczniów, Toruński Maestro 13 uczniów) w kwocie prawie 349 tys. zł,
- w okresie od września do grudnia 2020 r. wypłacono stypendia 155 osobom (Toruński Omnibus 129 uczniów, Toruński Fachowiec 18 uczniów, Toruński Maestro 8 uczniów) w kwocie prawie 151 tys. zł.

Ponadto absolwentom toruńskich szkół przyznano 40 nagród Prezydenta Miasta Torunia, na które przeznaczono łącznie 80 tys. zł.

XI. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY

Ustawowe możliwości działań Gminy w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego to: utrzymywanie Straży Miejskiej oraz wspieranie służb państwowych (Komendy Miejskiej Policji w Toruniu oraz Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu).

W 2020 r. (stan na koniec grudnia) w toruńskiej **Straży Miejskiej** zatrudnionych było 110 strażników. Działania podejmowane przez Straż Miejską w 2020 r. wynikały z funkcji, jakie pełni wśród lokalnej społeczności oraz z realizacji misji pod nazwą „Razem z mieszkańcami”, jednak od marca 2020 r. działania te były podporządkowane głównie realizacji poleceń wojewody kujawsko-pomorskiego w ramach akcji zwalczania skutków pandemii COVID-19.

W roku sprawozdawczym Straż Miejska:

- wystawiła łącznie 5.852 samodzielnych patroli strażników miejskich oraz 1.774 patroli wspólnych z funkcjonariuszami Policji, Żandarmerii Wojskowej i Wojsk Obrony Terytorialnej,
- przeprowadzała systematyczne kontrole miejsc zagrożonych i w ramach realizacji powierzonych zadań strażnicy miejscy dokonali legitymowania 19.362 osób oraz przeprowadzili 18.015 interwencji,
- wystawiła 1.621 służb w patrolach wspólnych z Policją,
- w ramach służb samodzielnych strażnicy odbyli: 512 służb, podczas których zabezpieczali punkt sanitarny przy Wojewódzkim Szpitalu Zakaźnym, 26 razy asystowali przy dostawie tlenu do tego szpitala, 70 służb przy punkcie poboru próbek do testów na obecność koronawirusa oraz 43 konwoje posiłków dla personelu obsługującego ten punkt. Funkcjonariusze przeprowadzili ponadto 8.673 kontrole przestrzegania przepisów sanitarnych w zakresie obowiązku noszenia maseczek w miejscach publicznych, środkach komunikacji miejskiej oraz autobusach PKS, w ich wyniku pouczone 164 osób oraz ukarano 8 osób,
- Ekopatrol, oprócz działań ustawowych, 1.068 razy udzielał pomocy dzikim zwierzętom (w porównaniu do ubiegłego roku nastąpił wzrost podejmowanych interwencji względem dzikiej zwierzyny o 40%),
- realizowała działania prewencyjne, których celem było zapobieganie zdarzeniom o charakterze patologicznym lub kryminalnym,
- Zespół ds. Profilaktyki i Komunikacji Społecznej współpracował z blisko 60 toruńskimi placówkami oświatowymi. W programach profilaktyczno-edukacyjnych wzięło udział ponad 12 tysięcy osób, z czego: zajęcia stacjonarne 92 placówki (na zasadzie powtarzalności) 6.751 uczniów, zajęcia online 69 placówek (na zasadzie powtarzalności) 4.787 uczniów. Przeprowadzane były także spotkania z seniorami (kursy samoobrony i pierwszej pomocy przedmedycznej).

Szczegółowa informacja sprawozdawcza została przedstawiona przez Komendanta Straży Miejskiej w Toruniu w ramach sprawozdania z działalności za 2020 r.

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych, **Gmina wspierała funkcjonowanie służb państwowych**, w tym: sfinansowała 3.375 dodatkowych służb patrolowych, pełnionych na terenie Torunia przez funkcjonariuszy Policji, dofinansowała zakup pięciu samochodów służbowych dla Komendy Miejskiej Policji w Toruniu, dofinansowała zakup dwóch samochodów terenowych, sprzętu ochrony układu oddechowego oraz specjalistycznego sprzętu treningowego dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

Gmina utrzymywała, modernizowała i rozwijała w 2020 r. **system monitoringu wizyjnego** na terenie miasta (389 kamer i 8 radiowych stacji bazowych) oraz współfinansowała funkcjonowanie zintegrowanego stanowiska służb ratowniczych w Toruńskim Centrum Zarządzania Kryzysowego. W zakresie monitoringu wizyjnego Gmina kontynuowała także współpracę z toruńskimi spółdzielniami mieszkaniowymi, dofinansowując zakup kolejnych 24 kamer osiedlowych.

Kontynuowano realizację, rozpoczętego w 2016 r., „**Programu poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych i przejazdach dla rowerzystów**”, w ramach którego sukcesywnie na przejściach dla pieszych i przejazdach dla rowerzystów instalowane są elementy poprawiające bezpieczeństwo: aktywne przejścia, malowanie przejść i przejazdów, montaż wysp azylu, progów zwalniających, lamp doświetlających LED, aktywnych znaków pionowych, sygnalizacji świetlnej.

Szczegółowe informacje w rozdziale XVII „Infrastruktura techniczna”

XII. MIESZKALNICTWO

Na koniec 2020 r. liczba lokali mieszkalnych w zasobie Gminy (administrowanych przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej) wyniosła 5.269, w tym 925 lokali na najem socjalny. Ponadto gminny zasób uzupełniało 1.974 lokali administrowanych przez gminną spółkę Toruńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. W 2020 r. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej zawarł 127 nowych umów najmu lokali komunalnych (96 mieszkalnych, 31 socjalnych) oraz 5 umów na tymczasowe pomieszczenia.

Zgodnie z przyjętym przez Radę Miasta Torunia „**Wieloletnim programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Toruń na lata 2020–2024**” (uchwała nr 390/20 z dnia 14 maja 2020 r.). Gmina w 2020 r. oddała do użytkowania 15 mieszkań przy ul. Rolniczej 9A. Ponadto w 2020 r. oddano do użytkowania 48 mieszkań dla seniora przy ul. Watzenrodego 15 i 15A oraz 72 lokale mieszkalne przy ul. Poznańskiej 294C. Rozpoczął się również II etap budowy przez TTBS mieszkań dla seniora przy ul. Hubego 19 i 19A – 48 mieszkań z partycypacją najemców. Przygotowywany jest remont 6 budynków przy ul. Rolniczej. W ramach łagodzenia negatywnych skutków ekonomicznych wywołanych pandemią koronawirusa, Gmina zdecydowała o niepodnoszeniu stawek czynszu za lokale mieszkalne.

Program „Mieszkanie plus”

Gmina od 2019 r. realizuje, wraz ze spółką celową MDR Toruń, budowę 320 lokali mieszkalnych przy ul. Okólnej 12. Odbiór i zasiedlenie mieszkań planowane jest na luty 2022 r. Nabór wniosków na najem lokalu mieszkalnego odbędzie się na 6 miesięcy przed zakończeniem budowy.

Osiedle „Glinki”

Inwestycje mieszkaniowe są realizowane także w rejonie ul. Poznańskiej 294–296, na tzw. „Glinkach”, gdzie zaplanowano budowę kilkunastu budynków wielorodzinnych, w tym kolejnych budynków komunalnych wybudowanych wspólnie z TTBS. Dotychczas na tym terenie wybudowano 249 lokali komunalnych. W kwietniu 2020 r. oddany został do użytku budynek z 72 lokalami komunalnymi, a na 2021 r. zaplanowano oddanie kolejnego, szóstego budynku komunalnego. Przygotowany został projekt budowlany na realizację następnego etapu zabudowy osiedla, w którym powstanie łączenie ponad 500 mieszkań.

Program „Mieszkanie na start”

Gmina w 2019 r. przystąpiła do programu „**Mieszkanie na start**”, który reguluje

ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania. W ramach programu najemcy określani w ww. ustawie mogą otrzymać dopłaty do czynszów. Łącznie Gmina podpisała z BGK sześć umów w sprawie stosowania dopłat do czynszów, dotyczących budynków stanowiących własność TTBS. W 2020 r. miesięczna wysokość dopłaty za 1 m kw. powierzchni normatywnej wynosiła 7,21 zł. Dopłatami do czynszu objęto ponad 60 najemców.

XIII. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

W 2020 r. w ramach „**Programu ochrony środowiska dla miasta Torunia do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024**” zmniejszono niską emisję pochodzącą z indywidualnych źródeł ciepła udzielając dofinansowania na likwidację pieców i palenisk domowych opalanych węglem i koksem. W 2020 r. wydatkowano na ten cel kwotę prawie 2,2 mln zł, w efekcie zlikwidowano 429 węglowych punktów ogrzewania emitujących szkodliwe substancje do środowiska. Stan jakości powietrza jest monitorowany w ramach „Miejskiego systemu monitoringu jakości powietrza dla miasta Torunia” przez 10 stacji pomiarowych. Wyniki bieżących obserwacji są w sposób ciągły udostępnione na miejskiej stronie internetowej pod adresem <http://mapaakustyczna.um.torun.pl/Portal/AirPortal>. Są one również dostępne na urządzeniach mobilnych w aplikacji EKO Toruń. Mieszkańcy Torunia mają możliwość śledzenia zmian jakości powietrza w swojej okolicy, a przy włączonej w telefonie funkcji lokalizacji, aplikacja na smartfonie umożliwia dokładne wskazania wielkości stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

W ramach „**Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Torunia na lata 2018–2022**”, określającego działania mające na celu zapewnienie odpowiedniego standardu akustycznego, w 2020 r. kontynuowano zadania inwestycyjne i bieżące polegające na zastosowaniu tzw. elementów spowalniających ruch drogowy, wprowadzaniu zmian w organizacji ruchu poprzez montaż sygnalizacji świetlnej i wprowadzenie dodatkowych ograniczeń prędkości ruchu pojazdów, a także budowę kolejnych odcinków pieszo-rowerowych i dróg rowerowych. Dodatkowo, w pasach drogowych wprowadzano zieleń izolacyjną.

W 2020 r. realizowano 30 działań mających na celu przystosowanie miasta do zmiany klimatu w ramach „**Planu adaptacji miasta Torunia do zmian klimatu do roku 2030**”. W celu skoordynowania prac nad tymi działaniami, w lipcu 2020 r. Prezydent Miasta Torunia zarządzeniem nr 137 powołał zespół ds. monitoringu, ewaluacji i aktualizacji „Planu adaptacji miasta Torunia do zmian klimatu do roku 2030”. W skład zespołu weszło 21 osób (m.in. Radni Miasta Torunia, przedstawiciele organizacji pozarządowych, mieszkańcy Torunia oraz urzędnicy).

Na podstawie opracowania pn. „**Program Gospodarowania Wodami Opadowymi dla miasta Torunia**” (zleconego przez spółkę Toruńskie Wodociągi sp. z o.o.), podejmowane i planowane są działania, w tym inwestycyjne, w celu wdrożenia racjonalnej gospodarki wodno – ściekowej w Torunia na kolejne lata.

W ramach realizacji katalogu działań retencyjnych, będącego częścią ww. programu, w celu ochrony zasobów wodnych w czerwcu 2020 r. przyjęto uchwałę nr 401/20 Rady Miasta Torunia w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie zasobów wodnych, polegające na gromadzeniu i wykorzystaniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, realizowane na terenie Gminy Miasta Toruń – program pilotażowy na rok 2020. Na zakup i instalację naziemnych i podziemnych zbiorników na wody opadowe oraz wykonanie systemu nawadniania terenów zieleni można było uzyskać 80% dofinansowanie. O dotację mogły ubiegać się osoby fizyczne, osoby prawne, wspólnoty

mieszkaniowe, przedsiębiorcy posiadający tytuł prawny do nieruchomości. Z dotacji skorzystało 44 beneficjentów na łączną kwotę ponad 315 tys. zł. Wykonano 35 zbiorników podziemnych o pojemności jednostkowej od 1 m³ do 12 m³ oraz 41 zbiorników naziemnych o pojemności od 0,2 m³ do 1 m³. Efektem ekologicznym podjętych działań jest możliwość retencji wód opadowych wynosząca 180,075 m³. W ramach programu pilotażowego wykonano również 17 systemów nawadniania terenów zieleni, o łącznej powierzchni prawie 8.300 m².

Gmina Miasta Toruń wspomaga mieszkańców również w kosztach usunięcia wyrobów zawierających azbest, w ramach „**Programu usuwania azbestu z terenu miasta Torunia**”. W 2020 r. z terenu GMT usunięto 65,9 ton eternitu falistego z 33 nieruchomości. Łączny koszt zrealizowanego zadania wyniósł ponad 34,5 tys. zł, w tym prawie 22,3 tys. zł uzyskano z dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Realizacja powyższych działań wpisuje się także w wykonanie założeń „**Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2015–2020**”. Zadania w obszarach wskazanych w dokumencie: budownictwo, transport, energetyka, wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii oraz działania międzysektorowe, realizowane są przez wskazanych w planie interesariuszy w ramach bieżących inwestycji, w tym tut. Urząd i jednostki organizacyjne Gminy oraz spółki: MZK Sp. z o.o., Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o.

W marcu 2020 r. Rada Miasta Torunia przyjęła „**Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Toruniu na rok 2020**”. W ramach programu zrealizowano m.in.: zabiegi sterylizacji i kastracji 424 kotów wolno żyjących oraz ich dokarmianie, objęto opieką w schronisku dla bezdomnych zwierząt 853 psów i 745 koty. Wszystkie zwierzęta adoptowane ze schroniska są czipowane – w roku 2020 mikroczipem oznakowano 456 psów i 491 kotów. Dzięki szeroko zakrojonym akcjom informacyjno-edukacyjnym ponownie uzyskano bardzo wysoki procent adopcji: ponad 95 % dla psów i prawie 87 % dla kotów.

Tereny zieleni

Tereny zieleni zajmują około 30 % powierzchni Torunia. System przestrzenny tych obszarów tworzy układ pierścieniowo-klinowy. Tkanek zieloną miasta stanowią lasy, tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej. Realizowane obecnie projekty z dofinansowaniem zewnętrznym wzbogacają zielen w nowe, atrakcyjnie zagospodarowane miejsca, które służyć będą mieszkańcom jako miejsca rekreacji i wypoczynku.

W roku 2020 zakończono prace przy projektach dotyczących rewitalizacji i zagospodarowania zieleni, na które miasto pozyskało dofinansowanie ze środków unijnych poprzez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:

- rewitalizacja Parku Tysiąclecia wraz z odbudową układu wodnego fosy przy ul. Podgórskiej (dofinansowanie - ok. 5 mln zł),
- zagospodarowanie turystyczno - rekreacyjne terenów na tzw. osiedlu JAR (dofinansowanie - 3 mln zł), gdzie dodatkowo posadzono w ramach przebudowy drzewostanu 2 tys. sadzonek buków i grabów,
- zagospodarowanie terenów zieleni w Parku Glazja przy ul. Waryńskiego (dofinansowanie - 2,1 mln zł).

Drzewostan w mieście wymaga systematycznej przebudowy i odnawiania. Drzewa sadzone w okresie rozwoju miasta przed I wojną światową oraz w okresie międzywojennym w bliskim sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych, ze względu na postępujący proces urbanizacji i antropopresję, ulegają naturalnemu procesowi wypadania, stąd też istnieje konieczność stosowania kompensacji przyrodniczej. W roku 2020 na terenach zieleni nasadzono 284 duże drzewa oraz w/w 2 tys. sadzonek buków i grabów na osiedlu Jar.

Z końcem roku przejęto 2.877 drzew posadzonych w ramach nasadzeń zastępczych m.in. w związku z rozbudową Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego. Ponadto w 2020 r.:

- zagospodarowano zielenią rondo im. Heleny Grossówny,
- założono łąki kwietne w 10 lokalizacjach (w ramach budżetu obywatelskiego),
- zagospodarowano zielen w pasach drogowych ulic Mohna, Szosa Chełmińska, Zdrojowa,
- ustawiono elementy małej architektury (ławki, kosze), uzupełniono inną infrastrukturę miejską (place zabaw i wybiegi dla psów),
- usunięto jemiołę z 222 drzew.

XIV. KULTURA, OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I TURYSTYKA

W 2020 r. działania w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie kultury przez 8 instytucji kultury, dla których organizatorem jest Gmina Miasta Toruń. Działalność instytucji kultury uzupełniają przedsięwzięcia artystyczne przygotowywane przez organizacje pozarządowe, związki twórcze, kluby kultury oraz placówki edukacyjne.

Muzeum Okręgowe w Toruniu

W 2020 r. w oddziałach muzeum kontynuowano ekspozycję 18 wystaw stałych, ponadto uruchomiono 8 wystaw czasowych oraz zaprezentowano 12 nowych wystaw. Poza siedzibą muzeum odbyło się 14 wystaw. Wydano drukiem 6 publikacji, a kolejne 6 znajduje się w opracowaniu, ponadto przeprowadzono łącznie ponad 4,5 tys. stacjonarnych działań edukacyjnych. W okresie obostrzeń związanych ze stanem pandemii: zredukowano ilość akcji „Noc w Muzeum” oraz realizowano projekt „Muzeum wirtualnie”.

Trwające wiele miesięcy zakazy prowadzenia działalności kulturalnej spowodowały dotkliwe szkody zarówno w zakresie frekwencji, jak i wpływów ze sprzedaży biletów i najmów sal.

W 2020 r. muzeum odwiedziło ponad 196,7 tys. osób. Sprzedano łącznie ponad 69,7 tys. biletów normalnych, prawie 40,8 tys. ulgowych, ponad 23,2 tys. karnetów i ponad 2,2 tys. biletów na dwa oddziały. W wydarzeniach zorganizowanych przez instytucję uczestniczyło prawie 8,7 tys. osób.

W 2020 r. ukończono prace nad nowym oddziałem muzealnym: Muzeum Twierdzy Toruń. Inwestycja była finansowana ze środków Unii Europejskiej (14,4 mln zł), Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Gminy Miasta Toruń. Koszt adaptacji Koszar Bramy Chełmińskiej na Muzeum Twierdzy Toruń wyniósł ogółem ok. 22 mln zł. Jego oficjalne otwarcie zaplanowano na 7-8 listopada 2020 r., jednak z uwagi na wprowadzone zakazy realizacji wydarzeń z udziałem publiczności uroczystość otwarcia odbyła się 5 lutego 2021 r.

Teatr Baj Pomorski

W 2020 r. z uwagi na wprowadzane przepisami prawa zakazy teatr prowadził działalność kulturalną w wyjątkowo ograniczonej formie. Od marca 2020 r. instytucja zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zawiesiła swoją działalność, a cała aktywność teatru została przeniesiona do Internetu. W czerwcu 2020 r. z uwagi na poluzowanie obostrzeń teatr rozpoczął przygotowania do otwarcia dla widzów w obostrzeniach sanitarnych. Od końca czerwca 2020 r. spektakle grane były głównie weekendami. Z początkiem listopada 2020 r., ze względu na powrót obostrzeń, działalność ponownie musiała w pełni odbywać się w Internecie. Z powodu stanu pandemii nie było możliwe zrealizowanie kolejnej edycji Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek „Spotkania” oraz Toruńskich Spotkań Teatrów Jednego Aktora. Środki przeznaczone na ten

cel wykorzystano do projektu zrealizowanego wirtualnie (dwa spektakle na kanale YouTube). Teatr włączył się także w obchody 100-lecia niepodległości Torunia, projektem „Bramy wolności”.

W ramach prac związanych z rozbudową teatru wykonano zadanie Amfiteatru oraz Park Rzeźb w ogrodzie teatralnym, a także Obrzędowy Teatr Mechaniczny na balkonie teatru. Oficjalne otwarcie kompleksu obiektów zaplanowano na 25 października 2020 r., jednak z powodu pandemii zdecydowano o przełożeniu imprezy na inny, bezpieczny termin.

Toruńska Orkiestra Symfoniczna

We wrześniu 2020 r. TOS zainaugurowała swój 42. sezon artystyczny. Orkiestra zrealizowała łącznie 117 wydarzeń, z których 62 odbyły się na żywo z udziałem publiczności (prawie 35,9 tys. osób) a pozostałe 55 w przestrzeni wirtualnej, gromadząc łącznie prawie 581 tys. odbiorców. Instytucja zrealizowała również 127 audycji stacjonarnych dla 16,3 tys. odbiorców, a także 86 akcji podczas lockdownu w ramach akcji #zostańwdomuzTOS. W roku sprawozdawczym odbyło się 35 koncertów repertuarowych, w tym 23 na żywo, a 12 on-line. Zrealizowano również 16 wydarzeń w ramach 24. Międzynarodowego Festiwalu Nova Muzyka i Architektura. Ponadto, w ramach środków pozyskanych z programu „Kultura w sieci”, orkiestra przygotowała i zrealizowała w czerwcu „Nieodwołany Festiwal – Toruń 2020”. We wrześniu i październiku 2020 r. w ramach budżetu obywatelskiego dodatkowo zrealizowany został projekt „Raz, dwa, trzy – muzyczne Bielawy”. Najważniejszym wydarzeniem 2020 r. był uroczysty koncert z okazji 100. rocznicy powrotu Torunia do wolnej Polski, zrealizowany w Arenie Toruń dla ponad 7 tys. odbiorców. Natomiast, koncertem w dniu 31 stycznia 2020 r. zainaugurowano toruńskie obchody 250. rocznicy urodzin Ludwiga van Beethovena w ramach projektu „Viva Beethoven”

Centrum Sztuki Współczesnej

W Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w 2020 r. łącznie zrealizowano 718 działań artystycznych i 206 edukacyjnych, dla prawie 32,8 tys. odbiorców. W 2020 r. w muzeum zrealizowało 7 wystaw m.in. „Dyplom 2019”. Najważniejszym wydarzeniem była jednak wystawa towarzysząca 28. Międzynarodowemu Festiwalowi Filmowemu EnergaCamerimage 2020 – „Helmut Newton: Lubię silne kobiety”. Instytucja zrealizowała również 11. edycję Międzynarodowego Festiwalu Grafiki Projektowej „Plaster”. W Centrum Sztuki Filmowej odbyło się łącznie 529 pokazów kina artystycznego, które łącznie obejrzało ponad 6,6 tys. widzów. Realizowane były także cykle filmoznawcze, spotkania autorskie, wykłady i warsztaty. Natomiast w Centrum Literatury odbyło się 8 wydarzeń, w których udział wzięło ponad 1,5 tys. osób. W okresie obostrzeń wynikających ze stanu pandemii placówka prowadziła także działania on-line, które trafiły do prawie 535 tys. odbiorców.

Centrum Kultury Dwór Artusa

W 2020 r. instytucja zrealizowała łącznie 673 imprezy własne i z udziałem innych organizatorów, w których uczestniczyło łącznie ponad 530 tys. odbiorców, w tym: 33 koncerty, spektakle, występy kabaretowe, 11 wystaw, 554 działania edukacyjne oraz 35 imprez kinowych. W okresie obostrzeń wynikających ze stanu pandemii placówka prowadziła także działania on-line (177 wydarzeń). W programie kulturalnym zrealizowanym przez centrum warto odnotować w szczególności 26. Toruński Festiwal Książki, w tym m.in. spotkania z laureatami Nagrody Nike i kilka wydarzeń poświęconych noblistce Oldze Tokarczuk. W ramach budżetu obywatelskiego Dwór Artusa realizował projekt „Fantastyczna inicjatywa kulturalna – Fantastyczny Dom Kultury”, w których wzięło udział 706 osób.

Centrum Kultury Zamek Krzyżacki

W 2020 r. centrum realizowało imprezy plenerowe popularyzujące miejsce i jego historię, m.in. wykłady, „żywe lekcje historii”, animowane zwiedzanie zamku. Niestety z uwagi na wprowadzone zakazy nie odbyło się wiele festynów i pokazów walk rycerskich, w tym m.in. Majówka Rycerska. Łącznie sprzedano ponad 15 tys. biletów normalnych i prawie 6,8 tys. ulgowych. Ogólna liczba osób zwiedzających i uczestniczących w wydarzeniach organizowanych przez centrum w 2020 r. i którym wydano bilety, wyniosła prawie 41,8 tys. osób.

Toruńska Agenda Kulturalna

W 2020 r. TAK współorganizowała i koordynowała realizację m.in. obchodów Święta Trzech Króli, Kulturalną Majówkę on-line, Święto Muzyki, Święto Miasta, Kulturalne Lato – Scena Letnia i Wigilii Miejskiej. Niestety warunki epidemiczne nie pozwoliły na realizację wydarzeń w planowanej formie, niemniej z udziałem publiczności odbyły się: 6. Festiwal Teatrów Ulicznych oraz festiwal światła „Auto Skyway Festival. Lotnisko. Toruń. Województwo Kujawsko-Pomorskie”. Trzecia edycja Archipelagu Zabawy, ze względu na pandemię i związane z nią obostrzenia, odbyła się w formule on-line. W ofercie festiwalu zaplanowano łącznie 15 wydarzeń, w tym 12 warsztatów prezentowanych w formie filmów, 1 audycję, 1 spektakl dla dzieci oraz koncert mikołajkowy a także konkurs „Kreatywny pierniczek”. W ramach działań wspierających artystów w trudnym okresie pandemii ogłoszone zostały konkursy „Daj Sztukę” oraz „Daj Sztukę 2 – edycja świąteczna”.

Centrum Nowoczesności „Młyn Wiedzy”

Młyn Wiedzy udostępniał w 2020 r. 8 wystaw stałych (m.in. „O obrotach”) oraz 7 wystaw czasowych. W salach centrum realizowane były warsztaty, pokazy naukowe, zajęcia laboratoryjne, a w pracowni multimedialnej zajęcia dla osób indywidualnych oraz grup zorganizowanych. W ramach działań podejmowanych czasie obostrzeń wynikających z pandemii do oferty włączono „Zestawy edukacyjne” przeznaczone dla grup szkolnych oraz klientów indywidualnych (pozwalały one wykonywać doświadczenia w domu). W 2020 r. w trakcie czasowego zamknięcia obiektu ze względu na pandemię cała działalność kulturalna i edukacyjna była prowadzona w formie on-line. Wszystkie imprezy i wydarzenia z udziałem publiczności zostały odwołane, w tym w ramach Toruńskiego Festiwalu Nauki i Sztuki oraz Mikołajki w Młynie. W okresach otwarcia udostępnianie obiektu dla publiczności prowadzone było w reżimie sanitarnym. Łącznie instytucja zrealizowała ponad 4 tys. wydarzeń, a łączna liczba publikacji on-line wyniosła 294. W 2020 r. z oferty Centrum skorzystało prawie 233 tys. osób.

Europejskie Centrum Filmowe Camerimage

Jednym z pierwszych projektów współrealizowanych przez instytucję była organizacja cyklu 9 seansów filmowych na plenerowej scenie w CKK Jordanki, prowadzona w okresie obostrzeń wynikających z pandemii. 28. Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych EnergaCamerimage zaplanowany został na listopad 2020 r. W związku z sytuacją pandemiczną podjęto decyzję o przeprowadzeniu festiwalu w formule on-line, co umożliwiło wzięcie udziału w projekcjach, seminariach, spotkaniach z twórcami za pośrednictwem nowej platformy streamingowej online.ecfcamerimage.pl. W ten sposób zaprezentowano 167 filmów, 100 wirtualnych seminariów i paneli dyskusyjnych z udziałem 350 rozmówców z 38 krajów. Wydano 2,9 tys. kart wstępu. Pokazy filmowe na platformie streamingowej zgromadziły w sumie 21,5 tys. widzów. Seminaria i spotkania z twórcami obejrzało 42 tys. uczestników. W grudniu 2020 r. Europejskie Centrum Filmowe zainaugurowało cykl pokazów filmowych pod nazwą „Pierwsza gwiazdka z ECFC”, w ramach którego na

platformie internetowej odbywały się bezpłatne projekcje filmowe dla dzieci.

Jednym z głównych zadań instytucji jest wybudowanie w Toruniu Europejskiego Centrum Filmowego Camerimage. Uchwała Rady Miasta Torunia z lutego 2020 r. wprowadziła to zadanie do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2020–2050, natomiast na podstawie uchwały Rady Ministrów z września 2020 r. ustanowiony został program wieloletni „Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego Camerimage”. Koszt inwestycji to 600 mln zł, w tym dofinansowanie z budżetu państwa w wysokości 400 mln zł oraz 200 mln zł ze środków samorządowych.

Strategia rozwoju kultury miasta Torunia

„Strategia rozwoju kultury miasta Torunia do roku 2020” (przyjęta w 2012 r.) wyznacza 4 cele strategiczne, 11 celów operacyjnych oraz 38 zadań. W 2018 r. przystąpiono do prac nad aktualizacją dokumentu. Znacząca zmiana sytuacji sektora kultury, wywołana skutkami pandemii COVID-19, jak również brak danych pozwalających na wiarygodne prognozowanie jego kondycji po wycofaniu obostrzeń, spowodowały konieczność wydłużenia czasu obowiązywania dotychczasowej strategii do czerwca 2022 r. (uchwała Rady Miasta Torunia z grudnia 2020 r.).

Wydarzenia kulturalne

W 2020 r. realizacja zaplanowanych zamierzeń kulturalnych w znaczący sposób uległa ograniczeniu, ze względu na stan pandemii.

W ramach I i II tury otwartego konkursu ofert na realizację w 2020 r. zadań publicznych Gminy w zakresie wspierania rozwoju kultury i ochrony jej dóbr oraz podtrzymywania tradycji narodowej zostały przyznane dotacje na realizację łącznie 78 zadań jednorocznych, spośród których ponad 65% było planowanych do realizacji na terenie zespołu staromiejskiego. Do powyższej liczby należy dodać 5 zadań realizowanych w ramach dotacji 3-letnich. Z powodu epidemii 18 beneficjentów całkowicie zrezygnowało z realizacji projektów a w przypadku kolejnych - znacznie ograniczony został program artystyczny wydarzeń oraz udział artystów z zagranicy. Zdecydowana większość przedsięwzięć w drugim i czwartym kwartale 2020 r. mogła być realizowana tylko w przestrzeni wirtualnej. Kulturalna Majówka odbyła się jedynie w formie on-line, w ograniczonej formie mogliśmy również obchodzić Święto Miasta Torunia. Wśród wydarzeń, które odbyły się z udziałem publiczności, znalazły się: Festiwal Tańca i Muzyki Celtyckiej, 27. Festiwal Muzyki Krajów Bałtyckich Proballica, IV Toruński Festiwal Nowego Cyrku, 35. Świętojański Festiwal Organowy, 18. Międzynarodowy Festiwal Filmowy Tofifest, 5. Festiwal Transgresje, 14. Festiwal Rocka Progresywnego im. Tomasza Beksiańskiego.

Nagrody artystyczne w 2020 r.:

- laureatkami Nagrody Miast Partnerskich Torunia i Getyngi im. S.B. Lindego zostały Dorota Masłowska i Dea Loher,
- laureatką Nagrody Artystycznej Miasta Torunia im. Grzegorza Ciechowskiego została pianistka, piosenkarka, autorka tekstów i muzyki Kasia Lins.

W 2020 r. łącznie 22 osoby zajmujące się działalnością artystyczną otrzymały stypendia miasta Torunia w dziedzinie kultury. W ramach kwoty 135 tys. zł przyznano 11 stypendiów rocznych i 11 półrocznych.

Ochrona dziedzictwa kulturowego

W 2020 r. kontynuowano projekt „Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO – etap II”, będący głównym źródłem finansowania zadań konserwatorskich w mieście.

W ramach projektu w 2020 r. realizowano:

- prace konserwatorsko-budowlane w dawnym Pałacu Dąbskich przy ul. Żeglarskiej 8,
- prace w kościołach pw. św. Jakuba Apostoła (w tym dodatkowo – konserwacja witraży) i Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny (w tym dodatkowo – konserwacja zabytków ruchomych),
- roboty remontowo-adaptacyjne w zborze ewangelickim na Rynku Nowomiejskim.

W roku sprawozdawczym prowadzone były także działania promocyjne obejmujące projekt oraz zabytki objęte wsparciem.

Turystyka

W 2020 r. po raz szesnasty przeprowadzono monitoring ruchu turystycznego w Toruniu, którego edycja, w związku z pandemią koronawirusa, różni się od poprzednich metodologią prowadzenia badań i pozyskiwania danych. Odstąpiono od tradycyjnego ankietowania turystów. Przygotowany raport opiera się na danych pozyskanych z GUS, informacji przekazanych od podmiotów branży turystycznej oraz deklaracji turystów:

- łączna liczba turystów, którzy odwiedzili nasze miasto w 2020 r., wyniosła prawie 900 tys. (2019 – 2,5 mln), Toruń odwiedzali głównie Polacy, ok 8–9% stanowili turyści zagraniczni,
- w styczniu i lutym 2020 r. odnotowano bardzo duże natężenie ruchu turystycznego, a w III kwartale 2020 r. (w wyniku znoszenia obostrzeń) sytuacja branży turystycznej również uległa polepszeniu. IV kwartał 2020 r. (kiedy to wprowadzono nowe, surowe ograniczenia) był najtrudniejszym okresem do prowadzenia działalności turystycznej w mieście,
- mniej niż w poprzednich latach było w Toruniu wizyt studyjnych dziennikarzy i przedstawicieli biur podróży, konieczna zatem była zmiana form promocji, w której znaczną rolę odegrali blogerzy, influenserzy i youtuberzy zarówno krajowi, jak i zagraniczni. Działania te były finansowane ze GMT, jak również współfinansowane przez Polską Organizację Turystyczną (skutek przyznania w 2019 r. Toruniowi tytułu Polskiej Marki Turystycznej),
- wdrożono rządowy program pn. Polski Bon Turystyczny, do którego przystąpiło 86 toruńskich podmiotów świadczących usługi turystyczne i około turystyczne,
- baza noclegowa: obok funkcjonujących hoteli powiększa się baza apartamentów (mieszkań udostępnianych do wynajmu krótkoterminowego). Wykorzystywany jest także toruński potencjał bazy dla caravaningu (camping Tramp).

Pełna treść 16. edycji Monitoringu Ruchu Turystycznego „Turystyczny Toruń 2020” podlega publikacji na miejskiej stronie internetowej oraz stronie Ośrodka Informacji Turystycznej www.visittorun.com.

Uchwałą Rady Miasta Torunia z września 2020 r. wydłużono - do końca 2021 r. - okres obowiązywania „**Strategii rozwoju turystyki dla Miasta Torunia do 2020 r.** W związku z powyższym rok 2020 stał się rokiem sprawozdawczym z realizacji i kontynuacji założeń dokumentu strategicznego w ramach wyznaczonych priorytetów:

→**Toruń przyjazny**: instalacja planów miasta na przystankach komunikacji miejskiej oraz w najczęściej odwiedzanych przez turystów punktach miasta, specjalna oferta zniżek dla seniorów m.in. w CK Dwór Artusa, promocja miasta na targach turystycznych we Wrocławiu, Szczecinie oraz na nośnikach AMS w Łodzi, Warszawie i Gdańsku, inwentaryzacja barier architektonicznych w przestrzeni zespołu staromiejskiego oraz budynków użyteczności publicznej;

→**Toruń historyczny**: systematyczne odnawianie kolejnych staromiejskich obiektów zabytkowych, a w dalszej kolejności podwórek i piwnic, udzielanie dotacji na prace

konserwatorskie i remontowe, oddanie do użytku nowego oddziału Muzeum Twierdzy Toruń, oznaczenie „Fortecznego Szlaku Twierdzy Toruń”, organizacja Świątecznego Festiwalu Toruńskiej Katarzynki;

→**Toruń aktywny**: Kulturalne Lato, Archipelag Zabawy, Festiwal Autorów Sztuki Zdjęć Filmowych Energa Camerimage 2020, imprezy plenerowe: Festiwal Wisły, Auto Skyway Festival, Artus Festival, Koncerty pod Gwiazdami, Festiwal Teatrów Ulicznych, imprezy sportowe: Orlen Copernicus Cup 2020, Sportowe Lato, Tauron Speedway Euro Championship Toruń 2020, 2020 FST Grupa Brokarska Toruń FIM Speedway Grand Prix of Toruń oraz kampanie promujące wydarzenia w radiu, prasie i Internecie;

→**Toruń edukacyjny**: III edycja katalogu „Edukacyjny Toruń”, zajęcia edukacyjne dla grup w różnym wieku organizowane m.in. przez Muzeum Okręgowe oraz CK Dwór Artusa;

→**Toruń biznesowy**: znak „Made in Toruń”, organizacja Welconomy Forum in Toruń, DroneTech World Meeting 2020, internetowa kampania reklamowa promująca Toruń jako miasto MICE, aktualizacja bazy danych hoteli MICE i obiektów eventowych w Toruniu, organizacja Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji „Strategii rozwoju turystyki dla Miasta Torunia do 2020 z wydłużeniem okresu obowiązywania do 2021” zawiera odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

XV. PROMOCJA I WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Najważniejsze działania i wydarzenia promocyjne w 2020 r.

W 2020 r. planowane były liczne działania i wydarzenia promocyjne. Z uwagi na wprowadzane obostrzenia, wynikające z pandemii koronawirusa, część z nich została odwołana, m.in. 10 edycja Toruńskiego Festiwalu Smaków, wiosenna i jesienna edycja „Toruń za pół ceny”. Sytuacja epidemiczna wymusiła przeprowadzenie licznych wydarzeń zarówno kulturalnych, jak i turystycznych w formie on-line, za pośrednictwem Internetu i mediów społecznościowych. Urząd Miasta Torunia przeprowadził następujące kampanie promujące zarówno walory turystyczne miasta jak i mające na celu wsparcie branży turystycznej w okresie pandemii koronawirusa:

- Przygotowanie toruńskiej bazy restauracji na wynos i z dowozem
- Torunwillwait, Torunisready
- Toruński Bon Turystyczny
- #ZmienTerminNieOdwołuj
- #WspieramGastroToruń
- Moja wyprawa na Starówkę
- Zajrzyj na toruńską starówkę
- Zaprosz najbliższych do Torunia
- Tropiciele Toruńskich Tajemnic
- Toruński Tydzień Restauracji
- #TakeAwayChallenge
- #KupujLokalnieWspierajToruń
- #KupujLokalnieWspierajToruń
- Promocja Torunia jako atrakcyjnego miejsca do organizacji różnego rodzaju eventów (rynek MICE) w „Event Katalogu Plus” (Wydawnictwo Event Polska) nr 2020/2021,
- Prezentacja toruńskiej planszy informującej o atrakcjach turystycznych podczas wystawy „Najciekawsze miejsca w Polsce 2020” organizowanej w Warszawie,
- Onet Rano #wPodróży

- Współpraca z blogerami
- Współpraca z POT - dzięki uprzywilejowanej pozycji Torunia i skutecznej aplikacji w 2019 r. o tytuł „Polskiej Marki Turystycznej” Toruń znalazł się w gronie 10 miejsc w Europie rekomendowanych do odwiedzenia przez serwis theculturetrip.com.

W ramach każdej z przeprowadzonych kampanii i akcji przygotowane zostały dedykowane materiały dla lokalnych mediów, serwisów miejskich oraz portali społecznościowych. Każda z akcji była promowana za pomocą artykułów prasowych, postów, spotów wideo oraz materiałów graficznych.

100. rocznica powrotu Torunia do wolnej Polski

Wydarzenia promocyjne w 2020 r., zgodnie z przyjętym przez Radę Miasta Torunia stanowiskiem nr 1/19 z dnia 7 lutego 2019 r., skupiały się w dużej mierze na 100. rocznicy powrotu Torunia do wolnej Polski (wykaz chronologiczny, główne obchody w dniach 16-19 stycznia 2020 r.):

- uroczysta sesja Rady Miasta Torunia w Ratuszu Staromiejskim,
- konferencja naukowa pn. „Powrót Torunia do Polski”,
- otwarcie wystawy „Toruń 100 lat Niepodległy! Z miłości ku ojczyźnie...”,
- Quiz wiedzy o Toruniu,
- rekonstrukcja powitania gen. Józefa Hallera przed dworcem Toruń Miasto oraz uroczysty przemarsz z licznym udziałem torunian na Rynek Staromiejski,
- Bal Stulecia w CKK Jordanki połączony z wręczeniem statuetek laureatom plebiscytu „Współczesny Torunianin 100-lecia”
- koncert dla mieszkańców w Arenie Toruń z udziałem gwiazd polskiej estrady i Toruńskiej Orkiestry Symfonicznej,
- wręczenie 39 medali pamiątkowych 100-lecia powrotu Torunia do wolnej Polski,
- odsłonięcie w Parku Miejskim zrekonstruowanego pomnika Poległych Żołnierzy Wojsk Balonowych,
- nadanie parkowi za pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego nazwy park 100-lecia Powrotu Torunia do Wolnej Polski,
- plebiscyty na „Toruńską Legendę Stulecia” i „Toruńskie Wydarzenie Stulecia”.

Część działań, m.in. uroczyste otwarcie Muzeum Twierdzy Toruń, wręczenia kolejnych medali pamiątkowych 100-lecia czy nadanie Szkole Podstawowej nr 14 imienia Błękitnej Armii, ze względu na trwającą pandemię koronawirusa zaplanowano na 2021 r.

Współpraca z miastami partnerskimi

Toruń współpracuje z dwunastoma miastami partnerskimi: Filadelfia (USA), Getynga (Niemcy), Hämeenlinna (Finlandia), Lejda (Holandia), Kaliningrad (Rosja), Czadca (Słowacja), Swindon (Anglia), Łuck (Ukraina), Novo mesto (Słowenia), Guilin (Chiny), Angers (Francja), Kowno (Litwa). W 2020 r. w związku z pandemią koronawirusa oraz wprowadzonymi obostrzeniami w zakresie podróżowania odwołany został wyjazd oficjalnej delegacji miasta Torunia do Novego mesta oraz wizyta toruńskiej delegacji w Getyndze w związku z uroczystością przyznania Nagrody im. Samuela Bogumiła Lindego. Miasto Guilin przekazało Toruniowi materiały higieniczne niezbędne w walce z pandemią. Toruń z miastami partnerskim pozostał pomimo sytuacji pandemicznej w stałych kontaktach e-mailowych, a miasta prowadziły ze sobą korespondencję, wymieniając się informacjami dotyczącymi przebiegu pandemii oraz wspierając się nawzajem.

XVI. SPORT I REKREACJA

W 2020 r. pandemia koronawirusa miała negatywny wpływ na funkcjonowanie miejskich obiektów sportowych i toruńskich klubów. Z powodu ograniczeń związanych z epidemią czasowo zawieszona została organizacja i udział w imprezach sportowych, rozgrywkach i działalności szkoleniowej. Od marca 2020 r. zajęcia w klubach zostały zawieszone, a obiekty sportowe zamknięte. W tym okresie zajęcia treningowe kluby realizowały w formie on-line. Od początku maja 2020 r. możliwa była organizacja współzawodnictwa, zajęć i wydarzeń sportowych dla sportu zawodowego, zawodników pobierających stypendium sportowe, zawodników będących członkami kadry narodowej lub reprezentacji olimpijskiej / reprezentacji paraolimpijskiej, uprawiających sport w ramach ligi zawodowej oraz dzieci i młodzieży uczestniczącej we współzawodnictwie sportowym prowadzonym przez odpowiedni polski związek sportowy. Działalność szkoleniowa i organizacja imprez odbywała się z zachowaniem odpowiednich zasad sanitarnych (dezynfekcja szatni, węzłów sanitarnych, urządzeń i sprzętu sportowego, dostępność środków do dezynfekcji rąk) oraz z ograniczoną liczbą lub bez publiczności.

Miejska baza sportowa

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji zarządzał obiektami sportowo-rekreacyjnymi: lodowiskiem TOR-TOR i lodowiskami sezonowymi; stadionem żużlowym Motoarena; mini Aquaparkiem i basenami letniami; halą sportową Olimpijczyk; halami tenisowymi; piłkarsko-lekkoatletycznym Stadionem Miejskim; ogólnodostępnymi, wielofunkcyjnymi boiskami sportowymi; 8 kompleksami Orlik; siłowniami zewnętrznymi oraz Przystanią Toruń.

W 2020 r. zmodernizowano: stadion miejski, lodowisko Tor-Tor, boisko do hokeja na trawie, Motoarenę, (m.in. zmiana geometrii toru żużlowego), przy hali tenisowej ul. Sz. Chełmińska (wykonano drogę wewnętrzną z kostki brukowej). Zakończono największą inwestycję – modernizację krytej pływalni przy ul. Bażyńskich. Końcowy odbiór obiektu nastąpił w listopadzie 2020 r. oraz uzyskano pozwolenie na użytkowanie. To jeden z najnowocześniejszych obiektów pływackich w Polsce - jest trzykondygnacyjnym budynkiem o powierzchni 5 tys. m kw. Przed budynkiem powstał tor dla rolkarzy, zewnętrzna siłownia, plac zabaw dla małych i starszych dzieci, wodny plac zabaw z 12 urządzeniami oraz górkę saneczkowe. Na terenie Campingu Tramp przy ul. Kujawskiej wybudowano zespół basenów letnich z zapleczem sanitarno-technicznym, obiektami sportowo-rekreacyjnym, który uzyskał pozwolenie na użytkowanie w czerwcu 2020 r. Na boisku piłkarskim Przy Skarpie zakończono montaż pneumatycznego zadaszenia, które będzie służyło piłkarzom w okresie od 1 listopada do 31 marca.

Toruńska Infrastruktura Sportowa sp. z o. o. jest administratorem wielofunkcyjnej hali sportowo-widowiskowej Arena Toruń oraz Międzynarodowego Centrum Spotkań Młodzieży. Hala jest miejscem treningów lokalnych drużyn sportowych i sportowców lekkoatletycznych. Stałymi rezydentami są: Polski Cukier Toruń, Miejski Klub Lekkoatletyczny Toruń, FC Toruń, Toruńska Amatorska Liga Koszykówki, Klub Karate Tradycyjnego Kumade, Lider Fit, Klub Wysokogórski i liczne osoby prywatne korzystające głównie z sali bocznej.

Najważniejsze wydarzenia sportowe w 2020 r.: II Ogólnopolski Halowy Mityng Lekkoatletyczny U-16 i U-14 pamięci Ireny Szewińskiej, VI Copernicus Cup Toruń 2020 (w cyklu IAAF World Indoor Tour), Halowe Mistrzostwa Polski w LA (U-20, U-18), XXIX Halowe Mistrzostwa Polski w Lekkiej Atletyce Masters, III Halowe Mistrzostwa Polski Lekarzy i I Halowe Mistrzostwa Polski Dziennikarzy, Halowe Mistrzostwa Świata w Lekkiej Atletyce VIRTUS Toruń 2020 dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, 64. Halowe Mistrzostwa Polski Seniorów w Lekkiej Atletyce, Puchar Polski dzieci i młodzików w karate

tradycyjnym i fudokan oraz Międzywojewódzkie Mistrzostwa Młodzików, Ogólnopolski Finał „Lekkoatletyka dla Każdego”. Mecze ligowe bez udziału publiczności: koszykówka mężczyzn Polski Cukier, futsal FC, koszykówka kobiet, hokej na trawie Pomorzanie.

Rok 2020 to również czas rozbudowy toruńskiej bazy sportowo-rekreacyjnej. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji zrealizował 18 projektów w ramach budżetu partycypacyjnego. Wybudowano kolejne place zabaw i zieleni, parki rekreacji z grami planszowymi i boiskami sportowymi. W ramach przygotowywania nowych zadań inwestycyjnych, związanych z dalszym rozwojem infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie miasta zlecono opracowanie kompleksowej dokumentacji projektowej wielobranżowej adaptacji rakarni ul. Szosa Chełmińska 75 na cele biurowe i społeczne pn. „Ośrodek kultury i rekreacji Chełmińskie Przedmieście – Tu mieszkam”.

Rozwój sportu

Podstawową formą wspierania sportu jest otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań Gminy w zakresie rozwoju sportu. W 2020 r. konkursem objęte zostały zadania z zakresu:

- rozwoju sportu dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo – dotacja przyznana dla 57 klubów sportowych na realizację 59 projektów,
- rozwoju sportu na najwyższym poziomie w kategorii senior – przyznana dotacja dla 25 klubów sportowych na realizację 31 projektów,
- organizacji i udziału zawodników w międzynarodowych, ogólnopolskich wydarzeniach sportowych kreujących sportowy wizerunek miasta Torunia – dotacja przyznana dla 40 klubów sportowych na realizację 61 projektów.

Pomimo stanu zagrożenia epidemicznego, przestrzegając wszelkich wytycznych przeciwepidemicznych, zorganizowano w Toruniu wiele prestiżowych imprez sportowych o zasięgu międzynarodowym i krajowym, w tym m.in. (poza w/w): Międzynarodowe Zawody w Łyżwiarstwie Figurowym Mentor Cup 2020, Międzynarodowy Turniej w Hokeju na Lodzie Sponsors Cup 2020 oraz Christmas Cup 2020, Międzynarodowy Turniej w Boksie im. Zygmunta Krygiera, Speedway Grand Prix (dwie rundy), Indywidualne Międzynarodowe Mistrzostwa Ekstraligi, Speedway Euro Championship 2020 (runda otwierająca cykl oraz runda finałowa), Memoriał im. Grzegorza Duneckiego w lekkiej atletyce, Memoriał Wojtki Michniewicza w koszykówce, Memoriał im. prof. Stanisława Łęgowskiego w koszykówce, Bella Plaża Gotyku Toruń 2020, Mistrzostwa Polski Pit Bike SM 2020, Ogólnopolski Turniej Dzieci w Stermie z okazji Święta Niepodległości, Drużynowe Mistrzostwa Polski i Indywidualny Puchar Polski Kadetów i Juniorów w Speedrowerze, Ogólnopolskie Zawody w Karate „Ronin Copernicus Cup”.

Upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji

Realizacja zadań publicznych z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i rekreacji odbywa się w formie otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań publicznych Gminy. W 2020 r. w tym trybie Gmina wsparła finansowo 39 projektów realizowanych przez 27 stowarzyszeń kultury fizycznej.

Ważniejsze wydarzenia z zakresu kultury fizycznej i rekreacji, które odbyły się w Toruniu: Toruń na Rowery 2020, Nocna Dycha Kopernika, Run Toruń – Zwiedzaj ze Zdrowiem!, Toruń Kocha Rolki, Wielka Koszykarska Feta, Rajdowe Samochodowe Mistrzostwa Torunia Mini-Max, Pilates pod chmurką, Bezpieczne Białe Ferie na Sportowych Obiektach Torunia, Memoriał Henryka Pawłowskiego w Brydżu Sportowym, Młodzi Mistrzowie Szachów, 53. Toruński Rajd Samochodowy, Cross Barbarka, Aktywność fizyczna przez całe życie „Masz wybór”, 55. Długodystansowe Regaty na Wiśle, IX Toruńska Olimpiada Osób Niepełnosprawnych, Festiwal Biegów Świętych Mikołajów oraz poza

Toruniem – Rajd Żeglarski pn. Niepełnosprawni pływają po Bałtyku.

W Toruniu jest ponad 100 plenerowych miejsc służących aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców: siłownie zewnętrzne, ścieżki rekreacyjne, ścieżki zdrowia, urządzenia do streetworkoutu i kompleksy New Age Fit.

W 2020 r. został wdrożony program wielopokoleniowej, sportowej aktywizacji i integracji mieszkańców realizowany na terenach i obiektach rekreacyjnych zarządzanych przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Program obejmował organizację m.in.: zajęć sportowo-rekreacyjnych na sześciu treningowych placach rekreacyjnych typu New Age Fit do gimnastyki sportowej wyposażonych w kioski multimedialne, zajęć: szkoleniowych na trzech siłowniach zewnętrznych typu street workout, nauki jazdy na rolkach na sześciu płytach rolkowych, na placu sportowym typu pump track.

Stypendia i nagrody sportowe

W 2020 r. sportowcy reprezentowali Toruń na krajowych i międzynarodowych arenach, odnosząc wiele spektakularnych sukcesów. Działając na podstawie uchwały Rady Miasta Torunia nr 307/19 Rady Miasta Torunia z dnia 19.12.2019 r. w sprawie stypendiów sportowych (...) dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe, przyznane zostały **stypendia dla zawodników i trenerów**, którzy w 2019 r. osiągnęli znaczące wyniki sportowe na arenach krajowych i międzynarodowych. W 2020 r. stypendia sportowe przyznano 99 osobom. Wśród stypendystów było 69 zawodników, w tym: zawodnicy z kwalifikacjami olimpijskimi do Tokio 2021 – Katarzyna Zillmann, Mirosław Ziętarski w wioślarstwie i Jolanta Ogar w żeglarskiej, 30 seniorów, 12 młodzieżowców, 26 juniorów, 1 junior młodszy oraz 30 trenerów. Łącznie stypendia otrzymali zawodnicy w 10 dyscyplinach sportowych: wioślarstwo, kolarstwo, szermierka, lekka atletyka, tenis stołowy, judo, boks, żeglarskie, wspinaczka sportowa, łyżwiarstwo figurowe. Stypendyści 2020 r. to przedstawiciele następujących toruńskich klubów sportowych: AZS UMK, TKST Budowlani, TTK Pacific, UKS Copernicus Toruń, MKLA Toruń, MKSW Pomorzanin, UKŻ Wiking, Toruński Klub Żeglarski, MKS Axel, Energa KTS Toruń, TKS Judo, Klub Wysokogórski. Wysokość stypendium kształtowała się od 400 do 3.000 zł, w zależności od uzyskanego wyniku sportowego i przyznawane było na okres 12 miesięcy.

W 2020 r. działając na podstawie uchwały RMT nr 308/19 z dnia 19.12.2019 r. w sprawie (...) **nagród i wyróżnień za uzyskane wyniki sportowe i osiągnięcia w działalności sportowej**, przyznane zostały nagrody i wyróżnienia za osiągnięte wysokie wyniki sportowe w 2019 r. zawodnikom w kategorii juniorskiej, młodzieżowej, seniorskiej, masters zrzeszonym w toruńskich klubach sportowych oraz mieszkańcom Torunia, a także trenerom i działaczom sportowym w dziedzinie kultury fizycznej, którzy przyczynili się do osiągnięcia wysokiego wyniku sportowego swoich podopiecznych. Sportowe nagrody przyznano 226 osobom: 220 osobom z toruńskich klubów sportowych oraz 6 mieszkańcom Torunia, niereprezentujących toruńskich klubów sportowych w 26 dyscyplinach sportowych. Wśród 226 nagrodzonych jest 200 zawodników, w tym: 52 seniorów, 14 młodzieżowców, 80 juniorów/juniorów młodszych, 54 mastersów oraz 26 trenerów. Wysokość nagród kształtuje się od 400 do 5.000 zł, w zależności od uzyskanego przez zawodnika wyniku sportowego.

Sport szkolny

W I kwartale 2020 r. zorganizowano zawody sportowe na trzech poziomach rozgrywek: Igrzysk Dzieci (uczniowie rocznik 2007 i młodszy), Igrzysk Młodzieży Szkolnej (uczniowie roczników 2005-2006), Licealiady (uczniowie dziennych szkół średnich rocznik 2000 i młodszy), przeprowadzono i nadzorowano 120 szkolnych zawodów sportowych w ramach współzawodnictwa szkół. W czasie ferii zimowych dla dzieci zorganizowano m.in. zawody sportowe pn. „Ferie na start” z udziałem klubów sportowych i sportowymi

atrakcjami; dwie darmowe ślizgawki; bezpłatny wstęp na dwa lodowiska sezonowe; tańsze bilety na ślizgawki dla dzieci i młodzieży podczas całych ferii; kurs pływania dla 50 dzieci; tańsze bilety dla dzieci i młodzieży do mini Aquaparku; darmowe treningi: tenisa stołowego, gimnastyki, sztuk walki; zajęcia sportowe na toruńskich orlikach. Podczas ferii 2020 wprowadzono nowe treningi dla dzieci, tj. gimnastykę i sztuki walk.

Od marca 2020 r., z powodu ograniczeń wynikających z pandemii, szkolne rozgrywki sportowe zostały zawieszone do końca roku kalendarzowego.

XVII. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura drogowa

Układ drogowy miasta tworzy ponad 481,6 km dróg (mniej z powodu wyłączenia ulic ze Starówki), w tym zdecydowana większość (ponad 340 km) to drogi gminne, a w dalszej kolejności powiatowe, krajowe i wojewódzkie. Infrastruktura drogowa na koniec 2020 r. wynosiła: powyżej 40 km dróg krajowych, prawie 26 km dróg wojewódzkich, prawie 76 km dróg powiatowych, prawie 340 km dróg gminnych (w tym drogi utwardzone – ponad 415 km, co stanowi prawie 85%) oraz ok. 140 km dróg rowerowych. Oświetlenie dróg i sygnalizacja świetlna (wg stanu na koniec 2020 r.): 23.621 kompletów oświetlenia ulicznego oraz 132 sygnalizacji świetlnych. W 2020 r. m.in.:

1. W ramach powiatowych inwestycji drogowych: rozbudowano DK91 w ciągu ul. Grudziądzkiej od ul. Polnej do Trasy Wschodniej wraz z przebudową skrzyżowania z ul. Celniczą, przebudowano ul. Przybyszewskiego i ul. Zagrodową, ustawiono ekrany dźwiękochłonne przy przedszkolu nr 3 ul. M. Skłodowskiej-Curie przy Trasie Średnicowej. Rozpoczęto **rozbudowę mostu drogowego im. J. Piłsudskiego**.

2. W ramach „**Programu budowy dróg lokalnych**” prowadzono roboty budowlane na drogach i odcinkach dróg o łącznej długości ok. 3,4 km.

3. W ramach innych zadań:

- „Modernizacja dróg lokalnych i wewnętrznych” – zagospodarowano teren położony przy ul. Gagarina 34, wybudowano drogę wewnętrzną od ul. Żwirki i Wigury,
- „Budowa parkingów, zatok autobusowych, chodników, tablic informacyjnych” – wybudowano 260 miejsc parkingowych, ułożono ok. 1,46 km chodników,
- „Budowa oświetlenia ulic” – ustawiono 108 lamp oświetlenia ulicznego,
- „Budowa ul. Płaskiej II etap” oraz pn. „Przebudowa ul. Długiej” – zakończono roboty budowlane,
- „Uzbrojenie terenów inwestycyjnych Grębocin Nad Strugą” – wykonano roboty drogowe.

W ramach „**Programu rozwoju komunikacji rowerowej w Toruniu**” w 2020 r. zakończono budowę ok. 3,7 km infrastruktury rowerowej. W roku sprawozdawczym działał także system roweru miejskiego (operator – firma BIKeU), w ramach którego funkcjonowały 44 stacje. Z udostępnionych 435 rowerów w 2020 r. skorzystało prawie 17 tys. użytkowników, dokonując prawie 163 tys. wypożyczeń.

Z roku na rok zwiększa się **ilość pojazdów poruszających się po toruńskich drogach**. Z naszej infrastruktury korzystają kierowcy przyjezdni, ale przede wszystkim sami torunianie: na koniec 2020 r. mieliśmy w Toruniu zarejestrowanych 157.105 pojazdów (115 415 osobowych, 18.059 ciężarowych oraz 6.821 motocykli).

Bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów

W ramach „**Programu poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych i przejazdach dla rowerzystów**” zrealizowano:

1. doświetlenie przejść dla pieszych - 91 punktów świetlnych w lokalizacjach na ulicach: Polna, Poznańska, Ugory/Watzenrodego, Buszczyńskich, Niesiołowskiego, Dziewulskiego/Niesiołowskiego, Dziewulskiego/Mańkowskiego, Dziewulskiego/Jamontta, pl. Pokoju Toruńskiego, Łódzka/Hallera, Łódzka, Storczykowa, Kozacka, Wielki Rów, Legionów, Skłodowskiej-Curie, Szczanieckiego/Trasa Prezydenta Raczkiewicza, Wschodnia/Żwirowa, Konstytucji 3 Maja/Ślaskiego, św. Katarzyny/Warszawska,
2. budowę sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych na ul. Bema przy Tor-Torze,
3. budowę przyłączy do fotoradarów.
4. przebudowę skrzyżowania ul. Żwirki i Wigury/ul. Legionów,
5. budowę 6 wyniesionych przejść dla pieszych - w lokalizacjach na ulicach: Mickiewicza, Wojska Polskiego, Kozacka, Storczykowa.

Gospodarka odpadami

W 2020 r. za odbiór i zagospodarowanie odpadów oraz utrzymanie czystości jezdni, chodników i parkingów komunalnych odpowiadało Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o. w Toruniu. Odpady pochodzące z terenu GMT były przez MPO zagospodarowane na terenie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych, przy ul. Kociewskiej 37/53. Odpady komunalne pochodzące z Torunia przekazywane były również do bydgoskiej spalarni, czyli Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych. W 2020 r. odebrano z terenu GMT 85.998,044 Mg odpadów, w tym 64.546,976 Mg z nieruchomości zamieszkałych, zaś 20.406,308 Mg z nieruchomości niezamieszkałych. Łączna ilość 85.998,044 Mg odebranych z terenu GMT jest składową: 52.665,650 Mg odpadów niesegregowanych oraz 33.332,394 Mg odpadów zebranych w sposób selektywny.

MPO zakończyło w 2020 r. realizację inwestycji „Rozbudowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Toruniu”. Projekt współfinansowany był z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, koszt całkowity to ponad 14.900 tys. zł, w tym kwota dofinansowania – ponad 8.240 tys. zł. Projekt realizowany był od września 2018 r. do czerwca 2020 r. i obejmował 14 zadań. Najważniejsze z nich to: modernizacja linii sortowniczej, budowa zespołu wag wraz z budynkiem administracyjno-socjalnym, dostawa i montaż myjni do kół i podwozi, dostawa ładowarki teleskopowej z osprzętem oraz kampania edukacyjna.

Gmina zintensyfikowała działania zmierzające do wprowadzenia systemu segregacji odpadów, który od 2021 r. obowiązywać będzie wszystkich mieszkańców Torunia. W 2020 r. były to działania przygotowujące do spełnienia nowych, ogólnopolskich standardów, które wymagają sortowania odpadów na 5 frakcji. Zapewnienie warunków do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wymaga wyposażenia w pojemniki na terenie 1.500 nieruchomości zamieszkałych.

W 2020 r. na terenie Gminy można było skorzystać z usług dwóch punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), które zlokalizowane są przy ul. Kociewskiej 35 oraz przy ul. Dwernickiego 15–15A. Mieszkańcy w 2020 r. łącznie dostarczyli do punktów PSZOK 5.987,702 Mg odpadów.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Zadanie utrzymania i eksploatacji miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, zaopatrzenia mieszkańców Gminy w wodę oraz usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych realizowane było w 2020 r. przez spółkę miejską Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o. W roku sprawozdawczym Spółka kontynuowała realizację projektu, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pn. „Gospodarka wodno-ściekowa na terenie aglomeracji Toruń – III etap”. Miejska infrastruktura sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (wg stanu na koniec 2020 r.) obejmowała: 632,08 km wodociągu, 110,37 km

przyłączy wodociągowych, 497,40 km kanalizacji sanitarnej, 332,03 km kanalizacji deszczowej, 124,53 km kanalizacji ogólnospławnej.

Transport publiczny

Organizatorem publicznego transportu zbiorowego na terenie Torunia jest Gmina Miasta Toruń, natomiast obsługa przewozowa mieszkańców realizowana jest przez Miejski Zakład Komunikacji w Toruniu sp. z o.o., której właścicielem jest miasto.

Sieć połączeń publicznego transportu zbiorowego tworzą: linie tramwajowe dzienne i nocne oraz linie autobusowe dzienne i nocne. Komunikacją miejską organizowaną przez Gminę Miasta Toruń objęte były również połączenia do miejscowości: Rozgarty (gmina Zławieś Wielka), Gronowo, Lubicz, Krobica i Złotoria (gmina Lubicz) oraz Szembekowo, Osiek i Obrowo (gmina Obrowo).

Stan taboru na koniec 2020 r. wynosił: 152 autobusy oraz 62 wagony tramwajowe. Część pojazdów wyposażona była w dodatkowe urządzenia, ułatwiające podróż pasażerom, np. biletomaty, ładowarki USB, klimatyzację. Podróżni mogli także skorzystać z sieci WiFi.

W 2020 r. kontynuowano realizację uchwalonego w 2013 r., „**Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Torunia na lata 2013–2035**”. Zgodnie z jego założeniami realizowano m.in:

- zwiększenie liczby kursów wykonywanych pojazdami niskopodłogowymi,
- zmiany w kursowaniu linii autobusowych, wdrażając „częstotliwości modułowe” dla poszczególnych pór dnia (poza szczytem) i typów dni (dni nauki szkolnej, ferie, soboty, niedziele i święta),
- zmiany w trasach przejazdu linii autobusowych na terenie miasta zwiększające dostępność komunikacyjną dla mieszkańców miasta oraz w kursowaniu linii podmiejskich z gmin, z którymi podpisane zostały porozumienia,
- inwestycje infrastrukturalne:

a) w ramach projektu „**Przebudowa układu torowo-drogowego w ul. Wały gen. Sikorskiego i al. św. Jana Pawła II wraz z budową pasa tramwajowo-autobusowego w Toruniu BiT–City II**” realizowano budowę pasa tramwajowo-autobusowego w ul. Wały gen. Sikorskiego, przebudowę al. św. Jana Pawła II wraz z budową nowego odcinka linii tramwajowej oraz węzła tramwajowo-autobusowego przy pl. Rapackiego (zakończenie zadania 2021 r.),

b) w ramach projektu „**Poprawa funkcjonowania komunikacji miejskiej w Toruniu BiT–City II**” rozpoczęto modernizację torowiska tramwajowego w ul. Kraszewskiego oraz wzdłuż ul. Szosa Lubicka,

c) w ramach projektu „**Poprawa funkcjonowania komunikacji miejskiej w Toruniu BiT–City II**” ogłoszono postępowanie przetargowe na wybór wykonawcy dla zadania „Budowa linii tramwajowej do os. Jar (zakończenie zadania w 2023 r.),

d) kontynuowano realizację projektu „**Poprawa infrastruktury przystanków autobusowych w Toruniu poprzez budowę systemu informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym oraz modernizację przystanków**”, w ramach którego wybudowane zostaną tablice informacji pasażerskiej na przystankach autobusowych (zakończenie w 2021 r.).

Pandemia wirusa SARS-CoV-2 spowodowała wiele zmian w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej. Wraz z ogłoszeniem w marcu 2020 r. stanu epidemii i związanych z nim ograniczeń (w tym dotyczących: działalności firm, mobilności osób, zamknięcia szkół, przedszkoli, żłobków oraz dopuszczalnej liczby pasażerów w komunikacji miejskiej) wprowadzonych zostało szereg działań dostosowujących funkcjonowanie transportu zbiorowego do aktualnej sytuacji:

- ograniczono kursowanie środków transportu miejskiego w godzinach

międzyszczytowych i wieczornych,

- wprowadzono rozkłady feryjne i zawieszono kursy szkolne,
- wprowadzono dodatkowe, dublujące kursy autobusów na trasach dowożących pracowników firm do pracy i z pracy,
- dostosowano pojazdy i przystanki oraz organizację przewozów do zasad reżimu sanitarnego (w tym: limity pasażerów i ich kontrolę, czasowe zamknięcie biletomatów, odkażanie pojazdów i przystanków).

W 2020 r. nastąpił znaczny spadek liczby przewożonych pasażerów, która wyniosła 36 mln (w latach poprzednich – ok. 54 mln). Skutkowało to spadkiem z wpływów z biletów - z planowanych 36 mln zł do 25,17 mln zł.

Informatyzacja

W 2020 r. m.in.:

- rozpoczęto realizację zadania pn. „**Budowa przyłączy światłowodowych do szkół GMT**”, która obejmowała budowę odcinków kanalizacji kablowej umożliwiającej podłączenie do istniejącej sieci światłowodowej 27 lokalizacji jednostek publicznych na obszarze Torunia,
- w ramach inicjatywy **WiFi4EU** (zapewnienie obywatelom i turystom dostępu do wysokiej jakości internetu w całej UE, poprzez bezpłatne WiFi w miejscach publicznych, takich jak parki, place, urzędy, biblioteki i ośrodki zdrowia) zrealizowano instalację sieci WiFi w obiekcie hali sportowo-widowiskowej Arena Toruń,
- rozbudowano **system kolejkowy** umożliwiający zdalne umawianie wizyt w Urzędzie Miasta Torunia. Modernizacja systemu pozwoliła na uruchomienie internetowego systemu rezerwacji wizyt w UMT oraz Toruńskim Centrum Świadczeń Rodzinie, co w okresie pandemii umożliwiała organizację przepływu klientów,
- zwiększono **katalog e-usług** umożliwiających załatwiania spraw urzędowych za pomocą Internetu,
- wdrożono usługę „**Czatuj z urzędnikiem**”. W pierwszym, pilotażowym etapie wdrażania tej usługi za pomocą komunikatora tekstowego – czyli czatu – można uzyskać informacje i pomoc dotyczącą: praw jazdy, dowodów osobistych, spraw meldunkowych,
- rozpoczęto **wdrożenie nowego systemu BIP**.

XVIII. REWITALIZACJA I ROZWÓJ MIASTA

Program rewitalizacji

W 2020 r. kontynuowano realizację „**Programu rewitalizacji Torunia do roku 2023**” (GPR), w którym ujęto przedsięwzięcia i projekty mające na celu wyprowadzenie z kryzysu terenów zdegradowanych. Określony dla Torunia obszar rewitalizacji podzielony jest na trzy podobszary: Bydgoskie Przedmieście, Podgórz i Stare Miasto. Środki na realizację zadań wpisanych do GPR pochodzą z Unii Europejskiej w ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020. Dla Torunia przewidziano alokację w wysokości ok. 28 mln zł. Realizatorami poszczególnych projektów są: Gmina, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnia mieszkaniowa, organizacje pozarządowe, jednostki podległe gminie (m.in. szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Ogród Zoobotaniczny).

W 2020 r.:

- podpisano umowy dotacyjne dla 8 projektów społecznych (spośród 34 wpisanych do programu),
- rozpoczęto lub kontynuowano 15 inicjatyw,

- złożono ostatnie 16 wniosków aplikacyjnych dla projektów infrastrukturalnych (dla 9 z nich podpisano umowy o dofinansowanie),
- rozpoczęto lub kontynuowano 23 inwestycje m.in.: „Reanimacja Bydgoskiej 52 – adaptacja zabytkowej kamienicy na cele społeczne”, „Adaptacja budynku przy ul. Kopernika 22 wraz z podwórzem na cele społeczne”, „Modernizacja budynku mieszkalnego wraz z podwórzem przy ul. Mickiewicza 146, 148, 150 w Toruniu w celu przeciwdziałania problemom społecznym na obszarze rewitalizacji”,

Ponadto w 2020 r. w celu dostosowania do obowiązującego stanu faktycznego i prawnego przyjęto:

- Zarządzenie nr 111 PMT z dnia 24.06.2020 r. zmieniające zarządzenie ws. powołania Komitetu Rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Toruń w latach 2018–2021,
- Uchwałę nr 346/20 z dnia 27 lutego 2020 r. zmieniającą uchwałę w sprawie przyjęcia gminnego programu rewitalizacji pn. „**Program rewitalizacji Torunia do roku 2023**”.

Gmina zobowiązana jest co kwartał przekazywać do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko - Pomorskiego „Sprawozdanie z realizacji przedsięwzięć dofinansowanych ze środków RPO WK-P 2014–2020 i innych, ujętych w gminnym programie rewitalizacji. W 2020 r. przesłano 4 takie sprawozdania.

Wdrażanie „Strategii rozwoju miasta Torunia”

Główne założenia i kierunki rozwoju miasta Torunia określa nadrzędny dokument strategiczny pt. „**Strategia rozwoju miasta Torunia do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy rozwoju do 2028 r.**”, przyjęty przez Radę Miasta Torunia w 2018 r. Strategia ta nakreśla m.in. wizję i misję rozwoju miasta, a także cele strategiczne operacyjne oraz zadania na czas i perspektywę określone w tytule. Wyznacza cztery cele strategiczne, przydzielając je do trzech obszarów: społecznego, gospodarki i promocji oraz zasobów, infrastruktury i środowiska. Tymi celami są:

- Toruń atrakcyjnym miejscem zamieszkania i pracy,
- Toruń miastem wysokiej synergii wykorzystania potencjału kulturowego, naukowego i gospodarczego,
- Toruń miastem nowoczesnej infrastruktury,
- Toruń miastem ładu przestrzennego.

Powyższe cele zostały uszczegółowione do 27 celów operacyjnych, którym z kolei przypisano 235 zadań realizacyjnych. W 2020 r. w ramach strategii realizowano w Toruniu wiele zadań społecznych oraz inwestycyjnych. Szereg przedsięwzięć, zwłaszcza ze sfery kulturalnej i szeroko pojętej działalności społecznej, trzeba było jednak ograniczyć z uwagi na obostrzenia związane z pandemią COVID–19.

W 2020 r. realizowane m.in. takie zadania, jak:

- rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- wsparcie finansowe GMT dla organizacji pozarządowych,
- wdrażanie programów społecznych, w tym dot. przeciwdziałaniu bezdomności, uzależnieniom, reintegracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych,
- realizacja programów wsparcia skierowanych do seniorów i osób niepełnosprawnych,
- budowa mieszkań komunalnych i socjalnych,
- modernizacja miejskich obiektów sportowych, m.in. zakończono budowę nowej krytej pływalni przy ul. Bażyńskich,
- wsparcie finansowe zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i rekreacji, organizacja i wspieranie licznych imprez rekreacyjnych i sportowych,
- przebudowa i rozbudowa dróg, m.in. ukończono przebudowę ul. Łódzkiej oraz pl. bp. J. Chrapka,

- budowa i modernizacja torowisk i linii tramwajowych,
- budowa ścieżek rowerowych,
- zakup nowoczesnego, niskoemisyjnego taboru komunikacji publicznej,
- pozyskanie dofinansowania ze środków UE dla przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczo-rozwojowej dla przemysłu kosmicznego: „Toruń Space Labs”, „Toruń Edu Hub”,
- udział w projekcie samorządu województwa kujawsko-pomorskiego „Infostrada Pomorza i Kujaw”,
- realizacja projektów promujących potencjał gospodarczy, m.in. „Invest in BiT City 2”,
- wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości,
- realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i odnowy terenów zieleni i parków miejskich,
- rozbudowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych,
- organizacja i wdrażanie systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie miasta,
- modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz ciepłowniczej,
- wsparcie finansowe dla likwidacji źródeł niskiej emisji oraz poprawy jakości powietrza,
- termomodernizacja i instalacja odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej w tym, m.in. termomodernizacja Specjalistycznego Szpitala Miejskiego, przedszkoli i szkół publicznych, ośrodków pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz budynków administracji publicznej,
- rozbudowa Specjalistycznego Szpitala Miejskiego im. M. Kopernika o nowy budynek szpitalny,
- rozbudowa Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego,
- wdrażanie programów profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia,
- realizacja programów stypendialnych dla uczniów, w tym motywacyjne dla uczniów szczególnie uzdolnionych,
- zakup pomocy dydaktycznych dla toruńskich szkół,
- rozbudowa Teatru Baj Pomorski,
- prace remontowe w Dworze Artusa,
- realizacja projektu: „Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II”, w tym m.in. prace konserwatorskie i remontowe muru przy Stawie Komtura, oficyny dawnego Pałacu Meissnera, Dworu Mieszczańskiego, Pałacu Dąbskich, Domu Kopernika, Zamku Krzyżackiego, dawnego zboru ewangelickiego na Rynku Nowomiejskim, zabytkowych kościołów i innych,
- realizacja projektu: „Kultura w zasięgu 2.0”,
- organizacja, współorganizacja oraz wsparcie finansowe dla imprez i wydarzeń kulturalnych, takich jak m.in.: Bella Skyway Festiwal, Festiwal Sztuki Faktu, Forte Artus Festival, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek Spotkania, Festiwal Teatrów Ulicznych i inne (z powodu pandemii COVID-19 wiele z powyższych wydarzeń zostało przesuniętych na inny termin),
- dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

XIX. DZIAŁANIA W OBSZARZE CENTRUM MIASTA (TCM)

W 2020 r. kontynuowano przyjęty zarządzeniem Prezydenta Miasta Torunia „Program działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu”,

poprzez realizację 59 zadań w 11 działach tematycznych. Działania w zakresie realizacji Programu koncentrowały się w 2020 r. wokół dwóch celów:

1. Aktywizacja obszaru społeczno-gospodarczego w ramach Toruńskiego Centrum Miasta, w tym wsparcie przedsiębiorców w sytuacji kryzysowej, wywołanej epidemią. W 2020 r. wiele grup zawodowych i społecznych tworzących społeczność użytkowników zespołu staromiejskiego znalazło się w szczególnie trudnych warunkach związanych z ograniczeniem turystyki i funkcjonowania niektórych branż w czasie pandemii COVID-19. W odpowiedzi na sytuację kryzysową miasto uruchomiło różne formy wsparcia w ramach programu „Toruń dla przedsiębiorców”. W ramach działań realizowanych przez BTCM zastosowano:

- a) obniżenie stawek najmu/dzierżawy terenu dróg wewnętrznych zespołu staromiejskiego, udostępnianych na letnie ogródki gastronomiczne;
- b) obniżenie stawek najmu/dzierżawy terenu dróg wewnętrznych zespołu staromiejskiego, udostępnianych na stoiska handlowe;
- c) wsparcie pozafinansowe branż:

- kontynuowano i rozwijano program lojalnościowy „Moja starówk@” – w 2020 r. w ramach programu funkcjonowało 100 podmiotów gospodarczych z obszaru toruńskiej starówki,
- kontynuowano nową funkcjonalność karty lojalnościowej poprzez możliwość dodania karty do elektronicznego portfela w aplikacji Stocard,
- uruchomiono stronę internetową, poświęconą programowi lojalnościowemu umożliwiającą przeglądanie ofert oraz przejście na strony z zamówieniami on-line. Ponadto w grudniu 2020 r., z uwagi na brak możliwości zorganizowania Toruńskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego w tradycyjnej formie, strona prezentowała podmioty staromiejskiego z ofertą świąteczną w ramach Wirtualnego Jarmarku Bożonarodzeniowego,
- wydano publikację albumową Moja Starówka@, prezentującą sylwetki osób funkcjonujących gospodarczo i artystycznie na starówce w Toruniu. Publikacja w wersji papierowej została udostępniona w hotelach i lokalach gastronomicznych na starówce, a wersji elektronicznej – w miejskich serwisach internetowych oraz w krajowych serwisach przeznaczonych dla publikacji elektronicznych (platformy dla e-booków, issuu),
- na drogach wewnętrznych zespołu staromiejskiego zawarto: 115 umów na umieszczenie nośników reklamowych, 43 umowy na udostępnienie terenu w celu zorganizowania ogródka gastronomicznego, 15 umów na udostępnienie terenu w celu zorganizowania stoisk handlowych z pamiątkami; 7 umów na stoiska kwiatowe oraz 2 – na stoiska owocowo-warzywne; wydano 49 pozwoleń na wydarzenia plenerowe,
- w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych, z zachowaniem reżimu sanitarnego, zorganizowano: pchle targi na Rynku Nowomiejskim, całoroczny program funkcjonowania świetlicy prowadzonej przez Fundację Pomocy Samotnym Matkom oraz Wigilię dla mieszkańców – w formie rozwożenia paczek żywnościowych i potraw wigilijnych do najbardziej potrzebujących mieszkańców naszego miasta (potrawy zamówione w toruńskich restauracjach w ramach wsparcia branży gastronomicznej w czasie epidemii).

2. Estetyka i wizerunek obszaru Toruńskiego Centrum Miasta (ład przestrzenny):

- prowadzono kontrole w zakresie wytycznych obowiązujących na terenie dróg wewnętrznych zespołu staromiejskiego z częstotliwością min. 3 razy w tygodniu (kontrola wjazdu i postoju pojazdów oraz użycia nagłośnienia),

- prowadzono lustracje przestrzeni zespołu staromiejskiego z częstotliwością min. 1 raz w miesiącu (bieżący nadzór nad stanem technicznym nawierzchni, elementów małej architektury, szyldów, nośników reklamowych oraz czystości przestrzeni),
- postawiono w siedmiu lokalizacjach sezonowe parklety wraz z nasadzeniami zieleni oraz zielonymi ścianami, 2 ławki solarne z panelem słonecznym i funkcją ładowania urządzeń mobilnych oraz ławkę multimedialną grającą utwory Fryderyka Chopina,
- w ramach współpracy z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika, Centrum Sztuki Współczesnej i siecią Żabka w witrynach sklepu Żabka przy ul. Szerokiej/Mostowej prezentowano wydruki prac z kolekcji CSW oraz cytaty z filmów, które powstały w Toruniu, w aranżacji graficznej studentów Wydziału Sztuk Pięknych UMK,
- w tymczasowo niewynajętych witrynach udostępniano wydruki historycznych zdjęć Torunia,
- w ramach programu konserwacji starych szyldów i napisów reklamowych na fasadach staromiejskich kamienic odnowiono napis na kamienicy przy ul. Mickiewicza 90,
- współpracowano z osobami odpracowującymi zaległości czynszowe wobec Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Toruniu poprzez wykonywanie drobnych prac porządkowych na terenie starówki.

XX. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIASTA TORUNIA podjętych w 2020 r.

Zgodnie z art. 28 aa. ustawy o samorządzie gminnym Raport o stanie Gminy za dany rok zawiera podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w tym w szczególności m.in. realizację uchwał rady gminy

W 2020 roku Rada Miasta Torunia na **12 sesjach** (w tym 1 – nadzwyczajnej) podjęła **229 uchwał**, z czego **184 powierzyła do wykonania Prezydentowi Miasta Torunia** (w tym 91 uchwał podlegających publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego). Ponadto, do wykonania przez Prezydenta Miasta, Rada wskazała **1 stanowisko**.

PLANOWANIE I NADZÓR FINANSOWY

Budżet miasta na rok 2020:

Realizacja budżetu miasta na rok 2020 - na podstawie uchwał nr: **320/20** w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2020–2050 oraz 321/20 w sprawie budżetu miasta Torunia na rok 2020. Zmiany na przestrzeni roku budżetowego wprowadzono na podstawie uchwał Rady Miasta Torunia: w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej i zmieniających uchwałę w sprawie budżetu miasta nr: **331/20 i 332/20, 336/19 (WPF), 376/20 i 377/20, 412/20 i 413/20, 437/20 i 438/20, 462/20 i 463/120, 483/20 i 484/20, 505/20 i 506/20, 543/20 i 544/20**. Ponadto, planowane wielkości budżetu zmieniano w trakcie roku zarządzeniami Prezydenta Miasta nr: **31, 56, 64, 74, 87, 116, 174, 198, 249, 263, 288**. Rozwiązania w zakresie blokowania planowanych wydatków budżetu miasta na rok 2020 wdrożono na podstawie zarządzeń Prezydenta Miasta nr: **67, 91, 167**.

Dotacje dla Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przekazano zgodnie z uchwałą nr **375/120** w sprawie ustalenia stawek dotacji przedmiotowych udzielanych z budżetu miasta MOSiR w 2020 r.

Na podstawie uchwały nr **545/20** w sprawie emisji obligacji Gminy Miasta Toruń w roku 2020 oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu, zawarta została umowa z Bankiem PeKaO S.A. w sprawie emisji obligacji (na kwotę 65 mln).

Na podstawie uchwały nr **546/20** w sprawie ustalenia wykazu i planu finansowego **wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2020**, w 2021 r. przewidzianych do realizacji zostało 40 zadań, zgodnie z wykazem rzeczowym zawartym w uchwale oraz terminami wykonania. Sprawozdanie w tym zakresie zostanie złożone Radzie

Miasta Torunia do 16.07.2021 r.

Wdrożenie postanowień powyższych uchwał znajduje odzwierciedlenie w sprawozdaniu z wykonania budżetu za rok 2020, przedłożonym Radzie Miasta w dniu 31.03.2021 r.

Na podstawie uchwały nr **504/20** w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Gminy Miasta Toruń za rok 2020 i 2021, zawarto aneks do umowy z podmiotem wyłonionym w trakcie postępowania, tj. Biura Audytorskiego Prowizja sp. z o.o.

Ustalenia budżetowe, z uwzględnieniem postanowień Stanowiska nr 5/20 w sprawie treści budżetu miasta **na rok 2021** zostały przyjęte uchwałami: **547/20** (WPF na lata 2021–2050) i **548/20**. Realizacja – od 01.01.2021 r.

NADZÓR WŁAŚCICIELSKI

Zapisy uchwały nr **368/20** w sprawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Toruńskich Wodociągów Sp. z o.o. w Toruniu. (zmieniająca) - przyjęto do realizacji w ramach działań inwestycyjnych, zgodnie z uchwalonym planem. *Informacje dotyczące realizacji powyższej uchwały – w dziale XVII. „Infrastruktura techniczna”.*

STATUTY/ZMIANY STATUTÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

Uchwały: nr **392/20** oraz **450/20** zmieniające uchwałę w sprawie utworzenia samorządowej jednostki organizacyjnej "Toruńskie Centrum Usług Wspólnych", nadania jej statutu oraz wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych Gminy Miasta Toruń poszerzyły katalog jednostek obsługiwanych przez Centrum o placówki oświatowe oraz zakres obsługi (dostosowano Regulamin Organizacyjny jednostki).

Zmiany statutów jednostek, wdrożone zostały przez ich dyrektorów, na podstawie uchwał nr:

- * **434/20** – Specjalistycznego Szpitala Miejskiego im. M. Kopernika,
- * **451/20** – Domu Pomocy Społecznej im. dr L. Szumana,
- * **452/20** – Dziennego Domu Pomocy Społecznej,
- * **453/20** – Miejskiego Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn,
- * **454/20** – Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego.

Na podstawie uchwały nr **534/20** w sprawie zmiany statutu Powiatowego Urzędu Pracy dla Miasta Torunia zmieniono Regulamin Organizacyjny jednostki.

Uchwała nr **536/20** pozwoliła na utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Toruniu z dniem 01.01.2021r., który prowadzi działalność działu na bazie majątku Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Toruniu zlokalizowanego przy ul. M. Skłodowskiej – Curie 82-84.

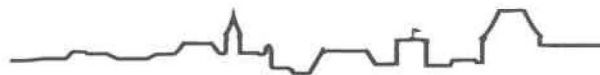
PODATKI

Wdrożono zmiany w procedurze, wprowadzone uchwałą nr **369/20** zmieniającą uchwałę w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny.

Na podstawie uchwał: nr **370/20** w sprawie przesunięcia terminu płatności podatku od nieruchomości oraz nr **371/20** w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości podatników prowadzących działalność gospodarczą, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19, rozpatrywanie oświadczeń od przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 do 15.09.2020 r.

Pozostałe zmiany w obowiązujących regulacjach podatkowych dotyczących zwolnień wdrożone zostały na podstawie uchwał nr:

- * **373/20, 501/20, 527/20** w sprawie zmiany uchwały w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis na tworzenie nowych miejsc pracy,
- * **374/20, 503/20** w sprawie zmiany uchwały w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości nowo wybudowanych budynków mieszkalnych,

* **498/20** w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w zakresie branż chronionych, zanikających i preferowanych,

* **499/20** w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości na terenie Strefy Staromiejskiej,

* **500/20** w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości nowych inwestycji na terenie GMT w ramach pomocy de minimis,

* **502/20** w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości gruntów, budynków i budowli związanych z funkcjonowaniem placów zabaw dla dzieci, sportowych boisk i stadionów oraz basenów kąpielowych odkrytych udostępnionych do użytku publicznego.

Na podstawie uchwały nr **372/20** uchylającej uchwałę w sprawie wprowadzenia opłaty prolongacyjnej nastąpiło zaprzestanie poboru tej opłaty.

Informacje dotyczące zastosowanych na podstawie uchwał rozwiązań podatkowych w związku ze skutkami pandemii COVID – 19 – w dziale III „Rok 2020 – rokiem epidemii COVID-19”.

Na podstawie uchwał: nr **471/20** – dotyczącej wysokości stawek podatku od środków transportowych oraz nr **472/20** – dotyczącej wysokości stawek podatku od nieruchomości, od 01.01.2021 r. zastosowanie mają uchwalone wysokości stawek ww. podatków.

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I INFORMACJA

Plan konsultacji społecznych na 2020 r. został przyjęty uchwałą nr **326/20** (zmiana – uchwałą nr **533/20**). Uchwałą nr **381/20** Rada Miasta przyjęła zmiany dotyczące procedur Regulaminu konsultacji społecznych.

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale V. „Partycypacja społeczna i budżet obywatelski”.

Uchwałą nr **522/20** przyjęty został, realizowany obecnie, Program Współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2021 r.

ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA

Polityki i programy uchwalone w 2020 roku:

* **325/20** – sprawie przystąpienia do programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2019/2020 w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,

* **341/20** w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. „Qźnia zdrowia kids–program wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci i młodzieży w Toruniu” na lata 2020-2025,

* **405/20** w sprawie przystąpienia do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2020 w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,

* **406/20** w sprawie przyjęcia programu profilaktyki szczepień przeciw HPV pn. „HPV-odporni w Toruniu” na lata 2020-2025,

* **407/20** w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej wczesnego wykrywania wad wzroku u dzieci w wieku 5 lat zamieszkałych na terenie Miasta Torunia na lata 2020-2025 pn. „Toruń ma oko na dzieciaki”,

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w działach: VIII. „Polityka społeczna, działania na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych” oraz IX. „Ochrona zdrowia”.

Uchwałą nr **537/20** przyjęty został Gminny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkomanii oraz Innych Uzależnień na rok 2021.

W 2020 r. wdrożono procedury na podstawie uchwały nr **365/20** w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, na realizację których przeznaczają się środki PFRON. Zmiany uchwały uchwałami nr: **494/20**, **524/20**, **538/20**.

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale VIII. „Polityka społeczna, działania na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych”.

Realizowano działania w zakresie organizacji wykonywania prac społecznie użytecznych – na podstawie przyjętego przez RMT planu potrzeb w tym zakresie (uchwałą nr **324/20**).

Sprawy finansowe

Zatwierdzone przez RMT sprawozdania finansowe za 2019 rok placówek opieki zdrowotnej uchwałami nr: **382/20** – dotyczącą Miejskiej Przychodni Specjalistycznej, **383/20** – dotyczącą Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego, **384/20** – dotyczącą Specjalistycznego Szpitala Miejskiego (włącznie z pokryciem straty netto), przekazano dyrektorom tych placówek.

Dotacje na 2021r.:

- * uchwała nr **493/20** – ustaliła wysokość dotacji na rok 2021 dla Centrum Integracji Społecznej Cister Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne z siedzibą w Toruniu,
- * dla niepublicznych podmiotów prowadzących żłobki na obszarze gminy Miasta Toruń, wysokość dotacji została ustalona na rok 2021 uchwałą nr **523/20**.

Sprawy organizacyjne

Zapewniono udział osób wskazanych przez Radę Miasta Torunia w gremiach, których dotyczyły uchwały nr:

- * **455/20** w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. M. Kopernika, przekazując uchwałę dyrektorowi placówki. Obsługa administracyjna – Urząd Miasta Torunia – Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej,
- * **380/20** w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu przeprowadzenia postępowania konkursowego na stanowisko dyrektora Miejskiej Przychodni Specjalistycznej (zmiana uchwałą nr **399/20**): Zarządzeniem Prezydenta Miasta Torunia nr 85 z dnia 25.05.2020 r. ogłoszony został konkurs na stanowisko dyrektora MPS. Obsługa prac Komisji - Urząd Miasta Torunia (Biuro Kadr i Płac). Zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 160/2020 z dnia 27.07.2020 r. powołano dyrektora placówki,
- * **436/20** w sprawie wskazania przedstawiciela Rady Miasta Torunia do składu komisji konkursowej mającej na celu wyłonienie zastępcy dyrektora Miejskiej Przychodni Specjalistycznej, przekazując dyrektorowi placówki. Obsługa administracyjna - Urząd Miasta Torunia – Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej.

Na podstawie uchwały nr **404/20** likwidacji uległa placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego – Dom Rodzinny przy ul. Smoczej 11/13.

Na podstawie uchwały nr **456/20** zawarto porozumienia pomiędzy GMT a Gminami: Lubicz (19.11.2020 r.), Żławień Wielka (25.09.2020 r.), Łysomice, (29.10.2020 r.) a także podmiotem realizującym zadanie publiczne – prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy „Arkadia”, na okres do 31.12.2020 r. (na rok 2021 r. – zawarto aneksy do ww. porozumień).

EDUKACJA

Wdrożono zasady w procedurze udzielania i rozliczania dotacji, określone uchwałą nr **403/20** w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek oświatowych, poradni psychologiczno – pedagogicznych prowadzonych na terenie miasta Toruń przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż Gmina Miasta Toruń oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania, w tym poprzez system elektroniczny do obsługi procesu rozpatrywania wniosków o dotację i rozliczania środków w Toruńskim Centrum Usług Wspólnych.

Sprawy organizacyjne jednostek – wdrożono procedury na podstawie uchwał nr:

- * **362/20** – nastąpiło nadanie Szkole Podstawowej nr 14 imię Błękitnej Armii,
- * **364/20** w Technikum Nr 4 w Zespole Szkół Technicznych, związane z utworzeniem oddziału przygotowania wojskowego (zgodnie z zezwoleniem MON) na rok szkolny 2020/2021,
- * **363/20** w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dyrektorom, wicedyrektorom szkół, nauczycielom, pełniącym inne stanowisko

kierownicze w szkole, a także nauczycielom którzy obowiązki kierownicze pełnią w zastępstwie nauczyciela któremu powierzono stanowisko kierownicze, określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42. ust. 3 Karty Nauczyciela, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli kształcenia na odległość oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej i w kształceniu na odległość - w szkołach prowadzonych przez Gminę Miasta Toruń (zmienioną uchwałą nr 402/20).

* 433/20 w sprawie ustalenia średniej ceny paliwa w Gminie Miasta Toruń na rok szkolny 2020/2021, do realizacji od 01.09.2020r. przekazano dyrektorom TC UW oraz przedszkoli i szkół prowadzonych przez Gminę.

OCHRONA LUDNOŚCI

Treść uchwały nr 323/20 – w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla Gminy miasta Toruń i Powiatu Toruńskiego za 2019 r. przekazano do Starostwa Powiatowego.

ŚRODOWISKO I EKOLOGIA

Wdrożono procedury określone uchwałami nr:

* 400/20 zmieniająca uchwałę w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowych z budżetu Miasta Torunia na dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie powietrza, realizowanych na terenie GMT,

* 401/20 w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie zasobów wodnych, polegające na gromadzeniu i wykorzystaniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, realizowane na terenie Gminy Miasta Toruń - program pilotażowy na rok 2020.

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale XIII. „Ochrona środowiska naturalnego”.

KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA

Na podstawie uchwały nr 397/20, nastąpiła zmiana umowy o wspólnym utworzeniu i współprowadzeniu państwowej instytucji kultury pod nazwą Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE – aneks został podpisany w dniu 18.06.2020r.

Uchwała nr 535/20 Rada Miasta wydłużyła okres obowiązywania „Strategii Rozwoju Kultury Miasta Torunia do roku 2020” do 30.06.2022r.

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale XIV. „Kultura, ochrona dziedzictwa kulturowego i turystyka”.

Na podstawie uchwały nr 449/20 w sprawie wskazania kandydata do Rady Muzeum Etnograficznego im. Marii Znamierowskiej - Prüfferowej - o wyborze poinformowano powołaną uchwałą osobę oraz Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Dotacje konserwatorskie

Na podstawie uchwały nr 347/20 w sprawie przyznania w roku 2020 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującej się w gminnej ewidencji zabytków na terenie Gminy Miasta Toruń, zawarto umowy o dotacje. W 2020 r. przyznano 39 dotacji na kwotę ogólną 1.769.350 zł.

Uchwałą nr 529/20 oraz 549/20 wdrożone zostały zmiany zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującej się w gminnej ewidencji zabytków na Terenia Gminy Miasta Toruń – w tym w zakresie rozpatrywania wniosków o dotację na rok 2021 składanych do 31.01.2021r.

PROMOCJA I TURYSTYKA

Na podstawie stanowiska nr 3/20 podjęte zostały działania w celu ustanowienia roku 2023 rokiem 550. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika, w tym podjęta została współpraca z Uniwersytetami: Mikołaja Kopernika, Warmińsko-Mazurskim i Jagiellońskim, władzami samorządowymi poszczególnych województw i miast oraz władzami kościelnymi. Aktualnie

trwają prace ogólnopolskiego oraz lokalnego komitetu organizacyjnego nad przygotowaniem wspólnego wykazu przedsięwzięć wpisujących się w obchody.

W wykonaniu uchwały nr **469/20** w sprawie nadania nazwy „Park 100-lecia powrotu Torunia do wolnej Polski” oznakowano tabliczkami z nazwą parku oraz tablicami z informacjami historycznymi - do 10.11.2020 r.

Uchwałą nr **470/20** Rada Miasta wydłużyła okres obowiązywania „Strategii Rozwoju Turystyki Miasta Torunia do roku 2020” do 31.12.2021 r.

Informacje dotyczące realizacji powyższej uchwały – w dziale XV. „Promocja i współpraca międzynarodowa”.

GOSPODARKA KOMUNALNA

Wdrożono działania na podstawie uchwały nr **366/20** w sprawie „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Toruniu na rok 2020”.

Informacje dotyczące realizacji powyższej uchwały – w dziale XIII. „Ochrona środowiska naturalnego”.

Uchwałą nr **446/20** wprowadzone zostały zmiany do programu gospodarczego pn. „Program Budowy Dróg Lokalnych na lata 2020 – 2023”.

Na podstawie uchwały nr **431/20** w sprawie przyjęcia programu gospodarczego pn. „Program rozwoju komunikacji rowerowej w Toruniu” zgłoszono zgodnie z przyjętym harmonogramem (załącznik nr 1 do uchwały) zadania do projektu budżetu miasta na rok 2021.

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale XVII. „Infrastruktura techniczna”.

W wykonaniu uchwały nr **432/20** w sprawie przyjęcia planu budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Toruniu kontynuowana była współpraca z lokalnym Operatorem Systemu Dystrybucyjnego – Energa Operator S.A. W 2020 r. prezes URE wyznaczył operatora stacji – ENERGA Obrót. Na koniec 2020 r. funkcjonowały 4 stacje, trwały przygotowania do budowy dla 46 kolejnych (92 punkty) w I półroczu 2021 r. (uruchomione).

Drogi

Na podstawie uchwał w sprawie nadania nazw ulic:

* **349/20** – ulica Świdnicka,

* **444/20** – ulica Cztery Pory Roku.,

* **445/20** – ulica Świdnicka (zmiana uchwały).

oznakowano tabliczkami w terenie, naniesiono nazwy na mapy i do ewidencji gruntów, wprowadzono do bazy komputerowej i kartoteki adresowej.

W 2020 r. wdrożono zmiany w strefach SPP na podstawie uchwał nr: **367/20, 385/20, 430/20, 528/20** w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania, opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania w mieście Toruniu (zmieniające).

Na podstawie uchwały **344/20** pozbawiono kategorii drogi gminnej poprzez wyłączenie z użytkowania jako drogi publicznej wskazanych ulic w Toruniu. Natomiast uchwałami nr: **409/20** i **473/20** nadano kategorię dróg publicznych oraz uchwałami nr: **474/20** i **475/20** zaliczono do kategorii dróg publicznych wskazane w uchwałach ulice.

Stawki za zajęcie pasa drogowego w Toruniu wdrożono na podstawie uchwały nr **328/20** (zmieniająca) oraz uchwały nr **496/20** w sprawie ustalenia dla dróg publicznych wysokości stawek opłat za zajęcie 1m² pasa drogowego w mieście Toruniu.

Zawarto porozumienie (02.03.2020 r.) na podstawie uchwały nr **345/20** w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia w sprawie współdziałania Gminy Miasta Toruń z Gminą Lubicz przy realizacji zadania inwestycyjnego pn. "Rozbudowa drogi gminnej nr 100707C ul. Toruńska w Grębocinie/ul. Kresowa w Toruniu".

Uchwałą **525/20** ustalone zostały wysokości opłaty za usuwanie pojazdów z dróg

i przechowywanie pojazdów usuniętych z dróg na parkingach strzeżonych oraz kosztów powstałych w wyniku wydania dyspozycji usunięcia, a następnie odstąpienia od usunięcia pojazdów, obowiązujące w 2021 r.

Komunikacja miejska

Na podstawie uchwały nr **327/20** w sprawie ustanowienia okolicznościowych uprawnień do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej w Toruniu w 2020 r., uczestnicy XXXVII Ogólnopolskiego Rajdu Kopernikańskiego w dniach 22–23 lutego 2020 r. uzyskali bezpłatne przejazdy na zasadach wskazanych w uchwale.

Od grudnia obowiązuje porozumienie zawarte na podstawie uchwały nr **541/20** w sprawie zawarcia porozumienia międzygminnego dotyczącego powierzenia Gminie Lubicz części zadań Gminy Miasta Toruń z zakresu organizacji publicznego transportu zbiorowego.

Od 01.01.2021 r. na podstawie uchwały nr **495/20** w sprawie ustalenia cen urzędowych za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym i sposobu ustalania opłat dodatkowych, wdrożono zmiany cen biletów oraz sposób ustalania opłaty dodatkowej.

Od 01.01.2021 r. na podstawie uchwały nr **526/20** zmieniającej uchwałę w sprawie przepisów porządkowych obowiązujących w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez Gminę Miasta Toruń uregulowano przewożenie rowerów i urządzeń transportu osobistego (wprowadzono opłatę za przewóz roweru), wózków inwalidzkich, rowerów z napędem elektrycznym oraz innych pojazdów i urządzeń transportu osobistego napędzanych za pomocą silnika elektrycznego.

Odpady

Upowszechniono zapisy uchwał: **447/20** w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i zwolnień z opłat oraz **448/20** zmieniająca uchwałę w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Toruń, na stronie internetowej UMT, w serwisie poświęconym odpadom oraz poprzez pisemne informacje doręczane właścicielom nieruchomości o nowej wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami w 2021r.

Aglomeracja Toruń

Na podstawie uchwały nr **408/20** w sprawie zawarcia porozumienia międzygminnego dotyczącego współdziałania gmin przy realizacji zadania polegającego na zmianie wielkości, obszaru i granic aglomeracji Toruń, 24.06.2020 r. Gmina zawarła porozumienie międzygminne z gminami: Gminą Chełmża, Gminą Miasta Chełmża i Gminą Zławieś Wielka.

Na podstawie uchwały nr **497/20** w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Toruń (**542/20** - zmieniająca) – zgłoszono do PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Toruniu w celu ujęcia w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych i podjęcia działań zmierzających do pozyskania dofinansowania inwestycji strukturalnych przez Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o.

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI I MIESZKALNICTWO

Bonifikaty

1) wdrożono zmiany w zasadach dotyczących udzielanych bonifikat na podstawie uchwały nr **329/20** w sprawie bonifikat od opłat jednorazowych za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności gruntów stanowiących własność Gminy Miasta Toruń,

2) podjęto realizację procedur w sprawie udzielenia bonifikat od cen sprzedaży przez Gminę Miasta Toruń na rzecz najemców lokali mieszkalnych na podstawie uchwał: **343/20** – nr 10 przy ul. Hurynowicz 12, nr 14 i nr 48 przy ul. Krasieńskiego 114, nr 28 przy ul. Krętej 74 (zrealizowana); **489/20** – nr 6 przy ul. Hurynowicz 6, nr 2 i nr 5 przy ul. Hurynowicz 8, nr 9 przy ul. Hurynowicz 20, nr 7 przy ul. Hurynowicz 10, nr 5 przy ul. Hurynowicz 12; nr 4,

nr 29, nr 33 nr 57 przy ul. Krasieńskiego 114, nr 7 przy ul. Olsztyńskiej 132 (w trakcie realizacji).

Procedury sprzedażowe

podjęto wobec nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Toruń, położonych w Toruniu, na podstawie uchwał dotyczących nieruchomości:

- * **361/20** – zabudowanej, przy Fosie Staromiejskiej 28 (zrealizowana),
- * **386/20** – gruntowej, przy ul. Antoniego Antczaka 10 (wstrzymano wykonanie do czasu wyjaśnienia zgłoszonych roszczeń),
- * **387/20** – przy ul. Jemiołowej 12 i 14 (w trakcie realizacji),
- * **411/20** – przy ul. Letniej 27a (w trakcie realizacji),
- * **421/20** – gruntowej przy ul. Jana Keplera 58 i ul. Jana Heweliusza 17 (zrealizowana),
- * **427/20** – gruntowej przy ul. Poznańskiej 118 (w trakcie realizacji),
- * **428/20** – przy ul. Jana Keplera 13-15b i ul. Jana Heweliusza 46-56 (zrealizowana),
- * **458/20** – gruntowych przy ul. Elbląskiej 51-53 (zrealizowana),
- * **512/20** – gruntowej, przy ul. Włocławskiej 240 (w trakcie realizacji),
- * **513/20** – gruntowej, przy ul. Szubińskiej 23 (w trakcie realizacji),
- * **514/20** – przy ul. Bolesława Chrobrego 90 (w trakcie realizacji),
- * **515/20** – zabudowanej, przy Placu Św. Katarzyny 7 (w trakcie realizacji).

Odstąpienia od obowiązku przetargowego:

Zrealizowana została procedura, na podstawie uchwał: nr **342/20** w sprawie zwolnienia z obowiązku zbycia w drodze przetargu nieruchomości położonej w Toruniu przy ul. Czereśniowej 4-10 oraz **425/20** w sprawie odstąpienia od zbycia w drodze przetargu nieruchomości położonej w Toruniu przy ul. Czereśniowej 4-10, stanowiącej własność Gminy Miasta Toruń.

Uchwała nr **410/20** w sprawie przyznania pierwszeństwa w nabyciu i odstąpienia od zbycia w drodze przetargu nieruchomości położonej w Toruniu przy ul. Długosza 10, stanowiącej własność Gminy Miasta Toruń - niezrealizowana (wycofano wniosek o nabycie).

Procedury sprzedażowe lokali stanowiących własność Gminy Miasta Toruń w nieruchomościach położonych w Toruniu, wszczęto na podstawie uchwał nr:

1) mieszkalne:

- * **360/20** – lokalu nr 7, wchodzącego w skład budynku położonego przy ul. Mostowej 5 (w trakcie realizacji),
- * **388/20** – lokalu nr 6, wchodzącego w skład budynku położonego przy ul. Jaroczyńskiego 5 (zrealizowana),
- * **389/20** – lokalu nr 5, wchodzącego w skład budynku położonego przy ul. Konopnickiej 18 (zrealizowana),
- * **422/20** – lokalu nr 16, wchodzącego w skład budynku położonego przy ul. Mickiewicza 72A (zrealizowana),
- * **423/20** – lokalu nr 6B, wchodzącego w skład budynku położonego przy ul. Jagiellońskiej 25A (w trakcie realizacji),
- * **424/20** – lokalu nr 4 wraz z pomieszczeniami przynależnymi, wchodzącego w skład budynku położonego przy Rynku Nowomiejskim 25 (w trakcie realizacji),

2) gospodarcze/strychowe:

- * **457/20** - lokalu nr 9, wchodzącego w skład budynku położonego przy ul. Rypińskiej 2-4 / Podgórskiej 21-23 (zrealizowana),
- * **516/20** - pomieszczenia nr 12, wchodzącego w skład budynku położonego przy ul. Królowej Jadwigi 20 (w trakcie realizacji),
- * **517/20**- lokalu nr 18, wchodzącego w skład budynku położonego przy ul. Łaziennej 28 (w trakcie realizacji).

3) niemieszkalne:

* **518/20** – lokalu nr 10 o funkcji magazynowej, wchodzącego w skład budynku położonego przy ul. Moniuszki 26 (zrealizowana).

Ogółem w 2020 r. sprzedano 99 lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców, 50 nieruchomości niezabudowanych i zabudowanych oraz 20 lokali mieszkalnych i użytkowych.

Odstąpienia od żądania zwrotu bonifikaty

Zrealizowana została procedura na podstawie uchwały nr **488/20** w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od żądania zwrotu bonifikaty udzielonej przy sprzedaży przez GMT lokalu mieszkalnego nr 25 usytuowanego w budynku położonym przy ul. Krętej 74 w Toruniu.

Nabycia nieruchomości przez Gminę Miasta Toruń:

Dokonano nabycia nieruchomości przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie na podstawie uchwały nr **540/20**.

Wszczęto procedury **zamiany nieruchomości** na podstawie uchwały nr **429/20**.

Dzierżawy:

* **426/20** w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie i odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy, nieruchomości położonej w Toruniu przy ulicy Osiedlowej 55 (zrealizowana);

* **490/20** zmieniająca uchwałę w sprawie wydzierżawienia gruntów położonych w Toruniu przy ul. Dybowskiej 10-12, 14-20, Pl. Armii Krajowej 6, 7 i ul. Przy Grobli 2, stanowiących własność GMT(w trakcie realizacji).

Nie wdrożono procedur związanych z realizacją uchwały nr **491/20** w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie i odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy nieruchomości położonej przy ulicy Bulwar Filadelfijski 7A i 9 oraz przyrzeczenia wyrażenia zgody na zmianę nieruchomości z powodu rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody Kujawsko - Pomorskiego, stwierdzającego nieważność uchwały. W postępowaniu złożono skargę na podstawie uchwały nr **539/20** na ww. rozstrzygnięcie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który podtrzymał decyzję Wojewody.

Wdrożono zmiany zasad określone w uchwale nr **492/20** zmieniającej uchwałę w sprawie zasad obciążania służebnościami gruntowymi i przesyłu nieruchomości należących do zasobu nieruchomości Gminy Miasta Toruń.

Mieszkalnictwo

Przyjęto do realizacji uchwałę nr **390/20** w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Toruń na lata 2020 – 2024.

Wdrożono zapisy uchwał, dotyczące procedur najmu, wynikające z uchwał nr:

* **391/20, 521/20** w sprawie zasad wynajmowania lokali użytkowych, garaży, powierzchni pod reklamę oraz nieruchomości lub ich części stanowiących własność Gminy Miasta Toruń, którymi gospodaruje Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Toruniu (zmieniające),

* **520/20** w sprawie „Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Toruń”. W zasobie mieszkaniowym Gminy, w stosunku do wskazanych w uchwale **519/20** wydzielonych lokali przeznaczonych do wynajmowania na czas stosunku pracy od 01.01.2021 r., Zakład Gospodarki Mieszkaniowej kontynuuje/zawiera umowy z pracownikami wymienionych w uchwale instytucji.

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale XII. „Mieszkalnictwo”.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

W realizacji **polityki planistycznej** przystąpiono do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie 9 podjętych w 2020 r. uchwał nr:

* **322/20** - dla terenów położonych przy ul. Grudziądzkiej i ul. Celniczej, w rejonie Centralnego Cmentarza Komunalnego w Toruniu,

* **337/20** - „Glinki” dla obszaru położonego w rejonie ulic: Gniewkowska, Poznańska, trasa S-10 oraz linii kolejowej nr 353 Poznań Wschód – Skandawa w Toruniu,

* **338/20** - dla terenu położonego w rejonie ulic: Szosy Chełmińskiej i Bema w Toruniu,

- * 379/20 - „Wieża ciśnień” dla terenu położonego przy ul. Letniej w Toruniu,
- * 417/20 - dla obszaru położonego w rejonie ulic: Podgórskiej i gen. J. Dwernickiego w Toruniu,
- * 460/20 - dla obszaru położonego przy ulicach: Łódzkiej i gen. S. Grota-Roweckiego w Toruniu,
- * 461/20 – dla terenów położonych w rejonie Trasy Wschodniej oraz ulic: Żółkiewskiego i Skłodowskiej - Curie w Toruniu,
- * 485/20 – „Rudak B” dla obszaru położonego przy ul. Rypińskiej 44-54 w Toruniu,
- * 486/20 – dla terenów położonych w rejonie ulic: Ciekawej i Gminnej w Toruniu.

Miejska Pracownia Urbanistyczna MPU) , w związku z powyższymi decyzjami Rady Miasta Torunia, wdrożyła i prowadzi procedury formalno – prawne i prace merytoryczne, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z zachowaniem terminów ustawowych oraz wynikających z planu pracy jednostki.

Na podstawie 10 uchwał dotyczących zatwierdzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, tj. uchwał nr:

- * 339/20 – dla części obszaru Miasteczka Uniwersyteckiego UMK w rejonie ulicy Karola Olszewskiego w Toruniu,
 - * 358/20 – dla obszaru położonego w rejonie ulic: Podgórskiej, Strzałowej i Stara Droga w Toruniu,
 - * 359/20 – „Park handlowy Zieleniec” dla obszaru położonego pomiędzy ul. Broniewskiego i ul. Szosa Bydgoska,
 - * 418/20 – dla obszaru położonego w rejonie ulic Budowlanej i Wapiennej w Toruniu,
 - * 419/20 – „Rudak A” dla obszaru położonego w rejonie ulic Jana Skrzetuskiego i Pana Wołodajowskiego w Toruniu,
 - * 420/20 – dla obszaru położonego u zbiegu ulic Myśliwskiej i Jeleniej w Toruniu,
 - * 459/20 – „Winnica” dla terenów położonych w otoczeniu Mostu Gen. Elżbiety Zawackiej w Toruniu,
 - * 487/20 – dla obszaru położonego w rejonie ulic: Lubicka i Szosa Lubicka w Toruniu,
 - * 510/20 – dla terenów położonych przy ul. Poznańskiej i gen. Józefa Hallera w Toruniu,
 - * 511/20 – dla terenów położonych przy ul. Okólnej, ul. Łódzkiej i ul. Zimowej w Toruniu
- MPU przekazała ww. rozstrzygnięcia planistyczne do właściwych działów Urzędu Miasta Torunia i jednostek organizacyjnych Gminy – do stosowania. Na podstawie uchwalonych planów Wydział Architektury i Budownictwa tut. Urzędu wydaje wypisy i wyrisy na wniosek inwestora oraz stosuje przy wydawaniu decyzji o pozwoleniu na budowę z upoważnienia Prezydenta Miasta – w bieżącej pracy wydziału.

W wyniku realizacji polityki planistycznej w Toruniu – według stanu na koniec 2020 r. – tereny objęte planami zajmują obszar 6.602 ha, co stanowi 57,05 % powierzchni miasta.

Ponadto, na podstawie uchwały nr 340/20 w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej przy ul. Winnica 25-27 prowadzone są procedury formalno - prawne i postępowanie w sprawie wydania pozwolenia na budowę zgodnie z ustawą o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących.

REWITALIZACJA

Uchwała nr 346/20 zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji pn. „Program Rewitalizacji Torunia do roku 2023”.

Informacje dotyczące realizacji powyższej uchwały – w dziale XVIII. „Rewitalizacja i rozwój miasta”.

Na podstawie uchwały nr 398/20 w sprawie wskazania radnych do udziału w Komitecie Rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Toruń wydane zostało Zarządzenie Prezydenta Miasta Torunia nr 111/2020 zmieniające Zarządzenie w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji, z uwzględnieniem wskazanych przez Radę Miasta radnych.

XXI. WYKAZ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH, PLANÓW I PROGRAMÓW OBOWIĄZUJĄCYCH w GMINIE MIASTA TORUŃ

Lp.	Nazwa dokumentu	Strona
1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Torunia	17
2.	Plan konsultacji społecznych na 2020 r.	20
3.	Program współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2020 r.	21
4.	Miejski program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy do 2020 r.	24
5.	Program wspierania przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014–2020	24
6.	Miejski Program Stypendialny dla studentów toruńskich uczelni wyższych	27
7.	Program „Mieszkanie dla Absolwenta”	27
8.	Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Torunia na lata 2014–2020	27
9.	Program działań miasta Torunia na rzecz osób z niepełnosprawnością na lata 2014–2020 / Program działań miasta Torunia na rzecz osób z niepełnosprawnością na lata 2014–2023. Aktualizacja	28
10.	Program Rodzina Razem – Toruń dla Pokoleń	31
11.	Program Gminy Miasta Toruń na rzecz wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2019 – 2021	32
12.	Polityka zdrowotna dla miasta Torunia na lata 2019 – 2025	33
13.	Program profilaktyki zdrowotnej wczesnego wykrywania wad wzroku u dzieci w wieku 5 lat zamieszkałych na terenie miasta Torunia na lata 2020-2025 pn. „Toruń ma oko na dzieciaki”	34
14.	Program profilaktyki szczepień przeciw HPV pn. „HPV – odporni w Toruniu” na lata 2020-2025	34
15.	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz innych uzależnień na 2019 rok	34
16.	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Toruniu na lata 2017–2020	35
17.	Strategia Rozwoju Edukacji dla Miasta Torunia na lata 2016–2023	36
18.	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Toruń na lata 2020-2024	40
19.	Program ochrony środowiska dla miasta Torunia do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.	41
20.	Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Torunia na lata 2018–2022	41

21.	Plan adaptacji miasta Torunia do zmian klimatu do roku 2030	41
22.	Program gospodarowania wodami opadowymi dla miasta Torunia	41
23.	Program usuwania azbestu z terenu miasta Torunia	42
24.	Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2015–2020	42
25.	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Toruniu na rok 2020	42
26.	Strategia Rozwoju Kultury Miasta Torunia do roku 2020	46
27.	Strategia Rozwoju Turystyki dla Miasta Torunia na lata 2013–2020	47
28.	Program budowy dróg lokalnych na lata 2020 -2023	53
29.	Program rozwoju komunikacji rowerowej w Toruniu (Plan budowy dróg rowerowych na lata 2021-2023)	53
30.	Program poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych i przejazdach dla rowerzystów	40,53
31.	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Torunia na lata 2013–2035.	55
32.	Program Rewitalizacji Torunia do roku 2023	56
33.	Strategia Rozwoju Miasta Torunia do 2020 r. z uwzględnieniem perspektywy rozwoju do 2028 r.	57
34.	Program działań społeczno – gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu	58

Prezydent Miasta Torunia

Michał Zaleski

